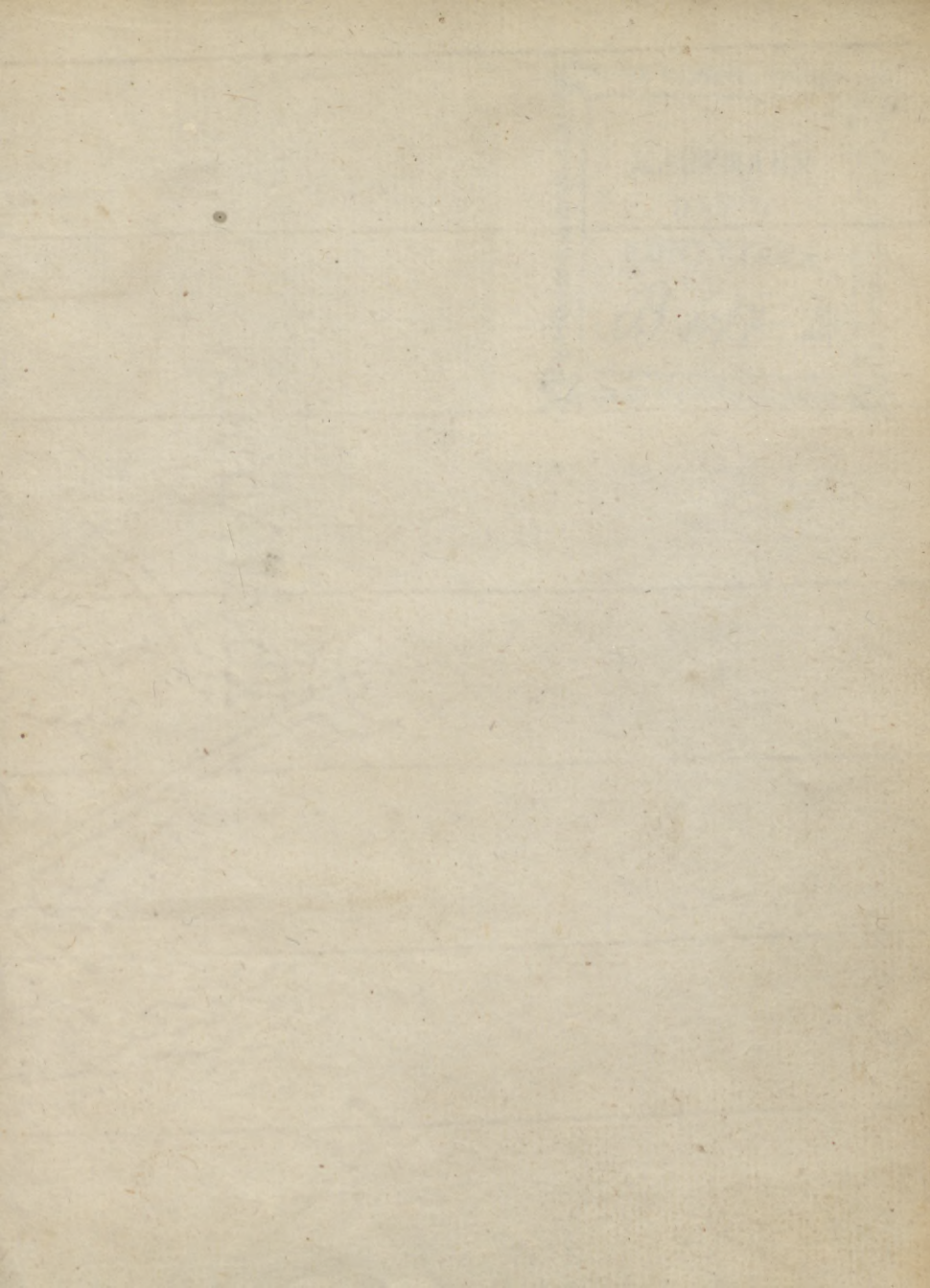

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 617-20.

פזם ההוא יושר השיר הזה בארץ יהודה עיר עץ לנו ישועה

כ"ט. תמוז. ה'תקפ"ח

ספר שירי יהודה

ראה אנכי עפר ועפר * גוש זרימה בן ס"כר * כותף לכניכם היום אחרי עברי * צוה
מעט הכמות וקטן ספר * הנקרא בשמו שירי יהודה * תורה מתוקה ומחודת *
לשורר על כל סעודה * לעת להבורא ית' סמו תודה * וקמו ממנו מוסר * ואז
הבאולה לא תמסר * ותזכו לראות בנחמות ציון * בעזרת יושב
בסתר עליון * במהרה בימינו אמן כן יהי רצון :

איר-ויבה לייט טוט דייט קויין ספר אן טוימן * זייער געלט ווערט מיך גוויס ניט
גרומן * דען איר ווערט דריין לייט * ווארום דט איר זיין דיין (גלות) און
אנג לייט * דרום קואט זאל קויפט עט גטווינד * דא קמט איר בהיט
ווערן פֿר דיז זינד * דען קען דיז (גלות) קואן ביהענד *
אונ-רט (גלות) ווערט נעאין זיין ענד * אונ'
קויפט עט בלייט * דא ווערט איר ווערן
באד דער פֿרייד * (אמן
כן יהי רצון):

אלה דברי המספר הצעיר יהודה לייב בן מהולל משה ז"ל אמן וסומך :

באמשטרדם נדפס

בכית המשותפים היקר כמר אשר אנשיל בלא"א הר"ר אליעזר חזן שליט *
שרהפ דמתא בק"ק אשכנזים יצ"ו *
והיקר כמר יששכר בעד בלא"א אברהם אליעזר שליט :

נדפוס בחדש תשרי שנת סר צלם מעליהם
וה' אתנו וגו' לפיק

בדכום קאסטן עמדין :

ישירת חומות חזון : ירעמי נאחז לתאר מרמזי חזון וסומך : ומהותות תחזקת חזון שליט : ומהותות חזון שליט :

מניחה * כן * גם * יושלים * חומות * חכמה * ציון * את * כרצונך * חשיכה

הזכרה מילארי וראלל סמט וזכא * וזמא א וזא ל-סא וזא

הסכמה

מהמאור הגדול אי"ב ור"מ דק"ק

אמשטילרדם אי"ע קהל אשכנזים יצ"ו:

תמן

תנינן וכל בעלי השי"ר יוצאין בשי"ר ועתה עבר אורח עלינו האלוף כהר"ר יהודה ליב בן מהר"ר משה ז"ל אחר מתושבי ק"ק אלטנויא והמבורג אשר היה בעל השי"ר חזן הכנסת ש"ץ דק"ק אפטרוד וק"ק מינדן דוועזיר מקדמת דנא ובידו זמרה אשר מיהרו חריו ומיהסל כהדין פייטנא לכבוד עיר אלהינו הר קדשו החריבה השוממה אשר עת בנינה נחתמה ונעלמה אשר בכל סעודת משתה ושמהה עצומה על חורבן הבית וגלות השכינה לשמו נאה לזמרה כמאמר הכתוב וגילו ברעדה ובנפש מרה ובראותי אשר לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה דעתו מכוונה הסכמתי להביאו אל הרפוס להיותו בעט ברזל ועופרת מתוקנה ותוקף גזירתי גזירת גח"ש על כל אדם יהיה מי שיהיה שלא להסיג ארז גבולו יהיה באיורה אופן שיהיה חרף משך מהיום שתיים שנה ולהשומעים מנחל עדניו ישקם ויריון מרשן ביתו המדרשנה כ"ר המרבה היו יום ה' כ"ט תשרי תנ"ז לפ"ק משה יהודה בן לא"א הר"ר קלונימוס חכהן ז"ל ה"ה חונח פה ק"ק אמשטילרדם אי"ע קהל אשכנזים יצ"ו:

יהודה הקדמה בלשון אשכנז

חקדמה בלשון הקודש שירי

הערט לודיה (הקדמה) מיר לויבן לייט
 חיד וויל חיד מרלין וואס רט
 ביטייט רט חיד האב דיח זאזאוריס חין (און
 הקודט) חונ טייטש גיאחלט חונ דריבר
 גאר ערינטש גיטרחלט טאן חונ נאכט
 גיט פיל גטלחפין גייטשטולן גיוחלט בני חיד
 האב תל דיח זאזאוריס מררחלט חונ האב
 יוחיט גיחלט דיח פילחאית חונ פרחלט
 ביי חיד עט האב (תל) חווייט גיברחלט
 פון וועגין דיח גרוישה יחלט דיח חיד האב
 חן פיל מרטיק גיעהן וואס חויל (סעודה)
 חונ (חלמות) טוט גיעהן ווען יח זאט
 האבין גוגעטין חונ יך וואו חן גיאעטין
 דח ווערין גירעט פיל (דבריס בטויס) חונטר
 דעסין חונ טאון חן (חורבן הביד) פאר
 געטין חונ ווען יח הלסין חין טרינקן דח
 זינגן יח לידר דיח מען גיט זאל גידענקן זאל
 חיד טרייבן וויח עט לו גיט זייט (דרטויל) חונ
 (בענטין) דח פנינדן יך דער בייח גאר ווייג
 אענטין בדוחק חין אענדן זאל אינין לייט לו
 בקאון בענטין פיל פיר יך איט זאון יח
 טייחן יך גיט פיר (אודין) חור (רב) בענטין
 פיל פיר יך גיך חו חאט (תטעה בחב) דח
 גיג חונ נאך וואו חין חובר פיל האבין מנדרה
 זין דח זעוביג חין נאט חין (אעטה טטן)
 חונ טוט חיק (בעוה) גיראטין יח זאג
 חונ ברד חו מען בענטין טוט שיעקט דער
 טרונק גיאר אער ווידר חו גיט חונ לייגן דח
 בענטין נאך חיד חין לייט יח זאגן דח בענטין
 חחט נאך גיחין לייט וויר וועגן פאר גין
 טלוק חונ טפריין לוסטיג אמלך איט זינגן
 חונ דער נאך בענטין נאך חין דינגן וואס
 קואט טו דער פון הער דו יח גיט דענקן
 חן בענטין אער חונ עט שטייט זח (חולת
 וטעלת זכרת) גטריבן חו (חאטעלך)
 נאך עטין זאל מען גאט דעקן חונ לויבן חו חו

ישמחו חזקנים וישמחו הכבדים
 ויגילו הלומדים והרעבני ועלזו
 הרזונים והקצינים ועלזו העשירים והאביונים
 לים ומשכנים ויחוו החבורים והחונים
 וידו בדת חסה חאמנים יסאים ונערים
 בראותם את לו שני החמורים היקרים והישרי
 שתקנתי לכבוד יוצר הים יען ויטען כיר עיה
 רחמי אשר נעשה קמת השמש בין בני עמנו
 העוסקים בשירות נכרים ורים אשר לא שערום
 אבותינו הרים ומורים בכרת בסעודת חנה
 אינם נהרים מלפנות אלה הדברים ולא די
 שאין זיניהם דת חמוני חמורים אלח לא זו
 אף זו עושים בשיר של נכרים יין ושכר יטעו
 בחורים ובדרים וחבלים זמן הסעודת חנה
 בדברים בטלים וזהו חילי חילי וקולי קולות
 חמונים אף דברי לננים ומעט מעט חמור
 שחיים על לבו את האריכות הגלות וחורבן בית
 חקדשינו הנחרב זעונינו כאשר אחר החשור
 תדבק לשוני לחכי אל לא אזכרי חם לא אעלה את
 ירושלים על ראש שחתי וזה חמירי חם את
 הגלות זעוה ונותני כל לם ח והסטן חקד
 זיניהם ושחח בחשתיהם ואל ישיח לבבם חתם
 לחאר דחה זה דבר חדש חו כפר היה לעולמים
 אשר היה לכינוי ה"ה חו הדגן הגדול כ"ע
 הגאון חמה"ר זללאל ז"ל זעל פלח הריחון זעל
 עמודיה שבעה אשר חון חקר ותקן זמר נחה
 כוח בלשון הקודש וכל ח לשור ארת ג"כ על
 כל סעודות חנה וסעודת הרשות כדי לזכור את
 חורבן בית חקדשנו כל ח אך ורק חין זכרון לראשונה
 ונס לחמורים וחאחר שראיתי את הלחן זו הדמק
 חעניי בני עמנו בדורות הללו זעוה אשר בכל
 יום ויום ארפה חרובה חחברתה והולכים וליים
 ומחמטים וקשה עליהם חחונות בקריעת ים
 וע"ז חין חחורה חחונה עליהם זעוה וכשיגדלו
 הנערים ח"ג שים וילך חוקים חעליהם עול
 חורה ועוסקין בחשח חחן ודבר זה ידוע
 שאריכות

בלשון אישכנו ישירי יהודה לשון הקודש

אחז חוגש (הסי' ב'ה) אהו רען (ג'וה) אכין
 פריית. וען איר חין ניש רינן גיטריית. טו
 איין חנה רח ויפן ייא תכלי נאך רען עטין לנס
 טנף. דמריבר חוי פ'ר טטערט רוח (סעודה
 אנה) בוד גנף. עש בלייבן ג'ה וויניג זילן
 אק טיטי. יח ויפן חרוס אז חין ווחטיר רוח
 פ'טי. חוג. ווען יח טוין ווירר קאן לודר ררשה.
 רח אז חין גרויסה אהוזה לו אאכין טוויגן
 רעלפס קיין בקטה. קיין ווחרט טוט קיניר פון
 יח לו הערין. אונ' אכין חין אנדרין. אונ' דר פון
 פ'ר טטערין. אונ' הוין חונ' טארנירין. אז חין
 טפיל הויר רער בערין. יח טפילן דר וויל מיט
 ריח בתולות ריח בייח דר (כ'ה) זילן. אונ' טואן
 זאכין ריח ניש פיל נולין. אונ' החב ח'ך גייעהן
 אן חין טייל מרט. רש יח קאפין מיט טעויר
 אונ' קאנן אור פ'ארט. רש אטן ניש זאל הערין
 פ'ון דער (דרשה) און ווחרט. אונ' טואן יחזין
 אונ' טאון. יח יין יח טוין רען (בעלדרטן)
 דער מיט חין גרויטן גיטאון. אונ' ווענן זאכין
 פ'אר. יח רח זיין חוס קאמר. רש דער וויל
 קאן ער ריח דרשה אונעק זאגן. רח קאן זען
 חין ניש פיל פ'רמאגן. ריח החב ח'ך ח'ט בעו'ה
 גייעהן. חוט ח'ך יר פ'ר דרמטין דו זעל'טי זאל
 אונטר חוגש (כ'ר ישראל'ס) גיטעהן. אונ' פ'ר
 זיבן גיהמט חוץ רח גילערניי. ייט. רש יח
 דחט ניש ווערן בלייט. אונ' ווען טוין מיניט
 גלייך טוט יח טרמטין מיט ריך. רח טואן
 יח זאכין דרויט אונ' הוין פ'יל אער אז ריח
 (טידין) אונ' דער מיט זין יח (אטאה) רען
 (טטן). ער קריגט דער בעו'ה חין גוטין
 ברמטין. אונ' חין גוטין לו טריט. רש איר
 בעו'ה קיין ריח אכין דער מיט. נח ווחט
 זאל (ג'הט יתכרך טאו) רער לו זאגן. ווען רער
 (טטן) טוט מיט ריח פ'ר טרמאגן. אונ' איר
 ישראל זיין גיטיין חין ג'יבט היינ'ג פ'מאק.
 פ'רט טואן איר בעו'ה אז ריח טאון. חויב

פ'אריכות הנלות הוא עטון. פ'טול תורה כמו שחמט
 בילקוש חדש בערך נלו' ע"ס. והארכתי קצת בזה כפי'
 על הוצר שיש לתי כבר לכבוד התורה כשונתין אותה
 לז"ה והו' עדיין חוסם עמדי העם ז"ה יזכני להביאו
 לזית הדסום לזכות את הרבים. ואם אחר
 יאמר השואל הלח תקנו ח"ל לדרוש רבנים על כל
 פ'עודת מצוה כדי לקיים חמרו רז"ל עשרה שישושים
 ועוסקי' בר' שכינה שרויה בנייהם וכו'. א"כ לחם
 לנו לבלות ומן הסעודת מצוה בחמורים אלו. יש
 לו להשיב כך בודאי חמת הדבר ונדקדק דבריך
 ועוד ויפה הוא המנהג הזה והלוחי ומי יתן והיה
 לזכרו זה כל הימ' לעולם. אכל חוי ל'י אומרם
 ואוי לי אם לח חמרם כי ראיתי מהנהג רע חדש קם
 בקרבנו והלוי' מעט' השטן פ'עה שכאש' בעל הדקטן
 פותח פיו לדרוש רבנים על השלמן הטעור מי אכפסר
 לשמוע שיש דבר חסיו חמת ועקת החון העם כי
 רבה ועצקתם כיו נדלה עד חמד' ואף מי שיש בח בידו
 לחמות חינו מוכיחם ומוכע חמם הדבר הרע הזה.
 וע' זה הם גורמי' שבעל הדלגן חקצר ועולה חקצר
 ויודד וחסיים הדרוש בע"כ. ראו נח חמי את העון
 הכללי הזה. ומה יש לנו עוד דק' לעוקל החלך
 חלבו של עולם ז"ה. ועל זה דוח לבי עד חמד' וככלו
 פני בזכרי את זאת. והנה חמרם שראיתי ששהירים
 והחמורים חביבים בעיני החון העם לפן כתתי את
 לבי לחקור ולדרוש וליסד חמורים אלו לשיד להם חר
 פתילה כדי לעורר את לב העם בזכירת חורבן בית
 חקדשינו הנח' בעונוי ונח' לחשוך חתלב' ב'חמו'
 ה' כאש הדבית אותנו חקור' ז"ה ע' ימימי הנבי'
 סיל'ם סכ'ה חמר ה' ח'ניי קלך חב'ני ועיניך מדמע'
 כי יש סכר לפעילתך נא' ה' ושבו מארץ אויב ויש תקו'
 לחמיתך נחם ה' ופשו בניים לבבולם. ולכן סיימת
 את השיר הראשון בנחמות חמור חל' כי בזכותה אנו
 נבאים כי איה לחמרו הנחמות חל'. וס'הי בחמור'
 רעדי נסקי' שלא לכבדו עשיתי זאת כי אם לכבוד
 יחוד קב"ה ושכינתו' שהיא עמנו בגלות כחם"ה עמו
 חנכי כר' ולכבוד מ' רובל פלח הרמון חל' ז"ל חולי

נא מעניכר ונאט רענקן • וואט וויל דער האבין
 איט זיינע שווענקן • וויא קואט ער (אזיכה)
 לו זין • איבר מאנט גרויסה גיאיין • ווארום
 זאון איר זיך לאזן מאנד (טאהה) פֿר שטערין •
 אז זאון מיס זיין טטה לו הערין • דען דט
 טוט מאנט קרענקן • ווען אן מאנט טוט דען
 (חורבן הביה) גידענקן • עט אהלט אונט
 מאנט מאן (אורח) • אונ' (אנהג מבחתינו)
 אזי יוא (תורה) • מאנדעאטרין האבין זעליכט
 ניט גיחכט • אונ' זיך אויף אזי (מעורה)
 אוטיג גיאמלט • אונ' עט אונד אויף קיין סעודה
 דער (חורבן) גידמלט • נייארט עטין אונ'
 טרינקן גיטפרוין אונ' גיאמלט • אונ' זיין
 (רבינס) חויק בייז חין גייטעס • אונ' אוטיג
 גיאמלט בייז דען טרינקן אונ' עטין • נאז ווארום
 זאון איר דען ארגיר זיין • בייז דען גוטין ביר
 אונ' זיין • אונ' וואלט מעניכר דענקן חויק
 ריון • דרום מיר זיבה ברידר הערט איר לו
 וויא חיק חיק דט ווער בסימן • דט מיר זעלבסט
 ווערט ביקענן אונ' דער איט זיין לו פֿירן •
 חיק בין טורין חיק דען תירן לנאמין • ווייל
 זעליכט מיז ניט גיטעהן פֿמר אונטין טאגין •
 דרום טוט מאנט בעה דטאגין (גאה) פֿלאמין •
 אונ' ריבר טוט מעניכר אן דיז (גמזה) פֿר
 לאמין • העטין עט אבר מאנד עלטרן רעכט מן
 מלט גינאון • דא ווער פֿר זעגסט טוין
 דיז גמזה גיקאון • נאז אבר ווייל זיט זעליכט
 האבין ניט גיטען • דרום זיין איר בעה הנאך
 איבל דראן • לוס אנדרין חיר זיבן ברידר אונ'
 חיק חיק דט לאמין וויטן • אונ' לאוט חיק ניט
 פֿר דריסן • דיז פֿייל אונ' חיק טיסן • ווייל דיז
 (לריקס) אונ' מאנדט האבין ביטן • דען איר
 זיין פֿר אגין לייט (ערביס) גווענין • וויא און
 חויק מין (ספֿריס) טוט פֿיגן אונ' זענין •
 דען זען חיייר פֿון אונט טוט זיגן • דט טוט
 (הט' ב'ה) דיז לריקס דרום פֿיגן • אונ'

ייאר זעייני המון העס ויטו את אונס ואת לבבם ע"י
 המחמור האלו לשמוע בקול האלקינו • וערב להם
 את דברי השירה הזאת באשר שכבר הפצירו בני
 אדם רבים וכפזלים להדפיס את המחמורים האלו
 ולזכות אותם בהם וזכות לעמוד לילורעי זרע זרעי
 עד עולם • והתחלתי הפיר הראשון בהתחלת
 השיר סיסד אותו ח"י הכ"ז ז"ל וזאת שמונו הזמר
 גאבר ונסכת מחמי • ונס אינו בנחמא • לכן יסדתי
 שאר המחמורים לפי קט שכלי כחשר ורובו משמים
 עכ"י מתייתימי אני יהודה ליד חן חן חן • ובנינו
 אשר רוב העולם באלו המצרות משוררים אותם על כי
 אנו עמך וכי ביום סכור • והואר השני יסדתי במשקל
 התנועות לכבוד ח"ו עו"ם • על מרבע גלות
 ובאולי • נ"כ שמי בקרבו יהודה ליד חן וסוכר חן
 חן • עט ראשי המחמורו' שמתקילי' בל' ג' לשורה אותם
 על כל סעודו' הן סעודת מצוה הן סעודת רשות •
 וביותר אותם אנשים ונערים שאינם הלומדים ולת'
 ידעו לעסוק בדברי תורה • ישוררו המחמורים
 האלו על השלמן • ובה יקויים בהם ז"ה אל"י שהו
 ר"ת ז"ה הש' לחן חט' לכ"י • וכלאכלו משלמנו
 של חקום ב"ה • וקידם לכולם בפרט המונים שכל
 הסעודו' הם נקראים ובהנים • כי עכשו הם בחקום
 כהנים • כאשר נמצא בספר החומר בפרק ד' שחזית
 שם בשם הזהר ז"ל על הכסוף חס הכהן החמית
 ימחא וגו' זה המון שהו כהן מציט שלוח לכפר על
 ישראל וכו' ע"ס • ושם הגדול הנקרא כתיבתו
 בנתי' שחס על אמת כמה וכמה שיש להם לעורר את
 עם ה' בקוליהם ולזמר מחמורים אלו בכל סעודה
 לכבוד הבורא ית' שמו • וגדול המעשה יותר
 מן העושה כי בזה יהיו מעוררי' את לב העם לקיים
 וגילו ברעדה • וע"י זה יעלה זכרונו לפני חקום
 ב"ה וירחס על עמו ויחמר לבחלנו לחטן שחו הגדול •
 ויקרב קן ביחתי שיתנו ונדמי ישראל יכנס
 מארבע פנסות הארץ ויבנה בית
 קדשינו ותפארתנו בעגלת
 ובזמן קריב חק"ר •

וקראתי בשם המזמורים האלו שירי יהודה על שמי' וגם בזכות שאנו עוסקי' בשבחות ובזמירות המקום ב"ה וב"ש' נזכה למה שאמר הכבי' יסעי' סימן כ"ו' ביום ההוא יושב הסיר הזה בחרץ יהודה וכו' כ"ד המתפלל וקוּן על האריכות הגלות אסקופה הנדרסת הצעיר יהודה לבי במהר"ר משה ז"ל זעליאבר פולין קטן' תון וספר מקדמת דנא בק"ק אכטרוד במדינת העסיין ובק"ק מינדן דוועזיר יע"ש' ולעת כזאת מסתופק ומחזק בעפר רגלי חכמים וגבונים' עושים זדקה ומסד בכל עת עם דלים ואצוינים' כולם קדושים ובתיכם ה' שוכן מעושים' ה"ה אנשי ק"ק אלטנויא והחבורה' ישמח השם ב"ה עד יגעשע יונק על סוד פתגים :

הגה אהו' יוורי ורבותי מאמר שטיקור כוונתי כולה מתלה ועד סוף בלשני המחור' כדי לזכר את חורבן בית מקדשנו השמם בעווננו ולהתפלל על האריכו' הגלו' המה הזה ובלוי וידוע וחורסם הדבר לכל בר דעת אשר נבעה בו יראת אלקי' שאנחנו בני בנת' כולנו בני איש אחד אנחנו כל ישראל ערובים זה בזה' כמו שמביא רש"י ז"ל בשם המדרש בפ' בחקתי על הפסוק וכשלו איש באחיו זה נכשל בעונו של זה שכל ישראל ערובי זה בזה' לכן הקדמו ושמעו בני יעקב האספו ואגידה לכם ואגלה את אשויכם היום רשום בכתב אמת'

מה הוא העניין והעכוב והגרם של האריכות הגלות המה הזה' כי כל ימי חיים שעמדת על דעתה היה קשה מאד בעיני להבין ולהשכיל את הדב' הזה ודרשתי וחקרתי ושאיתי לחכמי' ולבבוי' ואין כותר איתולי' גם בחלומי ואין מניד לי' ופספסי' בספרוי' ישנים וגם חדשים ולא מצאתי חון לי' ודברתי אל לבי הלח מחזרים גאלתנו ה' אלקינו ולא היה בידם לח תורה ולא עבודה ואפי' מצות מילה כזוה המקו' ב"ה לצבותינו וקיימו וצדו עליהם ועל זרעם אמריה' ועל כל הנלוים עליהם לריות חק ולא יעבור לשחור ולעשות ולקיים את המצוה הראשונה הזאת עד

אז' וואו קיין (לזריקת בעוה') זיין פֿר הנדן' דח טוט ער דיח קליינה קינד (חס וטאן) דרוק פֿאנדן' און אויך דרוק בעוה' פֿון דער זעלט בוד טיירן' און זיין ביטערן טוט זיירן' און דער גאיינר און ווייט ניט וואו דס קיווט הער' דס דיח פֿראו' זייט און קליינה קינד ווערן גיטראפֿט אער' ער איינט איד ער זייר דער בעטט' ווייל עש זיך וואו זיט און זילט פֿעטט' דרוק איינט ער דס ער מי זיין און גירעכט' ווייל זיך ניקט גברעכט' און דער קענין זיט עש זיין גוטן (חבר) דען (ערו' בעוה') גאר טעכט' און ווערט פֿון זיינט ווענין גטאן זיין און גיטעכט' מייר לענגיר און אער גיטוועכט' און אוז זיירן (יסוריק) טעג און נעכט' דס גטיכט זיך אונט דרוק' ווייל איר בעוה' זיין ניט פֿרוק' דעש האובין איר זיבן (חביריק) ביט זיך זיך לופאר' וואו איר ניט פֿר אויבן האבן גאט און גאר' עש זיך ארוק מורר ריך' ביט זיך (אחילה) זיין גונדיק' דס זיך איר ניט פֿר אויבן האבן' עש זיך אונטן מורר יונג קנאבן' דען דס זיך זיין מיטליכר אחויב לופאר' עש זיך פֿרויז מורר און' טטראפֿין זיך זיין אונט רעכט' ווען זיין טטראפֿט דען הערין זיין קעכט' טטראפֿין זיין איר שוויג קינד מוז פֿאטר' ווען זיך עש ניט אן נעאין דס זיין איר דס (ערב' פֿטור) דעש האובין איר זיבן (חביריק) און (ערביק) בין זיך דס בייגן' דס אונט דער (שטן) זאן ניט אער קענין פֿנגן' און הזב דיני (ואווריק איסר) גווענין' דס זיין מיטליכר זאן זיך זיין און לענין' בקרט זינגר און' זונגן לופאר' זאן זיך (קול' לכבוד דס י"ה) ניט פֿארוין' און תכל' נחך דעס זעשן פֿר זיך זיין' זאן זיך דס (ואווריק) אן היבן לופאר' און ארוועקן דיח זייט' לופאר' גידענין

שירי יהודה

זה הסיר והזמר יסדתי ופקדתי לכבוד יחוד קב"ה ושכינתיה לשורר אותה על כל סעודות חזנה וסעודות
 כשות כדי לעורר ולזכור את חורבן הבית הנחרב בעוונתו לקיים וגילו
 בצעדה ובזכות זה טוב"ב אמן כן יהי רצון:

דיר זמר זוג' סיר ווערט גיונגין איט דעס ניגון דט פֿיל
 זייט מין דיין זענדיר זינגן מיס' אס' (ימ
 כפור) מויל' (כי חנו עמך):

אחי אהבי ורעי • היושבים בבי הלולא •
 אל תפתחו פומיכו • באהובת וטרולא •
נשירה ונזמרה • בקול בכי • ווי לין דמתינג •
 הי תורה יהי מצות • ומעשים טובים • דעלן מגינג •

איר זיבה ברידר • זוג' גיגעלין • דיט דח זינגן זוג' זעכין • מיר זמט ניט עפענין מייער
 אויל' • לו טפאטין זוג' לו זאכין • וויז דט איר אוון טטארבין • זינגט איט גיונג •
 זוג' גיוויין • נאח מי דיט תורה זוג' אלול' • זוג' (מעטיק טובים) • דיט זאנור ביטינר זיין •

לשון אשכנז

גידענקן דען (חורבן הבית) אזילייט • דען
 דער (שכינה) גיבט עט מויל מיין קרייר •
 דט איר זיך זענר זיין ווייל זיט (גלוה) זייט •
 דמר איט שוואן איר (זמט יתברך שמו) מיין
 (כבוד) געבין • זוג' ווערט זאונט זויט דען
 (גלוה) אמלין פֿליהן זוג' טוועבין • דען זעלן
 (הט יברוך הוא) ווערט דט זעהן זוג' הערין •
 דט איר זיך מויל' דען (חורבן) אלעזר זיין זוג'
 דיט (גלוה) ביגערין • דח ווערטער זאונט
 דיט (תפלה) גווערין • זוג' ווידר מיין זאלין פֿון
 הינטן זוג' פֿערין • זוג' ווערט זאונט זארגעלין •
 בלר ווידר זיין (ארץ ישראל) לו ביגעלין •
 (באהרה בימינו זמנן כן יהי רצון):

מיינ נאמן ווערט איר מיין דיט (הקדמה)
 פֿון (זשון הקודש) פֿינגן • בך פֿיר
 דיזן חין גוועלין מיין זשטרוד זוג' שטייט אדורן •

לשון הקודש

זעלס • והנה חזינו במדרש שלח קימוו הצותינו
 במצרים את הברית הזאת אשר כרת המקום ז"ה
 עם אברהם אבינו ולא יולו את בנייהם כמו שכל' סי
 זפ' דא שמלו באותו הלילה • ולא עוד אלא אף גם
 זאת שהיו בנייהם לטורין כמו שפרש רס' זפ'
 שמות אף על פי כן זכו לנאולה קודם הזמן • אס כן
 למה יגרע בחלפתו מחלפת אבותינו ועד חתי וחק
 זר וגומר • והוא כמו שישך זעל הסיר זומר דמכזה
 זמרוו האחרון ולא כדפס וז' לאוינקן לזאת הרעה •
 וז' ת' שדבר תלוי דוקא בתשובה כמו שזמנו אל
 אבותינו בחזרים שאחר ויצעקו בני ישראל אל ה'
 זבו' • הלח שמעתה אס לח ראיית את התשובה
 הגדולה הזאת שזעשתה בקרב כל ישראל זשפת
 זכ' ו' לפ' זמר לא זשעט כמוה • ז' כ' זדוע אחר
 פעמי חזקתו לזוא זמרות פעם • ועל זה היה דוח
 לזכו על מלך כי רחם מזנו מנחם חשיב נפשו
 והרנה

שירי יהודה

יחד כלנו יושבי סעודה שוהי יין ושכר
 אך נשירי את שיר יי על אדמת נכר
 ירענו יי את רשענו כי גרלו עד למעונה
 ואין ימלא שחוק פינו תחת שיר ומזמור מבעי לנו קננה

חזי איט אנגרי ריז דז זיין עטין מז' טרינקן: וויז זאלן איר דס גיומנג פֿון גאט
 און פֿרעארי ערטיר טון גירענקן: איר האבן גיאריגט מז' גאייסטוט: ווט ווילן ווירר
 גמר גערין: וויז קאן דען: מונר הארן: מין הען ביטריבטן (גלות) פֿרויט ווערין:

לשון הקודש

לשון אישכנו

והרעה בעוה חזני עמנו שחזרו באותו פעם
 מדרך הטוב ההוא ושבו לדרכם הרעה ר'ל לכך
 שמעונת אחי ואספר לבס את אשר שמעתי חפי
 החסיד הגאון מ'ו ז' ואת המעשה שמעתי חפיו
 שאירע באותו פעם ונוס' לעזוב לא שהיה כן היה כי
 הנה בשנת הנאול' שעבר' לאחר שנת השמיט' תכה"ל
 בשנה ראשון' לאחר השמיט' הכ"ל שהיא שנת תכו"ל
 הקרה ה' לפני את האיש האק"ו מ'ו הגאון ון והאסיד
 יכההר"ו וראלפ סב"ל שהיה באותו בעם אב"ד ומ"ץ
 יבדנית העסקין וחכותו צמד היה בק"ק וויזן
 היוון ומסס כתבש אה"כ לר' ואב"ד ומ"ץ בקהל
 קדישא ק"ק פרידבורג יע"ש והיה בשנת הכ"ל
 הפאה פאה ומשקה נפשו לדור במקום תורה והלך
 חממו שבתו הכ"ל לעסוק בתור' ובתשובה בקהלת
 ק"ק אפטווד יע"ש שם היו דעת שהיה ועוד עד
 בעם הזה ת"ל אכשי וועשה יראי אלקי ועקורי לומדי
 תורה דבני המדינה יאו' ובבואו שמה תקע אהלי
 אפדנו בצל קורתיו ושמתו יעד מאד על הטוב אשר
 במלכיה' שדקיה' זה בל לבית מלכיו ובתתו למ"ץ
 וחובות על שלמתי כראוי לפ"כ על פינחות פ"ו
 דקהלתי אשר צאצא החסד יבואו על משגבות ומנב'
 ויוס ולילה למ כספ פתחו חניפס ומענייני תשובה
 לכל הבאים אגלו והודע לנו את חוקי אלקי ואת
 תורתיו ואת הדרך אשר נעלה בה למען שנזכה
 לבאולת

חז' בין אויך זינדר ביז ערליכי לייט ק' אולטונא
 וק'ק האבורג' הטי"ב"ה) בהיט זיט פֿר' וויר
 זונ' אזי זיט ועבין מין (טאהה) מן מוין ומהג'
 דט האב מיד גיטאון (אכדור הטי"ב"ה) וויז
 אויך פֿרוי לייט הבין גיבעטין דט אויך וול מין דיש
 דרוק טרעטין מז' וזא ריש (אזאוריס) ברענגן
 מין דיש דרוק מ'יין זיט אויך דר איט (אוכה) לו
 ייין ררוק האב מיד דען (טאטוואהרדק) ניש
 גיאמט' מז' זיט מין דיש ררוק גיברמכט' אויך
 דיש (הולמות) ניש טון טפערין (הטי"ב"ה)
 זול פֿון מונט אפ' טון ייין למרין מז' וזא מונט
 ברענגן ווירר מין (מרן ישראל) מז' וזא פֿארין
 מין קורלן יארין: (זאן כויה רלון:)
 נווא איר יאן ברייר' (הטי"ב"ה) הער
 בהיט מיד פֿר מוין בין איט מז' מייער
 גוירר הערט איר לו וואט מיד מיד טוט זאן
 ווירר ווען מיר דט וועלט וויטן הערלויך גערין
 וזארוק דט מונר (גלות) טוט בעו"ה מז' וזא
 גווערין קואט מז' טוט איר ערוינט לו
 הערין דען ווערט מיר זאן גלויבט זייטו גאט
 דט דיש טוטט אויבר מונט גערין דענקט נאר
 מן דיש (ועטיק רעיס) דיש איר מן זיך האבן
 מז' דער פֿון ניש מז' קערין וויז אויך דער
 קאט קאן ווערין דט איר נאך טאן בעו"ה אזי
 פאג

שירי הודיה

הלילו

היה על ציון והורבן בית מקדשנו
 אזי לנו כי בחטאנו נפלה עמרת ראשנו
 יש לנו לקינן באבלות ואנינות
 בָּגוֹן בִּילֵל וְגִיגוֹחַ בְּהַ אֲוֶרֶךְ תְּגָלוֹת לומר קינות

קאמט אונ' טרייאט ייפֿליט אונ' ווינט • אויף דען גרויסן למדין • וויא דט איר הבין גויניגט •
 אונ' דט (בית המקדש) פֿר למדין • לו קאמין לו טרוומדין • האבין איר דט טאמט •
 אונורט לעבין • דען פֿון וועגן • דט גרויסה זיג • זיין איר און דני (עגור) •
 ומדין פֿר טריבן •

לשון אשכנז

לשון הקודש

טאג אונטויליך גערין • אונ' טואן ניט וואס גאט
 וויל האבין דער דח האט ביטמפֿין הטול אונ'
 שטערין • נייארט איר לחיץ זיך פֿון (זיג הרע)
 פֿר פֿירין • אונ' גיחן מיט מיס בעוה אזי טאג
 טפאלידין • אונ' וויינן מיט דט טירין • דער
 אכט אונור תפלה פֿר שטערין • דט זיא ניט
 קאן קואן פֿר (גאט יתברך טאו) דען הערין •
 דען ווען איר קאן זיין דט טול מינין • טואן איר
 עבין אז בייא דעק ביר אונ' וויין • גרויט אונ'
 קליין • אז ווען זיא אויף דער בערט אודר גאטן
 זיין • אונ' ווערט גירעט פֿיל (דברייט בטליס •
 הבל הבויס) • פֿון אטא וואדן אונ' (טחורה •
 פֿון בהאווה סוס טור ופרה) • אויך פֿון טאמך
 לעאיר בעק אונ' זיין • גיפֿמין (בעוה
 דברייט בטליס) גיטין • אויך טרייב אייך (חי
 נפשי) קיין זיין • אונ' טואן אויך דער אט ניט
 בטריין • דען אויך האב עט גייעהן אונ' גיהערט
 מיט מיניה אורדין • פֿון דען אונ' און דו אויך בין
 גיקאן נואינה יארין • דו זיין אונורה טולן
 גיחן (בעוה) ועליה וזין פֿאר • פֿון (דברייט
 בטליס) חפֿין באר • הויך אונ' נירר אריס אונ'
 רייך • מי דח (בעוה) קיין (תרבות) טיך •
 גרויט אונ' קליין יוג אונ' אט • ווען שוין דער

לבאולת ה' אשר היינו חכמים ומקיים צאתו כעס
 שהיתה שנת עת צדון מאת השם יתעלה כ"ה כאשר
 לאינו בעינינו בעת ההיא שכל תפוצות ישראל
 היה הדבר הזה תקוע בלבם ומפלי שושעו בני עמו
 היו חומוס בתשובה צאטופעם בכל לבבם ובכל
 נפשם • ובכל יום ויום היתה השמחה מרובה
 ומחבתה בשמחת צית השולצה • ויהי בעת ההיא
 בהיות הבוקר ראיתי את פני אדוני ח"ו הנ"ל ז"ל
 והכנס זועפיה ואיניו עמו כתחול שלשום ונשתנה
 מראיתו עד לאויל סומקא וכו' • והוא עולדנו עומד
 על דגלנו ואני כנבדו לדעת מה זה ועל מה זה •
 ויאחר אלי צר לי מאד על שני אלו חז"ים שנאבדו
 חתוך הקהל בעוה • אחת אמר ברכת המתפלל
 המחזיר שכניו לזיון • והשנית בוערב של שנת
 אחר כורס סוכת שלום עלינו וכו' • הלא נשמע
 מהשומעו את הצרכות האלו שעמוס עליהם אמר •
 כי חיד שחסיים המתפלל המחזיר שכניו לזיון
 גולם כאחד עונים ואוחרים מודים וכו' • ובוערב
 של שנת אחרים תקף ושחרו וכו' עכ"ל • ולא
 בינה לי ח"ו ז"ל שום דבר ופעם מענין זה יותר •
 ונה אכי לא לקדקתי אחריו ולא נתתי אל לבי בעת
 ההיא להספיד בו מיניד לי טעם של הדבר בצירורי
 נחמתי כי מדתי חרדה גדולה עד מאד ויהי לבי
 כדונב

שירי יהודה

דודינו ממרום שלח אש לשרוף בית תפילתנו
ואנהנו הלכנו בגולה בארץ שבירתנו
הביטו וראו כל עברי דרך הוש מכאוב כמכאובנו
היינו להרפה לשבנינו נהדק לאכל ויגון שמתחל לבנו

מין בייאר קאס פון היאל אראב * מויל דש הייליגה הויז * אונ איר גיטן נקיש אונ
באויס * מוז דען הייליג אבר ארוז * זיכט אונ אנט * זיר וומערדירט איש * וויז מין
לרה מיז מויל אנט גיקומן * עט מיז פֿר קערט אומר פֿרייד * לו ווייטן אונ לו קלאמן *
לו שריימן * אונ ברוואן :

לשון הקודש

לשון אשכנז

דכונג לפני אם בשמי את כל זאת ואת ואת שבת
העולם כולם באחדהיו עווליו וזמתיסקים בתשובה
שלימה אשר לא נשחט כחוס חיוס הוסדה הארץ ועד
עתה כדי שיזכו לגאולה י' קאשר ודוע לאותם
האמסים שהיו צאטוהזמן אשר המה חיים עדנה *
זכולם בכלל צאטוהזמן אשר המה חיים עדנה *
שורחמנו צאטוה שנה מעבדות לפריות * וכאשר
שמעתי חפי מ' זל את השמועה הזאת אשר לא
שובה וצדקנו בטמי וזמס לכדי * ולא קמה עוד רוח
צדקני מי הבנתי אתך דכמי שמתח הקטרוג
הכ"ל * יתבטל הדבר ועת רצון של הגאולה הכ"ל *
כאשר צאמת היה בער' הוכסך למצל מחולניור"ל *
וצדקתי בעל המלום א"ל הסססמיו העליוני לכך *
ולא רמיתי לנלות דבר זה לשום אדם בעולם צאטו
פעס ועד היום הזה * כדי שלא להביא את לב בני
ישראל מן התשובה * וגם אמרתי הנח להם
לישראל מוטב יהיו שובגין ואל יהיו מודקין *
ולאמר כריליו ממני היטב מרה לי עד תמיד על
אשר לא הסצדקתי לנלות לי הטעם של הקטרוג
דוב' אמר'ס הכ"ל * ואמרתי מני אל לבי שמת מין
לו השת לבלי * וזמאתו הזון והלמה לא שפטי וילא
כאתי ותכעס רוחי בקדכי לדעת את הטעם של
הקטרוג משגי האמ'ס הכ"ל * ותפטי אמונת
אבותינו

חן מין קדושה מוג מן שאונה עשרה
האמט * מויד בעוה' דיח' זוארי תורה פֿר
שווייגן גאיינה לייט * דיא געאן יך פֿון יום מין
רמיה מלי לייט * מין דער זאך מיז בעוה' *
קיינר גשייט * אונ דער עונט פֿון דער
עבירה רייכט בעוה' גמר ווייט * ויז אען
מין דיא הקראה פֿון אטון הקודש גֿינר *
דו דיא עבירה גיט מיבר מלי זינר * דען אונט
מין עבירה גלייך זוגה' אורר טריקוה' *
עטט * דא האט ער מין הגאה' דער פֿון דו
ער מן גמט פֿר געטט * אבר פֿון דיא בשריבטה
שאועה רעה' * האט דער גוף קין
הגאולה * נייארט יא זיין אטאמ' דיא
הייליגה נטאה * מוג דיא הייליגה מראה' *
אונ' דער לערנין גמט דען מאלעטיגן דער דא
הייטט מיט אנהאה * מוג האבין פֿר מיס
קין אורח * מוג דענקן ניט דו זיח דא
טטימן פֿר דען זא גדול גורל * מוג פֿר זין
הייליגה תורה * מוג דאריבר דש יא זיין
(אטאמ) דש הייליגה מרט * קעגן יא זיט
דעכט אורן מין ווארט * דרוס קאן דיא תעלה
ניט קואן פֿארט * דען דורך דיא פֿר אעלעי
זמכין * פֿר גיט אעליכ' דש זמכין * דען עט
קואט

שירי יהודה

לה

י הצדקה

ולנו בוישת הפנים

לא שמענו בקול נביאים באו עלינו מכת משוגים

בגוים לעינינו

נקמת דם עברך

אל תנאץ למען שמך ואל תגבל כסא כבודך

יודע

לודיר גאט איר דיר גרעטקייט און לונגש מי דיר טור איר האבן ניט געמאגט
דיר נביאים דרוק וחרן איר גלאגן אין אונזרם לנד טוט מיין נקוה און אונזר
פיינד און לערין ניט אויב אונט מער טוט עס אונס ויין דיין הייליגן נאמן אונג
ביטעלך ניט אין דען פטול דינסט ער

לשון הקודש

לשון אשכנז

אבותינו והערתנו אלה אלהי בכל לבבי דבריהם
ביומו כפיסה כאורה צלום וכבי ומסכד שימיר
ענינו ויפתק לבנו בתורתו ויגלה לנו את הדבר
הזה והמניע הזאת כדי להודיע לבני האדם את
בבורותיו ומעלותיו אליו ישובו אולי נוכל ככה בו
ונברסנו מן הארץ ע"י תשובה ותקון את המעוות
הזה ואלה דשנה שעברה שנת דקדק ושלום נס"קו
לפ"ק פדעס הראשון הוא חודש ניסן בקומי מחמת
כחזות הלילה לקיים קומי דוגי בלילה ונ"ו חזות
לילה אקום להודות לך ונ"ו כי תמחה שנים מקדם
קוד' שדכס השערי זיון הורגלתי את עצמי לעמו'
כן בלשון סכר קודם לכן בלילי תקון חזות לילה
שתקו הגאונים ולאחר זאת שדכס השערי זיון
הכ"ל נבגתי אחריי ואח"כ נדכס גם כן מקורו
תקון שלשה משחוק ונהגתי עמי ג"כ ללמוד בו
כי הוא נביא העתורת גהל לאדם שומר לב
האבן חקרבו וחרצה גדולה נבלת עליו והלואי
מזינתני שיכפי השם ב"ה לשמר ולעשות ולקיים
את זאת עמנו כי בראותה שעהעת רחון הוא לפני
המקום ב"ה שומר את בניו מן כפיה ולא בודאי
השכנים זיניהם כמו שזכר שם בשם הזה
ע"ש" ע"כ גא אחימ"ו ירמיה' הולכים בדרבנו
עבדותיו ופכים חסד שימו לבבם לכל הדברים

קואט זויך אעניך אאלר פון לענק אונ' האדיר
טוען ריאו זויך האב עט בעוה חובט גוערן
זאגן אאך זיך עט פרייט נוא וואל קאן פתח
הש"ב ה קואן אונר תפלה זונג גשרייח
וועקין כוונה מי דער בייח וויא זאגן איר
קענן בייח הש"ב ה וואט מויט ריבטן ווען
איר טוענט זונעק מורין אז מיין פליגל דער דא
פליהט זין ליפטן נוא וואל זאל הש"ב ה און
נעמן אונר תפלה איר מורין ניט אונז בואה
נייארט זונעק גטוינט אונ דא וויפט מיין
הינט אונ אודא גיט רעבן און ווער
וויא קאן דא כוונה זין איר זיבה ברירי
איין ווען זייער פאר מיין טררה זעלט מוז
טאן וויא קעמ ער אובל און אונג ווער
גאזכט לוק בין זמן אונג הייטט מיס גיט
אדראן און לויבל הייטט מיס דיר טררה זין
פאר רען טייבל הערט נאר דיר שטרייך ער
אזיך הך ניט מער אז וויא זיין ריך ער און הך
בארטט ארבן און דען טוט ארום רבן דרך
וויא ער כבוד האבן ווען זען מיס טוין טוט
אמרן בך רבין נוא רוד זייער וואט גהערט
זיך לזמן פאר מיין (כבוד) קעגן גאט דר
אזי וואט האמ נאך אער זאכן האבן זיך און

שידי יהודה

באלהים הללנו כל היום ושקד לעולם נורה סלה
אמה צדיק על הבא עלינו אל תעש עמנו בלח
חטאת געורינו ופשענו אל תזכור לעבדך
כי אנהנו עמך ושבטי נחלתך בני הסידה

גמט דען הערן זיין איר טורף אזר וועגן לו זויבן ער אזר גירעכט ארט
אל זיך ווערק זונ' ווערט זונג דאך גיט פֿר דערבן דיש זינד דט איר האבן
לזן דער זיגנט גיטאן גידענק ניט לו דינה קעעכט דען איר זיין דינט פֿאלק קינד
דיינר ביהרן זוג ארבי דיין גיטעכט

לישון הקודש

לישון השכנו

אשר אנכי דובר בחזיונים היום ועשר את אנכיכם
כאשרכם לשחוט אל המזבח ואל הקבילים אשר
טבדיכם הסכל והעטיר בלפי יהודה מפיל לפניכם
היום אחרי הודיע אלקוי חותי את כל זאת ולבלות
לכם בכתב כאשר תראו בעיניכם לקמן בעוה"ה
לכן נסו נח וסל'ה חלי וזמני קראו וכן תעשו
ותרגילו עצמכם ב"פ לשחור ולעשות ולקוי' כח"ס"ה
קומי דוני ובו' קצות לילה מקום להודות לך
גבו' כי את הוא עתרון כג' ולשערי שמים פתוחין
להעוסקי בתורה ובתכל צעת הדין והם תרגילו
עצמכם לעשות בדבר הזה ב"פ רצופים אז יהיה
אלקוי עמכם בכל אשר תעשו וזאת תנאמי על
קשככם מחמתה טעה ובלא' כי הבט לטהר משיען
לו חן השמים וזה תוכלו לישן חן העת ההוא
והלחה כי המלאך הממונה על זה מעורר אתכם
לעמוד וזאת חז לך כדלס קום קרא אל ה' חל'היך
ובחזרו נח את זאת אל לב כאשר דברתי בחזיונים
היום בן יהו' כי לזן חלדי הא' כי האלקוי' חנה
לידי ומה' וזה הדבר לגלות לכם בל' כי לא חיש
דברים אכזבי' וכברט בתוך קהל ועלה גדולה
ת"ל שיש בהם ליחדי תורה חזקי ידיהם ודרכות
ואחזות לבצטס ובתוף איתם האמ' המהפכס'
בכבוד חתוך בעבור ומקופה של דקס יש למנהיגי
הקהל

אינר לייט פֿר זמפֿן לזן דער זון וייל דיש
(ספר תורה) זוט גיטטנדין זמפֿן המט נאר
דט מוז' קופֿין ביטרהפֿין זיגער המט גונוגט
עט המט זון איר דער מנדרה המט גונוגט
דוט זיגטט דט זוג זיך דיש זוט זוט זוט
מז (בעוה"ה) דעה פֿון גיקויין דט דורן דען
לענקין זונ' קריגן זיגן גוומרין טרוימן זונ'
ברואין דען עט זיין דער נאך גיט לך פֿרואי
זיט וומרין פֿון דער וועלט זאנעק גיטאן זון
הענקט חיר זיבן לייט הז זונ' וייר' זיט קאן
זוונר תפילה קוין פֿר גמט יתברך טאו) דעה
דט זיבט הויך זונ' נידה' ביים ועליה (אעטיס
רעיק) דט איר טוואן זיט קאן דיש (טכניה)
ביים זאנט רומין דט זיבט דמש זונר (גולת)
זאונג ווערט זונ' דט (בית האקדט) זיג
בעוה"ה נאך דריבר פֿר טענרט דיה ביה
הענדיל זונ' קנין גטיבט זוט איינטענדן חן
שולן ביים איינין גוט חיר זיבה (ערביס) זונ'
ברידר פֿר נעאט דיש זונר זוט וייר' זי
זיט עט לו גיט מוז' דיש (יטוביט) זונ' מוז'
זון (קדושת) ביים דיש קלבוס דיש האבין
איט מנדר בעוה"ה זיין טעלעטין (סדר) זוט
זען זיט ווערין זיט מנדר גיגין זון זינט חרר'
דט

זכור

גרוזה

י לנו עתה אשר כתבת בתורתך
 כי ישוב לשוב עליה כאשר שש על אבותיה
 אחריה כמקדם בצאתנו ממצרים
 השב שכנינתך לציון עירך וסדר העבודה לירושלים

גידעק חונט איבר גאט דס הא שטיט זין דייןר (תורה) גשריבן: ער ווערט
 זיך פרייטן אזויך דיר גאט אזויך דין עלטרין דיו זיבן: איר ווען לויפן גערן
 נאך דיר: אז דא איר גינגן אויס אלריכט: ווירד קער דין (שכינה) אזוי דען
 (סדר) פון דער (עבודה) זין לויפן אזוי ירוסלין:

לשון הקודש

לשון אשכנז

האקלס יאר לעורד חופס ורהמיק) פ"ה ר"ך לכל
 חמצי כוסס סוקבלו עליהם שלי נדר חבי' לחקר
 ז"ם לקיים חוקזה לכל הסמות במגין עשרה לכל
 מה ולחפסר להם כי אזי זולמי הסכינה עמסה
 ונותנים כח לקדושה העליונה וסדרם הדבד מחד
 ועור כחפך מה חזונה גורס מהו שובלו תיכף
 ויחד חקר תקן חרות להתכלל בעטרה ולקרות ק"ם
 בזמנה ולסמוך גמולה לתפלה כוונתיקיך זכרנו
 בזמן הקין שהלילו קצרות ואור היום נוצר והולך
 וקרב לזמן התכלס חבל בזמן החוקך שהלילות
 פורוכו ואז יש כלה וכמה שער' לאור היום אזי הם
 קטבתם שימ' וזבלו קצת לגשן פאשה כתב בעל
 ה"ך בהקדמה ע"ס י קחור לענינו שחפך
 אבילות ופנינות וכער הסוכין בית מקדשינו זעק
 לבי אל ה' הבורחו כחל דמעס חפין הסנו' וועקתי
 אל ה' חל'י בקול מר לחס חכ' ה' חלה עניי בעת
 זבועה הוסי' ודועינו את כל התלמה הזאת אשר
 תעל'נו: בעת ההוא לעכב את גמולתינו ובלה לנו
 את תעלתינו ואת פשעינו אשר תטחנו לסנוך בל' שני
 הסחמיות וספר דעונו' וסנו' הסחמיות' את בל' ויתנו
 ונתסס דרכינו ונתקורה ונסופס הלך' כי זמוך
 כעוטה לקבל שנים' ואל תעס ועמנו כלה
 סחמיתינו כי דלךך להאריך ספיך צמחבך לרעס

דש אזי זיך דער בראין גאט זיירר: אזוי בור אז
 זיא דס אמרניס פרימטייגן חייט דען בעט:
 דא לויפן זיא חין סטמא'ו: זעהן ועליה בהאח חיי
 אמקיר חורר פעט: אזוי עס גיהערט זיך פאר
 חין דיו הענט לו נעאין (טוילת חול' דפליין):
 ערסט גימן זיא פאר דיו (בהאות) גרייפן
 חול' פליין: זיא טוון נומל' דס אמרניס פרימ
 זמל'ין: זיא פ' ריכטן חבר פאר אירי זמל'ין:
 דאר חייט אפין זיא בעוה דען (טמן) חל'י: דש
 ער האט ווירד פ'ר גאט יתברך טאו' לו פראוין
 חול' לו פראכין: זיא חייט ווען זיא וענטין פאר
 חורין: דא ווער (ה') רער (אטא ויתן)
 פאר זמל'ין: חול' זמל'ין דש חורין חוט נוך לייט
 חול' חיי' איר וועלן פאר שעכטין זין דער
 חיי' (קרימת טאע) לו לויט חוט נאך לייט
 ביו גלמק ניך: זיא טרייבן חויך אעניך אמל פאר
 ברנט חיי' חוסר דעסין קאין אפ'ט (קניס)
 דיו דא גרייט חול' חייט חורר פ'וייט קויפן
 ווערט חויך אעניך אזוי חיי' קויף גאמל'ין: דר דורך
 טוט רער (זאן קרימת טאע) חול' תפ'ה חוועק
 חיי'ין: חווען זיא נחר חין (חאט) חין (בלק)
 חיי'ין: דא חורן זיא פיינדן חייט (בונס) חוט
 ועלן ישרמ'ן פ'ל'ין: דא חוט ער זיך חין זינג

שירי יהודה

חַוִּישָׁה

לְעֹרְתָנוּ

וְיִשְׁעֵנוּ

⋮

⋮

⋮

⋮

זְכַרְנוּ

קִבְצֵנוּ יְחִיד

מֵאַרְבַּע כְּנָפֹת הָאָרֶץ לְעִבְדֹתֶיךָ

הַשִּׁיבוּ אֵלֵינוּ יְיָ שׁוֹבָה

וּפְקֹדֵנוּ בִישׁוּעָה

חַדֵּשׁ כְּקֹדֶם שְׁנוֹתֵנוּ

הַעֲלֵךְ מִוֶּשֶׁת לִיבֵר גֹּמֵט * אִישׁ דֹּוֹרֵךְ הַיָּלֵךְ * מִזֶּה בְּיָמָיו בָּרַךְ * מִזֶּה מִוֶּשֶׁת * אִיזֵר וְעֵלָן
 תִּטְוֶה טָמֵן * אִישׁ גִּלְגַּל הָעֵרְלִין * פִּיר מִוֶּשֶׁת דֹּוֹךְ הַגֵּן רַעֲשָׁן וְעָד * גִּידְעָנֶךָ מִוֶּשֶׁת לִיבֵר
 גֹּמֵט * לֹא גֹמֵט * אִישׁ הַעֲלֵךְ מִוֶּשֶׁת מִוֶּשֶׁת מִוֶּשֶׁת * זֶמְרָן מִוֶּשֶׁת מִיָּין * פֶּן פִּיר עֲקָן דַּעַר
 וְעֵלָט * מִזֶּה גִנְעָה מִוֶּשֶׁת מִן קֹרְזִיר לִיָּט * לֹדִיבֵר דִּינֵטָן :

לְשׁוֹן אֲשֶׁמֶת

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

זֶה פֶּן גִּמְוֵן * דָּא אִישׁ ווִיל עַר יִשְׂרָאֵל בִּימֵי
 קֹוֵן * דַּעַן עַר הָאִישׁ בִּימֵי יָד גִּלְגַּל * מִן
 דַּעַן (רַע) דַּעַן שׁוֹב הַלְעֵרֵיט * דָּא
 ווִיל עַר נִימְרֵט דַּעַן וּמֵרֵט (כַּס) זֶמְרָן *
 דָּא וְעַר יָד (ח'ו) אִישׁ מִגְדֵר וְעַר גִּלְגַּל *
 אֲבַר דַּעַן מִן שְׁמֵךְ הָאִישׁ מִן גִּלְגַּל * דַּעַן
 הַשׁ ב' הַשׁ דַּעַן וְעַר יָד (רַע) *
 פֶּן מִן פֶּר הַשׁ * מִזֶּה מִן דַּעַן וְעַר פֶּר
 טַעַל * דָּא עַר הָאִישׁ נִיט גִּלְגַּל וְעַר
 מִזֶּה מִן דַּעַן וְעֵלָט * מִזֶּה מִן יָין (אֲחַשְׁבָּה)
 פֶּר טַעַר * מִזֶּה מִן לֵיט גִּלְגַּל מִן יָין
 אִוִיל גִּלְגַּל מִן מִיגַל פֶּר * דָּא הָאִישׁ עַר לֵו
 בִּלְק מִן רִיק * בַּרְטֵיט מִן אִיר בִּיר * דַּעַן
 ווִיל קָן מִן יָד פֶּלֶן מִוֶּשֶׁלָט * כָּזוּ בֹר מִן
 יִשׁ דַּעַן אֲחַרְיָט פֶּר מִן שְׁטִין מִן מִיר
 גִּלְגַּל * דָּא טֹן יָד (הַכָּף) נִמְךְ טִיבֵה מִזֶּה
 תִּפְלִין לֹקִין * מִזֶּה לִימֵן (קִרְיָה טַע) מִזֶּה
 טֹן יָד (אֹוִיט) בֹּקִין * הַחֵךְ יָד וְעַר אִישׁ
 מִיָּין גִּלְגַּל רִיק * דַּעַן אִישׁ טֹן יָד גֹּמֵט יָד
 דַּר קֹוִין * מִזֶּה אִיר מִן אִישׁ מִוֶּשֶׁת (קִרְבֹּנֵה)
 דַּעַן טִיק * מִזֶּה מִיר לִבֵּה בִרִיר נַעַט * מִזֶּה
 רִין מִקְטַעַסִין מִן וְעַר * דָּא וְעַר מִיר גֹּוִשׁ
 דָּא אֲחַרְיָט פֶּר מִן טִיבֵה מִזֶּה תִּפְלִין לִיָּט פֶּר *
 דַּעַן

עַל כָּל בְּרִיּוֹתֶיךָ כִּי אֲתָה ה' טוֹב זְמַן מִדְּמִיָּה מִדְּלִבֵּה
 קִרְיָה * וְעַר כַּעַר זֶה הַעֲמִיד ה' אֵת דֹּוֹקֵל
 דַּמְחָה דָּקָה דַּעַן בִּי וְחַלְתֵנוּ עַל לִשְׁוִי לְאִמֵר מִהַתְעַב
 אֵלֵינוּ * כָּזוּ רַחֵם בְּסַפְדֵךְ אֲשֶׁר כִּתְבַת זֶסֶת תַּחֲצֵל
 מֵאֵלֶיךָ זֶת בְּקַסְפֵךְ וְצִיּוֹתֵי * בְּסַפְדֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר
 כִּתְבַתִּי בְּבֵר וְהוּא פִירֵם וְכֹוֹנֵת עַל כָּל הַתְּפִלוֹת
 מִשְׁכֵּנוּ מִתְּפִלָּה כָּל הַשָּׁמַי * זֶה לַעֲדֵךְ ל"ח שְׁנַיִם
 וְדַעַתִּי וְקַסְפֵי אֲשֶׁר בְּוֹכֵת הַמַּחֲנֵים וְחַלְתִּי כְּתוֹב
 מִס * שְׁכֹוֹנֵת אֲחִין מִיְכוּן לְבוֹ אֲמַת הַיָּד הַקֹּדֶשׁ
 מִבְּרִיךְ הַמְּבֹרָךְ וְאֵלֵינוּ אֲמִין בְּוֵה * וְכַתְבַתִּי מִס
 מַעֲדָה בְּסַס מִסְרָתֵנוּ הַגִּזְלוֹת וְהַלְשֹׁנוֹ * בְּרִיךְ מִס
 בְּכֹוֹל מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וְעַד * ר' לִי מִקְדֵשׁ לֵאמֹר
 עֲוֹנֵי אֲחִין אֵת הַמְּבֹרָךְ רִיק הֵינִי עֲוֹנֵיךְ אֲחִירֵי שְׁכַחֵנוּ
 מִס * מִן כֵּן בְּוֹלֵה שְׁעוֹנֵי אֲחִין אֲשֶׁר בְּרַכָּה וְכַרְכָּה
 וְהַעֲטֵם לְפִי מִן בְּרַכָּה בְּלִי הַזְכָּרֵת מַלְכוּת שְׁמִי *
 וְכַוֹקֵשׁ הֵיךְ בְּכֹוֹל מַלְכוּתוֹ * כְּנֵלָה לַעֲוִן כָּל עַל יָדֵי
 הַנְּסִיּוֹת הַמְּבֹרָכֵת הֵינִי מִתְּמִידִים * מִס * זֶלְכָךְ
 עֲוֹנֵי אֲחִירֵי הַמְּבֹרָךְ * שְׁכַחֵנוּ לִי בְּוֹלֵה מַלְכוּתוֹ
 כְּנֵלָה לַעֲוִנוֹת הַמְּבֹרָכֵת לְעוֹלָם * אֲבַל בְּוֹלֵה
 בְּעוֹתֵנוּ בְּכֹוֹל מַלְכוּתוֹ מְחֹלֵל * בִּין הַגּוֹיִם וְעִבְרֵי
 הַחֲלִילִים מִתְּמִידִים בְּהִיכֹוֹל וְאֵיךְ בְּכֹוֹל מַלְכוּתוֹ * וְאֵין
 לְבוֹ לַעֲוֹת כֵּךְ אֲחִין וְהַמִּין כָּל זֶת אֲחֹוֹת אֲחִין
 מְנוּכָה בְּמִסָּה לְאֹוֹת בְּתַפְלֵת עַךְ וּבִלְבוֹת שְׁמִי *
 לְהַעֲבִיר

קומה
אתה

יבאפק יוהכה את כל קמינו
כי נבר ועלינו עד מאד להכרית את שמו
אמרת בתורתך וזכרתי להם ברית ראשונים
יאמן נא דברך הטוב שהבטחת לאמונים וקיים לאחרונים

ששית מויל גאש קעגן מונרי פיינד מונ טאגן זיא אים דיינק לארן זיא האבן יך
גייטטערקט מויל מונט מונ זעגן מונר האפיינג מוז פאר זמרן זואהאטט מונט
פאר הייסן מין דער גורח לו דענקן דים ערשטי זיכרהייט זייא אקייס דים טבעה
בטדום האטט גאומרין בייאריר הייטערשטי זייט

לשון אשכנז

לשון הקודש

דען עש האטניט אן גטראפין מוסן און האר *
דח ווערן זיא (חס ושואן) מוסן הט (חיה) קאון
גאטט מונ גמר מונ מוסן וועגן רען זכות פון
טוילת מונ תפילין המט זיא הט יב' ה' יט
למזין מין (בלעס הרטע) הינט פמילין מונ
נאך האבן איר רען זכות לו גייסן און מויל דט
הט יב' ה' מוז מונט אגיל פון מונרי פיינד מיר
באמן מונ ווען דמט ווער (חס ושואן)
מונר ישראל דמט זעבויגי אמל ניט גישעהן *
זיית העטן זיא מויל גישעהן זיא ווערן (חס
ושואן) בייטמאנדן מוז פוטיר מין דים זון * דט
עט ווער (חס ושואן) קיינר קאון דער פון *
מוז מיר זיבה בריר מונ (ערביסן) דענקט
זיין אמל זיית דים (אגיל) (טוילת) מונ
(תפילין) האבן קין אמט נאך זמל מונ ווען
טון מיינר מויל זיין (ישוב) מוז מונט
זיין אכט דיי דשער דמט אמהין גליך טאג
מויל טטיט מונ וועטט זיך תבן מונ (טוילת
והתפילין) זיגט מיר ער זונטט וזוט מונט מונ
אן רייגט מונ טוט זיין (תפלה בכונה) מונ
זיך פאר גאט יתברך טאו בוקט מונ זיגט *
דח מוז זיין תפלה ביימאט (יתברך טאו) אן
גינפט מוז ווען זיא מויל דעס בית האקדש
קעט

לעצער גלולים מן הארץ ס' עכ"ל * והנה זכר
זאה לא סקטה החי ולבני מלל בקרבני * כי לא
מזמתו מרבוט לכסטי ועמין הדוקסיל לרובטי
למה כשמו ד' אמונים אלנו עמד משאר אמונים *
עד אשר מתוך עמך זה נתן אלהים פלגני וזכרת
בספר נחמד מן הנקרא ספר אש כותלין והוא דמס
יסן וזייתו בתורתו בשנת קמ"ג בא לידי רח
חוקתו ולא בולו ומתוהו זמן ההוא לא לחדשי
בו * וכעט שנספת דברי עוקותיו מחניך את
זה זכרתי שנס הוא כיתב מעמן כותב האמונים
וזכרתו ברוך מוכיר נשכות * ועיינע שס' אמת
שחאריך חוד זעכין כונקת האמנים * זאמרת
טוילת חמיתו דוד עמי הזה דעו"ה שעיית און
דער קל זעיינס ובעבס אמל ודעט על מה זעל מוז
הוא כונה בלא בינה ודעה זשכל * והספר
הזה ב"אמונות נחמאל למוחיה * אכן חמיש לכונקת
את כל דברי הספיד הכ"ל כזי שיקח חזיר ביד בל
אחד ח"ל בפק' ע"ב * אמר היו זהוין חריון
שזענו און כראו על זכרה ותלה עכ"ל * וכעט
על זה בנו דעל הנהוה לזכור י"ג הכ"ל ח"ל בפק'
כ' ומוח חמיה חמיתו לפרה ספד * מחוכקת
און כראו על כל זכרה וזכרה * לדעת הסוקס
זכרויס לזכרה * ומה שהזכירו נוסך מסלחן על
ככה

מלך

מלכיי המלכים יושב בגבתי מרומים
למה לנצח תשכחנו תעבנו לאורך ימים

נשמע

קול ברמה רחל מבכה על בניה
רחם תרחם על ציון כאשר דברת לאמר בזכותה תכוננה

קיניג איבר מני קינין ביטטו גינאט מין הימו מטטטו זינן
אונט דיח אנגי לייט מין (גלות) טון איר טווינן
דאט פאר דיר טומן וויינן דח איר מין (גלות) זיין גינגן
דייט מונט לו מרזינן במלך מין (מרן ישרחל) ווידר לו ברענגן

לשון הקודש

לשון אשכנז

לכה וכן להוכיח והס דברים נאותים והכרטיים
מלך ונמלך מזהב ומסו רב וחכל מלך ומקול
נקדים הקודם בעזרת ולסם להי קדם קיימא ומייא
יהא שמה דבא מנדך לעלם ולעלמי עלמיא ובו ע"ס
ו"ל בדך כ"ז והנה לחחר ספירא שנקת כוכת יש"ר
כפי יד ה' הטובה עלינו גרסא וזכור בשם הזוהר
והמכרש' קצת מעניין עיבת אחן ושכרו הרבה
מלך להמלך לאומרו בכונה וכלאו לפי דינו ונ"ב
עונשו צדקת הדין הקס' למי שאינו נזהר בו לחזרו
בכונה וכלאו לפי דינו אמרו בזהר פ' וילך
ובגמרא דשבת אמרנו מלך מ"ל מ"לך כ"אמון
פרש"י כך חמדין על בוראן ית' והמקודלים ע"ה
וחלם בראשם ספר הזוהר בארבו והעמיקו מלך
בסוד עיבת אחן וארופיותו וכתבו כי העליונים
והתתונים בכלל תלויין בחלת אחן והוא עיקר
ושורש ויסוד מוסד לכל העולמות כולן ומי שחוקן
לכל דבר והצדקה היוצאת מפי המבדק ועונה אחן
בכונה וכדינו גורם למעלה קדושה הרבה מלך
ושפע רב טוב לכל העולמות כי הוא פתח המקור
העליון מקור חיים מים חיים כמו שפותח המעיין להסקו'
לכל הצדיקין השקאה והקול יוצא בשמים ממעל
ומודיע שכל זו הטובה והשמחה גרם כלונו זה עבד
המלך הקדוש וכשישראל נקוים בצדק ומתכללים

קעס' אונ' איט דיח (אנולת תפילין) אונ' (טוילת)
קאן מיינר אקייסן זיין תרי"ג אנולת ווען ער טון
דאט דען דוילת דיח (אנולת) המבין קיין גרונט
דער זיח רעכט בינגעניט קאן זיך קויפן (ע"ד)
אונ' (עוואס הבח) מין מיינר טטונר דרש טרייב
זיך נאר מין וויינג לור נאך ריכט דרש מיר זאלט
זעהן וואס רורך דיח לוייח (אנולת) גטיכט
אונ' מילונר למיין זיח בעו"ה דיח (אנולת) לוייטן
אונ' גימן פאר טעכטין אונ' (כהאווה) אורר
(סחוריה) קויפן אורר טומן וונטט פאר מיין
(אנולת) מי זיח אנולת מיינר (טוילת) מונ'
(תפילין) דיח (ברכה) גוז מיר זיבה לייט
זיח קמן דח זיין (אונ' מ"ל) (הנחה) ווען
איר זיך געבן מין זיין זעכטה (הדרכה)
אורר זיח טומן וונטט פאר דרש זיח המבין לו
טעמין גוז מיר זיבה (ערביט) וויח קענן
איר בעו"ה דיח (אנולת) דער המפין ווען
עש (חס ושלוס) זעלט ווייטער אונ' לו גימן דח
ווערן איר אונן נאך גאר אונ' מין גלות טאמפין
אונ' נאך אעבר דרש זיח טומן זיח למיין
דיח (אשרתיב) מיינר גיט פאר אורין אונ'
רומין מונ' ומיין לו מיין גיח דאך גטווינר
אונ' דיח קאממיר דרש רינד איר וועלן פאר
טעכטין

שירי הודה

הער זאר ווערט גינגן איט דעם ניגון דט פיל לייט זיגן
זיין אויף (אעגל לור) חסן (חנכה):

: הַיְהוָה בּוֹאֲלֵי צוּרֵי אֱלֹהֵי שְׁמַע קוֹלֵי מְדַלְגֵי הָרִים
 : הַקִּיּוֹם דְּבָרוֹ לִבְנֵי בְחִירוֹ כַּמֶּאֱמָרוֹ בֵּין הַבְּתָרִים
 : שְׁלַח נַפְלְאוֹת נִסִּים נוֹרְאוֹת בְּיַד עֲפָרַיִם
 : הִבֵּה מוֹרְדִים מִבֵּת כְּבָדִים שָׂרִים נִכְבְּדִים וְגַם בְּכוֹרִים

הערט

לו איר לייט גידענקט אן דיח לייט דא איר ווארין פֿר שפרייט אן
 אלרײַס אונד ייח גינגן איט אונט מרוסן אונס גײַך אונד קרום
 אונד טעטין אן דיח פֿרוסן שאאך אונד טאנט : גאט דער הערט איר גשײַט
 אונד דיח ביטריבירייט פֿון אזוי איט אננד : ער טיקט זיין קנעכט פֿון לוי גײַסלעכט
 לו טטראפֿין זיח רעכט איט פֿיימאר אונד ברמנד :

הזמר

הזה יסדתי במשקל התנועות כמו שיוסד השיר המשובח אדון עולם לכבוד יחוד קב"ה
 ושכינת' לשורר אותו על כל סעודו מצוה וסעוד' הרבות כדי לזכור חסדי המקום ב"ה שעשה
 עמנו ברוב רחמיו וחסדיו בנ' גלות ובגלות שעברו ועושה עמנו בגלות הארוך הזה ובסוף סימתי בתפלה
 להתפלל על הגאולה האחרונה שתבוא ב"ב אחי"ר : והתפלתו השיר הזה בתנאי השם משום
 דמית' בנח' במסכת ערבין כרך ב' מיום שמרב ב"ה דיו לעולם שיסתמש בשתי אותיות שאל' כל הנשמה
 תהלל יח' : טעם חסד כי מצונו שכתב הקב"ה שלא יהא שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה
 שמו של עמלק כולו שג' האויב ימחו חרבות לבנח זה עמלק שכתוב בו ועברתו שמורה בלח וערים תשת
 אבד זכרם המה מה הוא אומר חמיו וה' לעולם ישב הרי השם שלם כונן למשפט כסאו הרי כסאו שלם
 כן פרש"י ב' בשלח וזהו מה שאמר כי בקר ה' בציון אזה למושב לו ר"ל כאשר יבחר ה' בציון וזה
 יהיה כשיגער מחנו הרשעים אז א' החסירה מחסא' וה' החסירה בהשם שאקרא יח יהיה שלם והיינו
 לעת הגאולה ימחה זכר עמלק בלתיאף בטור סימן ג' :

פירוש המלות

מדלג

הרים פרש"י ז"ל קול זודי הנה זה בא לפני הקץ כמדלג על ההרים ומקפץ בגבעות : לבני
 בחירו הוא א"א שחבר בו הקב"ה מכל ע"אומות : כמאמרו בין הבתרים : סכ' דודו רביעי
 יסודו הנה : שלח כפלות לשון כסוק הוא שלח אותות ומופתים בתוככי מצרים וכו' : ביד עפרים : הם
 חמה ואלהן שאמר שני שדיק כשני עפרים דרך צב' להיות יולדות תאומים כך שניהם שווים זה בזה בק
 פרש"י בשיר השירים :

לשון אשכנז

דשון הקודש

הכרות יוצא בכל העולמות פתחו שערים ויבוא גוי טעמטין אונד טינגן דט אורין אונד זיך וואו דער
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

לְהַלֵּל בְּיוֹמָם וְלִילָה מִי הוּא יִמְלֵל • תְּהִלָּתוֹ
 אֲשֶׁר גָּאֵלְנוּ • וְשׁוֹב גְּמָלְנוּ • הִרְאָה לְכַלְנוּ • גְּדוּלָתוֹ
 בְּקַע הַמַּיִם • זֶה פַעֲמִים • לְסִגְלָתוֹ
 נָתַן סִבִּיבוֹתָם • הֶעֱנָן לְנַחֲוֹתָם • וְסָפַק מַחֲיָתָם • בְּחַמְלָתוֹ

דיא וואונדער פֿון גאט • דשער גאטאן האט • זיין בנאמבטין ערניט פֿאר אַמט • אױר וועגן •
 ער שפאטטיט דשאער • נאך אירר בנער • זיט גינגן דארך הער • נאך אױסר גועגן •
 עטין אונ טראנק • גאב ער אױן אן שנק • וואו נאך מיר פֿאר אעגן • ער גינג לױ פֿאר • אױס
 דיא ווארקן פֿאר זייט שאר • אונ דר טאונג אונ גאט אונ גמר • זיט ברויכטן קיין ביקס נאך דעגן •

פירוש המלות

ועד ל' עולמו' הוא ולכן נקוד העיין בפתח קטן דש' פ' בשלח: זה פעמו' יס סוף וירדן: לסגולתו י' הם ישראל
 פל' והייתם לי סגלה מכל העמים: ספק מחיתם: שהוריד להם מן השמים: בחמלתו תגדוש תמחול תרחם:

לשון הקודש

לשון אשכנז

צדיק שואראמוני' כמו שהם כותפין שערי הצרכו'
 וההשפעה חמלה ותקובל תכלתם ע"כ צוהר •
 וכן אמרו רז"ל בתלמוד • והנה זהו שכרו בע"ה •
 ובע"ה סב מה שכרו אמרו רז"ל בחוקים הנזכר כשינאף
 חס"ה סז וקפו שהיה נוהר לענות אמן כלאוי וכדינו
 כשמתו הולכת ומכרזת לבניו פתחו שערים וגו' •
 כמו שהי' הוא כותח שערי ההשפעה והקדושה בכל
 יום • ועולה מחדרנה למדרגה להסתעדן בגן עדן
 בעולם הבא • ועליו נאמר כי מבדיל אכבד • וכל
 זה דוקא אי יהיו קדיש הם הקב"ה לפנן צו כלאוי
 וכדינו • אבל מי שמע חפי הצבר ולא חתכוון כדקא
 יאות וכחא דחיצטרך עליו נאמר ובווי יקלו ובשעה
 שיצטרך כמו שהיא לח פתח שערי הצרכ' וההשפע'
 למעלה כך לא כותחין לו ובשעה שינאף מעולם הזה
 מכריזין לבניו סגרו פתחיו בגן עדן חלפני פלוני ולא
 יכנס ולא תקבלו חתויו וי' ליה וי' לשמחתי • ונחית
 לגיהנם מדרגה אחר המדרגה • עד שירד למדרגה
 הנקראת חבדון ונקראת פתחית וזו שירד לשם
 אינו עולה לעולם וההוא אקרו גבר ש:אבד ויכרת
 חבל

נאך פֿינדן • דש גטיכט אױס זונשט מיט יאר •
 אביר מיט הערבשט ווערט (בעוה) דאט
 אורין אונ (תלפיון) באור פֿאר געטן גאט
 אונ גאר • דיא לילית האבן מיין (ארעה) •
 דש ער מיין (מרבע כנפֿות) אודר פֿאר העאר
 טוט דיא (אולנה) • זונשט יעלט ער זאגן
 (וותרוך) לודער (ברעה) • זיט גיבן דעס
 הערבשט דיא טור • אונ זאגן לױס אורין דא
 אונט האבן מיין ווילן גראט • איר און מילונד
 דאט גאליני יאר בטר אכטין אונ בימראין •
 יעליכי גושה (בהווה) קען אעגן ניט קריגן מי
 אחרגן • איר און מילונד בייטן אונ בימראין •
 דרוק קענין איר און זיך דיר מילונד ניט גאר וואו
 פאסין • איר האבן לױ טאן אױט אונדיר פֿיקל
 פֿאסין • אונ גיבן (באוור) דיא (אלוה) טוט
 זיט טאן עש ניט מירענט וועגן • ניימירט וועגן
 געטט קאן מיין מיין לייט דאט דא מיין אונ
 גאעגן • דא קעגן זיט מיין אױט אב שטיין • דש
 זיט קענין בעמיר פֿארט ריין • נאח ויכט מיר
 יוכה

שירי יהודה

הִזְרוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶרֶץ הַחַיִּים • יִפְתְּ פִעְמֵי־ם לְנוֹתַן הַתּוֹרָה
 כְּבוֹדוֹ נִגְלֶה • שׁוֹכֵן מַעְלָה • הוֹרִיד כְּלוֹלָה • מִפְּנִינִים יִקְרָה •
 קָרָא לְעַבְדּוֹ • לְהַגִּיד חֲסָדוֹ • וְהִקִּים יִשְׁרָה •
 נָתַן בְּמַתְנֶה • עֲדוֹת נְאֻמָּתָה • לְעֵרַת מִי מָנָה • מִשְׁנֵה גְמָרָא •

לויבט גאט זאג מיך מיך • אריס זאג רייך • מיליגלייך • גרויס זאג קליין :
 קאמט פון היאל מרמב • דימ תורה ער מונט גאמב • בעסיר זאגט זאג האב • קאמט
 זאג רייך : ער רופט זיין בגלמבטן • זייט דין און ברייטן • לוגין לו דימ קינד איון : זאג
 זויסן ביטיילדיק • יונגן זאג איידליך • מפיין בחר ניט הייזליך • דימ תורה היפט זאג פליין :

פירוש המלות

וְאֶרֶץ הַחַיִּים • הארץ נקראת ארץ החיים לכי שהי' הולכי עליה והקד"ה זן ומפרנס אותם ע"י הארץ : יִפְתְּ פִעְמֵי־ם • הם ישראל שעולי הרבליים • וכעמי' הוא לשון רגל כמ"ש מה יפו פעמיו בנעלים עיין במסכת חגיגה : הוֹרִיד כְּלוֹלָה • זהו התורה הנכתרת בכל מיני כתרים • מפנינים יקרה • זו התורה : קָרָא לְעַבְדּוֹ • זה המשה שנקרא בעבדי במשה : נָתַן בְּמַתְנֶה וכו' • היא התורה כמ"ש עדות ה' נאמנה וכו' כתנו למשה במתנה כמון שפרש"י על הפסוק ויתן אל משה ככלתו • כתב חסר שחסר לו התורה במתנה ככלה למתן שלא היה יכול ללמוד כולה בזמן מועט כזה : לְעֵרַת מִי מָנָה • אלו ישראל שנקראו שנקראו מי מנה עפר יעקב :

לשון אשכנז

זיבה (ערביס) זאג ביריר • ווייט מיך דר שטן
 פיר פירט אים זוי מימרי גלייר • זאג דענקט
 ניט דע דער אענט זוי היינט הייט זאג אמרגן
 אווער זומערן זאג קואט ניט ווירד • עש ווערט
 דא קיינר פאר טוינט ער זייט פאל זאג ביריר •
 דארטין זוי זאג גלייך הודק זאג ניר • זאג דיק
 נעאט דאס קיינר זין אכט • זאג זוי דא קואט
 (טביתוד) לונחכט • זאג דער פיר מי אמן האט
 זין ריח טול (הבריה) גאמכט • דא זיגט דימ
 (בהאה) טוין זבנדן • זיטעכט זאג גטורן •
 זאג זומערטן ניט ביי היט ריח טול זוי מויש • זאג
 זאג דען (טוחט) מויש זיין הויט מניש • זאג
 זאג וואו בלייבט ער זאג זאג • ער אכט זאג
 זאג דער בנג • זאג טוואן מיך זיט מיס זענקן
 דע ער זין דימ טחיטה ניט טוט זאג זענקן • זאג

לשון הקודש

מכל העולמו' ובמקו' הרע הזה מורידין אותן האנשי'
 שהיו מצויים לענות אמן • ע"כ מהזוהר • וככל
 הדברים האלה וככל המזמן הזה דבר רבינו בתי
 זכ' בשלח אף כי לא ראה מאורות הזוהר מימיו •
 ולהיות שכל הכבוד הזה אינו נעשה לא דווקא למי
 שמתכוון לענות אמן כראוי וכדינו כמו שהתנה זה
 בזוהר כעמי' ושלום • ואם ח"ו יהיה בזמן ואינו
 מכוון לענות כראוי וכדינו או מתהפך לו הכבוד
 לקלון והעונב נכנס ע"כ נעתיק זוי עניית אמן
 מהכוסקים ז"ל ומה שהוספנו נוסף משלנו והוא
 מיכטרך מאד ושורש הכל כדי שיהא לזכרון
 תמיד להצלקי וידעוים ולא יהיה להם עוד למחשול
 עון • זריך להזיזר שיטעע הברכה מסי המבדך
 מתחלה ועד סוף • ודעבדלו באונס כיון שאי
 אפשר לשמוע מפי המבדך שהצית הכנסת כלבך
 גדולה

שירי יהודה

יודע עתידות נאנח להורות בשירי חמורות ברינה חמרה :
 להוכח ערבות ברכות רגבות הסרים וטובות שעושה תדיר :
 הביא אבותינו ארץ נחלתנו למקום מה נזיר :
 ועשה נקמה במלכי ארמה בידו הרמה למען ספרה :

ביריית מיד אן • מיין מיטליכר אמן • זייט פריש דרמן • גאט לויבן : טאג אונ
 נאכט • נעאט און מ׳כט • דען זיין אאכט • איגט טאגן מויבן : ער
 טטריט פֿר חונט הער • נאך זונגן ב׳גער • הייליך זונג דער הויבן : און חמורה פֿיינר
 טעט ער (נקמה) מ׳זייט • דא טעטן גאטט פֿריינד • זיגן זונג לויבן :

פירוש המלות

יודע עתידות • זה הקב"ה : בשירי חמורות • כמו החמורות לעשו : להוכח ערבות • הוא הקב"ה :
 תלדיה לשון חמורות : למקום מה נזיר • זה בית המקדש • כח"ש יעקב מצוה מה נזיר המקום הזה אין
 זה כי אם בית אלהים זה שער השמים • כי ב"ה אל חטה מחון לב"ה אל מעלה • כח"ש מחון לשנתך
 כעלת ה' וכתוב בתורה מקדש ה' כינוי ידך • ועל אותו מקום כנה ב"ה והוא הר המורה שבנה מפרהם
 את המזבח לעקוד את יצחק בנו • והוא ירושלים • וכן הוא בדברי הימים לבנות בית ה' בהר המוריה :

לשון הקודש

גדולה אם יודע חיוה ברכה הוא חזק • יכול לענו
 אמן • ואם לאו לא יענה אמן • ויזהר שלא יענה
 אמן מטובה דהיינו כאלו האלף נקודה בחטף קח
 יקרא האלף בחמץ חמץ • ויזהר ב"כ שלא לקרות
 הח"ם פֿסגול כ"א בנייני • וגם יזהר שחיד שחסי'
 המזכר הברכה יענה אמן • ולא יסעה ויחזיק
 בנתיים כי זה נקרא אמן יעוה • וגם יזהר שלא
 לענות אמן קודם שחסיים המזכר כי זה נקרא
 מטובה שמוטף וחומר אמן קודם שתכלה הברכה חכי
 המזכר • ועל מ'ז הוא עונה ויזהר ב"כ שלא יחמר
 חלת אמן בחמירות כי זה נקרא ב"כ אמן מטובה •
 רק שיאריך כשיעור סיכול לומר אל חלך כאמן •
 ויזהר שלא יאריך יותר מזה השיעור כי אז אין
 במשמעות התיבה פלוס כח"ם הכוסקים בשם
 הירושלמי • ויזהר שיאריך האותיות שתהא נכרת
 יפה קריאת האלף • וקריאת הנו"ן • ואם לאו אז
 נקרא

לשון אשכנז

זאז טאז טאז דער אראויר טראפ • ער און לויבן
 איבר טטיין איבר האון איבר קאפ • ויז ער
 (טאוס) האובן • דא און ער זיז דא איט
 למובן • און דען (חליף) גשוויגן און גרייבן •
 און און טלנין נאך מיר פֿייבן • נון מיר לויבן
 ברירד וייר גאט ניט גירעט • ווער קאן איט
 מייך ליגן אין מיינק בעט • ווען מ׳זייר וואו איט
 מייך און פֿר ברענגן זיין לעבן • מ׳זיבעטיר דט
 ער דט (ערצות) טוט איבר געבין • דען
 אין גנג פֿון טבת אהבן זיז גערין טפעט • דען
 אונט גנג און בור און ריח ון פֿון דער ערד אייכט
 און טרעט • זיז טעטען מיר בעטט מ׳זיך בידי
 זייטן • און ויז דער (נביא) האט גאזאט
 ויז ליגן ווערט מיר נאך מ׳זיך לוייז טועלן
 טרייטן • דט ברענגט אונט בעו"ה אין טלעכטן
 פֿארטיגן • און קריגן דריבר מין ביון מרטיגן

שירי יהודה

חיש

קל מהרה • הוסיפו סרה • ולכן חרה • אפו בעמו
 ועזב אותם • את משכנותם • כמרו דתם • וקרש שמו
 מלך כבל • עינם ככבל • בחרות זעמו
 חמתו כלה • פעם סגלה • אמר בנבליה • מי יאלחמו

זיבט

ויח גמר בור • החבין יוג • מוג • מוט • גיטפדינגן מוג • גיטפדינגן • פֿר ברעאדי
 געטיר • דרוק לערינט ער • איבר זיין הער • מוג הולף מיס ניכט אער •
 פֿון מירה טפעטיר • דער קינג מויט (בבל) זג • קאסן איט פֿאך מו וויח זנט •
 גאס מוועק זין מוג טעכטיר • ער פייניגט זיח גמר פֿיל • מן אחס מוג מן ליל • מוג
 רירט וומט ער וויל • וואו מוז גמט זייער גירעכער •

פירוש המלות

במרו דתם • הוא דת של תורה • עינם ככבל • ניסורים קשים • כסוק הוא בתהלים ק"ה ענו
 ככבל רגלו • כל"ח ככל כעסטיל • בחרות זעמו לשון כסוק הוא בחרות אכס בנו תהלים סויון
 קכ"ד: חמתו כלה • כמו כלה ה' חמתו כל"ח ער האט מול ענט • זעם סגולה • זו ישראל ככל"ה

לשון אשכנז

לשון הקודש

דט דיא (שכינה) טוט זיך רריבר פֿון אונט
 טיידן • מוג רעמן (יזר הרע) גיבט עט
 בעגה לויטר פֿריידן • דט איר רען טבת מוז
 בדרטמן איידן • מוג איר אויזן דט אנגי (גלות)
 רריבר זיידן • רען וויח קאןן (גמט יתברך)
 דט פֿר גוט דער קענין • מוג זין רוג זול איבר
 אונט ניט ברענין • דט איר אונן זינה (גלות)
 פֿאזין • מוג גיזן נאך מונורט גיפֿאזין • ווען
 איר חבר זעלטן טבת דיא (אולפה) מנטענין
 פֿריז מוג בלייטן • דט קעסן (אטיח) מינה
 אויף רעסן (חאור) לז רייטן • אויך נעאטמאר
 חירוש דט זיא זיך ניט קענין ביזן • וואט זיא
 זין דיא זעלביגה טעה קענין פֿר זיין (עטירית)
 גויזן • זיא בלייבן דאך חירז זין זיין טטמאר •
 קיין הויזקין ונט קיין אנד • אענין אח' טפמט
 מוג טמזן זינה מוג טג • מוזף פֿר זעלין הויז
 מוג אויף קיעט מוג פֿער • קואט מוזף

נקרא חזן מטופה • אמרו התכחיל העונה חזן
 יתומה יהיו בניו יתומים • מטופה יתקטפו ימיו •
 מטופה יתקטפו ימיו • והעונה חזן • ארובה יאריכו
 ימיו זהו שכרו זעה"ו • וזעה"ב הכה שגרו חזן
 שמכרות נשמתו פעולתו לכפיו כח"ס לעיל זעם
 הוזהר • רק יזהר שלא יאריך יותר מהשיעור שכתבנו
 לעיל כי אז חזן בחשמו' הקי' כל' • והנה בכירוש
 וכוונת מלת חזן יש פנים שכוונ' ע"כ דריכין אהמו
 להודיע לתועי רוח זינה כדי שלא ינא שכרם
 בהכסדם ותחלה נקדים ונאח' שהזכרות כולם הם
 בחלקי' לחלוקות יש מהם זרבת הזנות כגון
 זרבת ענ"י וזנות ותפילין ודומיה' והכלל כל מקום
 שנוסח שלהם חזן'ו שכוונת הזכרות הללו הוא
 שאנחנו מזהרין לשמו ית' על כל טוב אשר נחלנו
 שטהר וקדש אותנו בזנותו הקדושים שהם קיום
 העולמות כגודע ועל ידיהם אנו נקראים קדושים
 ונתקדש גופינו וכשמתינו והם תכליתנו לא וולת זה
 נשים

שירי יהודה

גַּדְדָנוּ קָם יַעֲרֵם עֲרֵם עֲרֵם לְנֶקֶם נֶקֶם מֵאֵת רַחֲמָנוּ
 גָּאָה בְעֵשְׂרוֹ וַחֲשָׁב בְּזִכְרוֹ בְשִׁטְמַת הַזֶּהוּ לְהַכְרִית שְׁמֵנוּ
 מֶלֶךְ עוֹלָמִים רָאָה אִישׁ דְּמִים מִבְּקֶשׁ דְּמִינוּ
 הַפֶּר עֲצָתוֹ וַתִּלְוֵ אוֹתוֹ בְּנֵיו כְּמִנְתּוֹ לְשִׁמְחֵי מִינוּ

וויא דש וואר גטעהן טעט האן גנעהן אים זייני קינד דים לעהו דים יהודים זוכן לו ברענגן : אבר גאט הערט דט גטרייח אונ טטונד זונט ב"ח יער אמלט זוכט פרייח דאט לעבן לו זרוענגין זיין גרמנקן האט ער פֿר טטערט עט האט ניט זאגן גווערט טעט אען זיח אים זאגנר הענגין דרוק זעליטן זיח דים זעלביגן לייט זאמן זיין דים יהודים לייט אים זאגנר אן גיגרייט פוריס לו טלזין זוכן טפרינגן :

פירוש המלות

צד מעוקם * כזה המן הרשע כח"ש אים צר ואויב המן הרע הזה : מעוקם לשון עוות : דמיונו * הם הילדים הקטנים היוצאים מרחם אימם * כלומר בקש לעקור את הכל ח"ו : גאה בעשו * שאמר ועשרת אלפים ככה כסף וגו' : בשטמת הורו * זה עשו הרשע שאמר וישטום עשו את יעקב וגו' * הורו כמו הורי ב' וימי והוא בלשון אשכנז ויין עלטרין ומאחר שעשו עצמו לא יכול לנקום מיעקב צוה לבנו אלפיז להרוג את יעקב וכאשר דרך אחר ועקב בקש להורגו אמר לו יעקב אם תרצה אתה לקיים כי בני יהיה זרעך הרבני כא הרוג ואל תראה ברעתי וכאשר שמע את זאת לא בקש להורגו * וזה לבנו עמלק סינקום מיהרשאל כשיצאו ממצרי * וכאשר יצאו ישראל ממצרי כוונתם להם כח"ש ויבוא עמלק וגו' * וזה יתרוץ שאמר הכתוב זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בראתכם מצרים וק"ל * מאתתי בספר כוונת יסדות שאבדו מהר"ר יהודה סענט זיכר ז"ל :

לשון הקודש

צאט ענין בעולם * והוא ית' זוכו צוה המצוה להקטעט צלזית או להניח תפילין ובדומיהם מהצוויין * אז העונה אמן אחר המצדך הברכו' כללו צדיק לבון אמת ואמונה הוא השבט והברכה שבצדך המצדך ולמי מאמין בה * ויש מהם שהם ברכת הסור והשבט וההודאה לו ית' כגון ברכת אלשי כסמה שנתת בי וברכת מולדים וברכת כולך לך וברכת הטוב והחטיב שבברכת המון ודומיהם הם הודאה * יכוון העונה אמת היא הברכה וההודאה שבצדך והודה המצדך כעל כל טוב אשר במלכו ה' זאני מוד' ומאמין בה * וכגון ברכת אשר יצ' ברוך

לשון אישכנז

אעניך אאל זיינר הייבר מין רעטט מין בנד * מוג' ווען דש יאר מרוס מין האבן זיח ניט פֿילן אער געלט מין דים הנט * עט גיבט נאר מין גרוט גיטבאר * גרוטה ארביט אים זוכן זער * ווען מין לו זיך * דא זיין יאר מין מרוס זוכן רייך מין מין * ניט דאט מין דין דין האבן דער פֿון קיין גרויט מין קואן * דר לו קיין רוח טאג * אונ' נכט ניט טאמפֿין ניט טאונן * מוג' ווען שוין (רווחים) זענין * זאמן זיח דער קעגן חרקעגן * דען גרוסן אלה שארין דאקאמין זיח עטינאר * אבר מויט במדין * דרום מיר זיבן (ערביס) טוג

סמך

בשרי וצפד עזרי השך תארי מצרת יונים
נוסדו עלינו ועל עוללינו להפר מלנו ברית הראשונים
כמה גזרות והרבה צרות גזרו מענים
באו בעלילח לבטל הטביחה מנשים וכלה ומילות הבנים

יועד

קאן דער ליון דיא לרודט יא האבן טון אויט דער ווילן אונ הבין טון קווילן
דיא יוניס יא ויסן אוי טרייאן איט דרוואן אונ טלאיאן קין יהודי לו טייאן
אין זיין פניק יא טעטן נאך פיל מער טעטליטן טואריס חרוק הער גנבים אונ גלויבס
אונ פֿר באטין נאך פיל אין קיין (ספר תורה) אין היכל לו טטין קיין משה אונ כה זאן טבילה
גין אויך גיט (או) לו זיין דיא ביימס

פירוש המלות

סמך צמח לשון כ"ה תהלים קי"ט והוא ענין כמד ורעדה כאדם שעמדו שערותיו מרוב הפחד וכל"ה
ער האט גרוויזלט ול"כ ספירושו כל"ה עש האט גויערילט: וצפד עזרי נקמט ונתפחד כן כודש רש"י:
מלנו לשון דבר בחומו מלל למצרהם צ"ה ורוא: ברית הראשונים של שבטים רש"י צ"כ בחקתי והוא
הברית שבית המקום צ"ה עש מצותינו דבר סוגיעל קבלת התורה כמו שכתוב צ"כ חששתי וצטוף פרש"י
קצא: מענים אלו האומות המענים אותנו בגלות צענויים קשים וכל"ה כייניגר:

לשון אשכנז

טוא מיך אייך בעטין טוט ווייטר פֿון זעליכה
ביזי אעטיק זוב טרעטין פֿאזגט איר נאר
אונ זעבט טוט איירי לייט איר רעבט אונ
אמכט שבת זאן וואר טאג גלומקי זעקס אונ
ברעגט אים דער זאטי טעקס אונ זאן
ווייטר טאג נאך דעק דט דים לייט רייכט דט
איר קאנט קידט אמכין אזי דיא זון פֿון דער
ערדן ווייכט אונ זעיר דיא נאכט קאנט אונ
טוייכט על כל פנים זאט זיר קירוש אמכין
דאט זיימר הויז גיינט זאל לו הערין זעיר
זיך היאל טטיון דיא טטערין דט פֿאר זיכט
נאר אמכט שבת זיין טעה פֿריאר אונ זיין
טעה טפעטיר אויט ווייטש"ב ה זעירט
אייך זעבן איל וברכה זין זייער הויז דען דט
זיז זאט בעו"ה דען טטין זיין טטיל דאטאען
יט

לשון הקודש

צורך שאמר ישתבח וכל הברכות של סקרית
ושלשה הראשונות שבת"ה ברכות וברכה ראשונה
שבברכת החזון ולומיהם הם שבת יקר וגדולה
יתנו לאל מלך וזר כל יתצרך וברכת הנהנין בכלל
ה"כ העונה אמן אחר לו יכוון ג"כ העונה הזכרת
אמת היא הברכה והשבת שצריך המצרך ואני מודה
באמתן שהשבתים לו יתצרך הם ימים ועמים
ובברכות הנהנין יכוון העונה אמת הוא השבת
והברכה שצריך המצרך שהוא יתצרך בלא והמציא
זה הכריזו זה העניין אמנם ברכו השל"ה והבקשו
והתחייבות בגון אמן שאמר הקדים שהוא תכלה
ובקשה ואמר ברכת רחם והרחמן שבברכת החזון
ואמר זכרונו שזיעלה ויבא ולומיהם שהם בקשו ואמן
שאמר ברכו כהני' שהיא ברכ' וצטרך להסתוות העוב'
אמר המצרך והמבקש י"ר שיאמרו בקשת המצרך
והמבקש

שירי יהודה

פֹּדֵה עֲנוּיִם רֹאֵה מְקוּיִם אֵינָם מִשְׁתַּחֲוִיִּים לְגִלּוּלֵיהֶם
 מִסְרוּ עֲצָמָם וְאֵת רִחְמָם לְנוֹקֵם דָּמָם בְּכָל לִבֵּיהֶם
 עָמַד וּנְיָחָם עֲלֵיהֶם רִיחָם וְעַל טַפֵּיהֶם
 מִסַּר הַרְשָׁעִי כִּי־ד האֲשֶׁה הָיָה לְכוֹשֶׁה בְּכָל מַחְנֵיהֶם

רעב
 האט גאט פאר נאן דט טרייאן אונ' בראן דימתפלה פון דיח פראון טעט
 ער ניט פאר טאעהן: דען זיח ווארין בשטענדיג גיבוין קיין אוטוויל
 גיטריבן אז דא טעיט גיטריבן אין דיח גיבאט דיח לעהן: אזיפורני קאמט לז שאר
 דורך זיין פראו הנט זיין קאפאן האט זיח זאין ועהן: דרום ווארין זיח פאר לאגין אונ'
 זיין אונעק גיפליגין אכט טאג טאן איר (הול) זאגן ווייניעליך (נס) זיח גיטעהן:

פירוש המלות

פודה ענויים מודה זה הקצ"ה שכודה וגואל ענוים אלו ישראל שמשפילים את עצמם וזשכול
 וצוויים בק האמוה: ראה מקוים אלו ישראל שמקוים לישובת ה' ואת רחמם פי לעיל
 ע"ם: לנוקם דמם זה הקצ"ה כח"ה כי דם עבדיו יקום ונאמר ונקיית דמם לא כקיתי:
 מפר הרשעי זה אליפוזני כיל האשם זו יהודים: היו לבושה ר"ל לסרסה מחמת
 שאלו סמת אדוניהם

לשון הקודש

והחזקת ושכן יעשה ויקיים ה' את דברו אמנם
 הברכות שבת' ברכות הם כלם שלות ובקשות סאנו
 שאלים וחזקשים מחמו יתברך כח"ה ר"ל אמנעו'
 דומות לעבד שוקבל כרם מדנו וכן ברכת רזה
 זשים שלום ושלוה רב הם כולם בקשות ואולם
 המתענות שבהם הם שצמו ותאמרו הנכבדים ית'
 על כן אמר ברכת אתה חונן ינטרך לכוון בהם
 העונה חנן אמת היא הברכ' שציר' המברך שהס"ג
 הוא חונן הדעת והוא יקיים ויאמן דברי המבקש
 ויאמנו מדע צינה והשכל' וכן בכל האמצעיות
 כדמשמע בהדיא בח"ה סי' קכ"ד סיכוון בכל ס"ג
 ברכות העונה אמריהם חנן אמת היא הברכה
 והנה אי אפשר ליתן את האמור בזה גם בזה ואת
 האמור לזה בזה כי מי שתכונן במלת חנן
 הנאמר על הקדים ובזולת זה מן השאלות והבקשות
 שזכרו

לשון אשכנז

ניט טבת' און האטין ויח גאט יתברך האבין
 ויל' אונ' דער טבת' איז אונט ווארין געבין לז
 אויך גאטין ווען איר מיך רעכט האטין דא
 זיין איר גויט דיח (גאווה בעיורת הטק)
 לז פאר אויטין דרום איר ליבה (ערביק)
 ווען איר שוין זילט אויף דיח יטוביך אונ' טוט
 אויך וואגין דא טוט (הש"י ברוך הוא) זין
 גיבאט אונ' (כבוד) שוין דא ווערט ער
 אויך אויך וואונ' אויך אונ' אונ' אונ' בלייט
 אז ווען איר וואונט אין (קהולת) ביז ערליכי
 לייט אונ' ווען איר ייט דא אונ' גינט פריח
 אויך דא חוירט פאר אונ' לייט (טויט) אונ'
 (תפלין) דרוף אונ' לייט דיח (בני
 האשכנז) אויך זיין ייט דיח קלימה וייל
 אונ' רענקט ניט אויך (אמה וזאת בהאמת)
 אונ'

חזק

ישועתנו ראה בצרותינו הצמיח פדותנו בקרב ימים
וגלה מלכותך והור שכינתך ושוב בצדקתך לבית עלמים
ואז נשבת יהודה נזבח זבח שלמים
ובזה יודע לאין להם מדע שאתה הוא מורע וצדיק תמים

אמן

עט ואלו ווערן וואר : דט אין דיוק יאר : אל קען (אסיה) גלחט זונ גאר
זאונע זא ארליין : פון זון עקין : זאל ער זאונט דער וועקין זונ ניט זאזן
זאונטער דיר ביין : מיט מיר אהנט וועלן מיר טאג זונ נכט גלחט זויבן
זאן פריין : זאן וועלן איך דין מיט גליים יונג זאן אלט גרז זאן זויס זאן וועק
זינגן מיין גיזונג זייס : דט מיר דט : גלחט זיין גיזען : (זאן יחי רגון) :

פירוש המלות

חזק ישועתנו ר"ל אע"פ שהאומות מוכים אותנו ואחריהם אבדה תקוותנו מ"ו מ'מ' אכחנו בטומים בהקד"ם
שיבאלנו כי גואל חזק הוא ויקיים הבטחתו שהבטיח אותנו ע"י הכנאים ואחריהם בחוקה שכל דבריו אמת
וצדק : לבית עלמים זה בית המקדש ששרה שכונתו בו כבדאשכ"ו : תודה נזבח זמאמי הטעם בהדרת
יקודש וז"ל זמאמר לתודה מזבח למזמרה כננינה משום הא דלחורו ז"ל כל התכלות בטילו והתלה אנה
בטילה כל הקדשות בטלי וקרנן תודה אנה בטילה רצה בלחורו כי התכלות בטלות שלם יצטרכו לשאול
צרכי העה"ז כי בטובה יהיו כל ימיהם ואין להם אלא שבח והודאה וכן לא יהיו מוטאים לטעוד וזו לא
יצטרכו לקרבן מטאת ואשם כי אם קרבן תודה שאנה בזה על מטא עכ"ל : למין להם מדע אלו הטכ"ו
שאין בהם תבונה והשכל : שאתה הוא מודע שאתה ש"ן בקמך כמו שאתה אלל נלעון ששמר לחלקך
שאתה מדבר וגו' : מודע במו ולנעמי מודע בלשון אשכנז כרינד :

סליק סליק סליק

לשון הקודש

זוכרנו למעלה ודומיהם וכן אמן אחר ברכת
כהנים שהיו ברכת אם הוא מתכוון בעניית אלו
האמנות אם אחת היא התפלה והבקש והברכה שאת
המזקש הכה הוא עונה בכסיל באלתו כילת ידע
מזי קאמר ולא אם לקימסיה קו בחלת אמן הכאמר
בסו וזארייו ית' כבון ברוך שאמר וישבת זב'
ברכו האשכות שבת' ברכות וכל מה שזכרנו
למעלה מברכת יהודאו והשנמי וולתס מהשתארי'
והשנמי

לשון אשכנז

זאן גליין זאן דייט גלחט ית' דיר קלינה זיין
רעכט ווערט ער זיך געבין זאש זיך
גיברעכט דען הש"י ב"ה ער זאש קיין
זענטין ווער זיך זון מיך האוט שוט ער מיט
זוי (ברכות) בענטין דרום האבט פרוטן
זוט וודיק (זאש ית' טאו) אק בענטין
דט מיר קענן שוט ווערט מיר זיין ראש
עלזין דט ווערט מיר (זכה) זיין זאש
4 3 2 1

והשבתים לנו ית' הכה חי שחכוני בעניית אמן שלום
 זו הכוונה ה"ו ימי רצון שיאמרו דברי המהלל
 והמסבב ושיהא בן כמו שאמר הכה הוא כרשע
 וכובר כי קנה הוא כמסתפקתם ושל' אדם התוארים
 והשבתים הם זו יתברך ומבקש לומר שיהא בן ע"כ
 יכוון האדם במחד שיהא לו אמן שזמעת לשמוע אל
 הרינה ול הפס'ל' חסר הש"ן אומר חזוה הוא ברכה
 או חזוה עניין הוא תפלה ובקשה שחללל וקחאל'
 ארכי' עם ישראל' או חזוה ברכה וחזוה ענין הוא
 שנת הולדה ומשנתו מהלל לו יתברך ובלבדו יבין
 לעצות אמן בהונן וכראוי' ולא בחילוף' שלם יהא
 ח"ו נרנן מכריז חלף' כי כל אמן דלת חבוון בחלת
 אמן כראוי וכמא דלויטערך עונשו הרבה חזר עיין
 לעיל וע"כ יתכוין לענות אמן בחמוכה' וזור ישראל
 אל חמוכה' ישים בפיו כדברי כנוכה' וישים חלקו
 וגורליו עם הכוזרים והחדלים לדברו בכל עת
 ועונה' ובזכה למעל בלא בר קמזיה דשכינה'
 וכתבו עוד הסופקים מענין עניית אמן' ח"ל בשם
 הירושלמי העונה אמן ארובה יאריך ימים בטובה'
 כמה שיעורה כדי שכול לומר אל חלך כאמן' ובלבד
 שלא יאריך זה ויתר חכדי השיעו' הזה דלא כהונן
 עושים שאין במשמעות התיבה כלום ע"כ' הרי
 לכנינו דכשחריכין בתי' אמן ויתר מכשועור הכ"ו
 שאך התיבה כלום וכל' לו לא ענו ואמרו אמן' וא"כ
 יש לגעור ולמנוע אמן החריכין הרבה בנגוס
 בחלת אמן עד שלא קרב מות אחת למדתה ואין
 במשמעות התיבה כלום רק וחורתה תהא' ועוד
 אם הכהן החשי' הוא הש"ן יחנף אחת העם הוא
 ג' כובד הכרחך גם להם קלקול להיות שהאריכו'
 הוא שמאריך ב' אמן הוא שלא כדון והקבל שיהיו
 ואין ענין אפרוין אמן עד שתכלה חריכת הכניון חפ'
 המנגן הכה הם תפסיקו' ויתר חלפי' בין הקדוש
 ובין עניית אמן והוא בכלל אמן יתורה שפירוש
 המטכט'ם שלאחר וכן שמים המתן הרבה ועונה'
 אמן מקרי' אמן יתורה' וכבר אמרו ז"ל העונה אמן
 יתורה בו' אלת' חזר שתכלה הברכה חפי' המבדק'
 עונה'

אן וארנין' און נעמט מיך ניט לז הערנין דאט
 עט גיט מיך מיך מיך' מיך אין מיך דאט
 גרויסה (עטריק) זין' זיט האבן מיך זין
 (אנה) דראזי (בעוה) גמר טעלט' דריבר
 ווערט מעיך און ועד היינטיקת גטועלט'
 זיט און אמן (שבת) בריב מיך ברעסן פון
 (אטא וויד) חז' חלופין' דא מעיך און קוואט
 דאט ער טוט דריבר דופין' טטיט מיך מעיך
 און טעלטי (טאוועת) דרין גטריבן' דאט
 דריבר (בעוה) דער (עלן שבת) ווערט פאר
 טריבן' עט טטיט מיך מעיך און דרין
 טעלט בשיד' דאט מיך מיזער ליידי' און
 גיבט מיך שבת קיין פרייד' דאט האב מיך
 מעיך און גועה און גהערט' דאט דער
 היינטי' שבת דא (אוכה) מיך דריבר ווארן פון
 טטערט' דאט האט מיך מעיך און פאר
 דראסין' דאט דא גיט מיך (עבירה) און
 קיינער האט ניקט דער פון גמאסן' דרום חיר
 זיבה (חזיריק) און (ערביק)' אונט מיך
 ניט פון פירן פון דען טאן און זייני (אזהב'ס)
 אונט ועליכה ביהא העשיק באיבן' חזר קענט
 דאך דעס עניגן קיין ברייט טאן און (דכין'
 בטובה) טרייבן' חזר אונט דאך ווארטין ביו
 (שבת) מיז מיט' וואט האט חזר נאט פון מיך
 (הנאה) דרויט' עט גיבט גימארט ביי
 (אחשבת) און טרוימריג' (אבבות) און
 אונט מיז פון גמט (יתברך טאן) גבאטין שבת
 דאט (אוכה) לז ערין' אונט מיז חזיריית טייני
 לז טראקטירן' און מיך מיטליכר יך איט
 היבטי קליידר לזירין' און אמן בעשען לז
 אונדירן' און לז ויין מי (אחשבת וואחשבת)
 מיך מיך זייט' און לז גירענקן ויז גמט דער
 בישעפער דאט וועלט האט מן ברייטי' דא האט
 ער גיראמט הייט' און וויילאונדער עלטערן רבין
 (שבת) און (טאטיט) ניט רעכט טאן הלשין'
 דאריבר האט דער (ואך בבן) מיבר דאט טאן
 טאטין

וענה אחז ע' כיש לזוהר ולהזיר חזה יוכן בקדושו
 ובקדושים וברכה המכנה מאריכין בשבתות ובי"ט
 בגנינת כנונס הרבה חמד ומוסקין הציבות
 והאזניות הרבה עד אשר לא קרב זה אל זה ואין
 במשמעות הציבה כלום לא יפה הם עושים וכמו
 שזכרנו בשם הירושלמי לענין אחז וה"ה הכל אחד
 טעמא שייך בהו ולא נקטו הכוסקים בלשונם אחך
 אלא משום שמריו שגריך להאריך באתן וכמו
 שעל כל פנים לא יאריך בה יתרה מהשיעור הנזכר
 ואף אם כוונתם צופי נגונם לכבד לחלך הכבוד
 יתברך ממה שמננס צעריבת קולם הלא נוכל בטוב
 לצאת ידי שניה' להיכו לקצר במבון וגם יתיר טוב
 להארי' בגנונס שלח במקום עצם הקדושו' הגדולו'
 כנונס נקדש בו' וערייך בו' ולעמם ובדברי
 קדשך ובכרו ובקדוש נוסח יתגדל בו' יתברך בו'
 שהם קדושת הם יתברך ביותר עוד משאר העניינים
 ובאלו העניינים הקדושים היה לנו לכונן ביותר אל
 הכוונה ואם מאריכין כל כך בניגונים אי אפשר
 לכונן כל כך להכוונת' וגם אריבת הניגונים הם
 סיבה להכסיק ולשוף שיפה בטלה זה אנו רואין
 בעינינו' וכמשך עוד מאריכות הניגונים שמאריקין
 זמן קריאת שמע ואע"פ שאין אנו נזהרין כ"כ לקרות
 ק"ש בזמנה מ"ח כל מה דאפשר להקדים צריכין
 להקדים' כדאיתא בב' יב' שם הר"ז ז' ובדולה
 חוז בנימים הקצרים בחורף ובכרת כשאומרי' פתגמי'
 אם מאריכין בכנונים קרוב לולאי שעוברי' זמן ק"ש
 כי זמנה כמשך עד סוף חלק רביעי מהיום הן היום
 גדול הן היום קטן יועטרה או מתעטה שעות וכמות
 מזה' ומכא אונס יוכל לקרות עד שליש היום אבל
 אין לו סדר כקורא בזמנה ומכאן ואילך לא יקרא
 בצרכותיה' ואם יברך הוי זרחה לבטלה כמ"ש
 הא"ח' וכן ומשנת אמתיה בלה צביעות היום צימו'
 החורף וראה גם דאם כשאריכין' בגנונים ובכרת
 כשאומרים גם כן פיוטים אם קורין אותה בזמנה'
 ובדולה לאו שפיר למעבד הכי כלל לדמות קלימת
 זמן ק"ש בכל מה דאפשר חכמיאותן הגנונים אף

שחלטי מוג' וזחלטי' מוג' איר זאון מילונדרט
 דען (טבה) אער מין זכט נעאן מוג היטן
 ווייל מוויא (אוינס) פון דער (גמולה) זיין איר
 (בעז'ה) לו עמר אוטי' דח מוילו ביארטן
 דאט מיינר פון דיא (אוינס) במור מוגט מיינר
 רענט' מוג איר טעיאן דען איט מוס ג' וזחלטה
 הענט' דרוק האב מיך (אורא) דט מוגט ה'ו
 דער (כב) ניט ווירר בייטט' מוג דען (זאון)
 (הגמולה) ח' ווירר לו רייטט' וויא ער טון
 (תכו'ו) האט מוגט גיטאן אויין פאסיין' מין רר
 (הקדאה) פון (לשון הקודש) ווערט מיר עמר
 נעאן דיא פיי'ן דיא ער דעס אמל האט ג'טאסיין'
 מוג' מוגט באוט (בעז'ה) עמר ג'אסיין' מוג'
 דעס אמל מיז מוג'ר (אעאר) ת' ג'אר וזחל
 ג'טאסיין' איט (תטובה מוג' (אעטיק טוביט)
 ווייבר מוג' אאן' דאך האט ער מוגט בעז'ה
 זיין בייטטיין ג'אזחט' דט איר האבין דרוי'
 ניט ג'טרמכט' (אכ'טן) מילונדרט (בעז'ה)
 טטיט מוג'ר (אעאר) ג'אר טובכט' אען
 ג'עינט ג'אר וויג' דיא דח טואן רעכט' דרוס
 מוין איר זיך בינייטן וזחל ע'אר זעהן' מוג'
 אאכן דט דער (כב) ניט זאל קען לו מוגט ווירר
 ג'ענהן' מוג' דאט אוז מוג' ג'יטעהן' דאט איר
 דיא ביי' (אעטיק) דיא מויבן ע'אר אעלט זיין
 ניט טואן אין' מוג' (ב'ערט) מין דיא סול ניט
 טועלין לו זמאין גין' מוג' מיטליכר זאל מויק'
 זיין טעמאט בוייבן טטין' מוג' זאל מין זיך
 דענקן' דט ער דח טטיט ע'ר (הט' ב'ה) דר
 א'ט זיכט מוג' טוט קיינס ניקט טענקן' דח
 ווערט ער קריין מין מוג'ר ג'אזט' מוג' מין
 ע'רוור ע'רליכר יוד טוט' מוג' ווען איר טאן
 ווערן דיא תעלה מיט ג'רוד דאט הערלן' דח
 ווערט מוגט הט' ב'ה דיא (גמולה) טיקן מן
 שאערלן' דאט ע'אר זיכר מיך מיך' דט דיא
 (גמולה) ווערט קואן איט ג'אטש היך ג'לייך
 דרוס מיר ליבה ברורר מיך ביט מיך נעאן

אים אין עובר זמנה ואין צריך לומר אם ימשך מזה
 שום ספק שיעבור זמנה וצדדי לא כך היו כבינת
 השירים והזמירות צבית מקדם אליהו ית' כי
 עבנו הע מנבני וצבירית קול כעים וזמירות המשמת
 אליהם ואנפיה דהיינו דזמר וצבנון דקוצר דמתוך
 התיב' והאזנות' וכן ראוי וכוכן לנו לעשות
 ולהיות עכ"ל' א"כ נשמע מתוך דברי המסיל
 והעניו הכל' שעניית שני האמני"ם של חלו ד'
 צרכות רצה ושל ערבית דשבת כורס סוכת וכו' צריך
 להעונה חמן לכוון כך אחת היא הדרכה שצריך
 המדבר שהס"י ב"ה מחזיר שכינתו לציון' וכורס
 סוכת שלום עלינו וכו' זו ב"ה' והוא יקיים והאמן
 דברי המדקס וחזור שכינתו לציון ויפרום סוכת
 שלום עלינו וכו' הכל מי שאינו עונה חמן עליהם
 כלל הרי הוא כרשע וכופר שאינו מאמין מ"ו שהקד"ה
 יחזור שכינתו לציון ויפרום סוכת וכו' שיצפה ב"ה'
 והנה מחמר שאו שני אמנים נאבדו מתוך בני עמינו
 צעו"ה לבחרי ולא נשמע מהם שיעני' עליהם חמן
 לבן הם עומדים דקוצר בלל רבא קדם אנהוין דשמיית
 וצועקי' לאחר למה נגרע משאר אמנים שאומרים
 על כל צרכה ותהלה' ומה נחמך צעו"ה הקיטרוג
 של השטן' ומחליח בכל עת ועונה בשעת עת
 רצון של הבחילה ר"ל ובורס לנו את האריות הגלות
 הזה מצד טענותיו להעניש אותנו במד' שאנו חודדין
 מחמר שאין אנו תאמיני' מ"ו ככ"ל' ועדיין לא
 שקע ולא נח הרגז של הקיטרוג והוא' לכן מוכרח
 אני השפל לעת כזאת להיות הולך רכיל וחמלה סוד
 דברי אדוני מ"ו הכל' מחמר שאיתי שהבעל
 קיצור שני לחמת הדברית חזית ג"כ מזה דק מ"ח
 ע"ש צהב"ה' וסודי במרומים ועדי בשמקים שלא
 לכבודי באתי לבנות דבר זה היום דק כדי שלא יהא
 העון תלוי בי מ"ו לעכב את העת רצון של הבחול'
 אשר יהיה צעו"ה בשני הזמנים הללו הבאים
 לקראתינו לשלום מהיום והלמה עד כלות מ"י שנים
 הצעו"ל' כי אז יהיה ג"כ בכל אחד מהן עת רצון
 מאת הסם ותעלה ברוך האל וברוך שמו לבחול' את

דיש זין אכט' איט זאיה חייערה פולו אכט'
 חונ' זאזט מיך פון רען (שטן) ניט אער חין
 דיא טול פֿר פֿירן' בלייבט זיבר שטין פֿר דיא
 טול טירן' ווען אפן זיך ערשט זיין אאל לזייט
 אדער דרייט האט בלוואונגן' דא זאזער טון
 פֿר דרוגן' אונ דאז איט קאן איר זיך פֿר
 טרייבן' ווען איר דיא (דבריק בטויק) חין
 דיא טול זאזין באייבן' רען דטייגן אז זיין אן
 טאעק' דא חוגרה תפלה זאלו (ח'ו) ניט גין
 קארעק' רוקן קואט ער איט זעלכי (ראזנות)
 אונ' ריינט מיך חן לו רידן חין טול זאזיר זייט
 שאזענד' דיא טואן חונט גאר זיר וויא' דא
 אונר תפלה פֿר גיט אז פֿון רעגן דער שניא'
 אונ' ווען טון זייער טוט חונ' האט זאז דא
 שטיט גטריבן' העלפט אאט ניט חונ' ווערט
 אויף (יעניט עואק) פֿון רער (עבירה)
 וועגן פֿר טריבן' חונ' לזאזגין נאך אער'
 עט גיט אויף דיזק (עואק) אויך ניט חוניש אער'
 רען דיא טאזין ווען (בענה' אטויף) דריבר
 (חרב') אונ פֿר חוגרי (גזירה רענה' ח'ו)
 אער בין מיך מיך אויך (ערב') (בקילאר)
 אויך זאז מיך דאז' דודער (עונט) פֿון דער
 (עבירה) האט קיין לינאך אאט' רען דודק
 דיא (דבריק בטויק) ווערט (טוא) דיא
 הייליקה ערב' דרוק חזי דיא תפלה בענה'
 פיקט ווערט' רען וויא קאן דיא תפלה בייט
 (גאט ית' שאו אן גענעט זיין' אען ער זיט
 טוט אויף חין ארט דא דא חוניש ריין דען דא
 טערדיק ווארט אז גיט' זייער רער דא חין
 דיא אקוה שטיט' אונ האט חין (סרן) חין
 דיא הנט' דער בלייבט חין זיין ערשטין
 שטנד' אז חזי דיא זאך אויך עבין' דער זיך
 לודער (תשובה) וויל בליגעבין' אונ בלייבט
 חין רער (טואמה) קלעבין' דער אזו נאך
 זיין טויט' חין (עואק) אדואר שוועבין'
 אז חזי דא (אטל) אויך' זייער רער דא

אנו מנדק האמונות ולהחזיר העטרה ליוספה אצל
 באופן ובתנאי זה כאשר יתוקן המעוות הכל ושאר
 דברים רעים מבוטלים אשר בינינו בעוה"ה עוד עד
 היום הזה כאשר אכתוב בסמוך בעוה"ה כי עמכם
 אכני כנרה כל ישראל עו"ב ועל זה אמר הכתוב
 עו"ב תעזוב עמו כתי' חסר וק"ל ואל תחמרו
 בלבבכם על משבכם לאחר בחמור קו"ל הרוצה
 לשקר יחיק שקרותיו ח"ו וכל זו הדרך כי לא לבני
 הוא ואע"פ ליע"ו צ' עדים נאחזק על כל א' וח'
 מהזמנים הנ"ל שראו ונבון לסמוך על דבריהם.
 הרחשון הוא החקובל איש האלקים הקדוש והחסיד
 הי' ד' שלמה חלפו קדם שם שמים ברבים וסתרף
 על יתוד הסם בעיר חמטו"ה צב"ל בצר ל"ך ומחמו'
 כל הדברים האלה והוא היה גר נדק ודבריו כנים
 ואמתים והוא לשונו בסוד אות הפמ"ך גזה הכח כל
 סוד השמיט' וכל הנליות ואורך הגלות האחרון כדי
 לטהר הטומאה והכלוך ויכלה ויסוף מטע' ועון
 וי' הו"ע' והזמן החקבל והלחמות ומריבו' וכל דבר
 עז וקשה בשמי' ובארץ וכו' ותוכן דבריו והסיון
 סומך ה' לכל הנוספי' וכו' ע"ס ומסיים והמשכיל
 ידום עכ"ל. ונרמז ג"כ בר"ת בסוף קנה האנוני
 של המנוי' שהוא כנגד שבת ודי לחבין' וע"ו נאמר
 ראשו כח"ס סו וצל הזמן השני שאמר זה הנ"ל הוא
 התנאי הנדולר' ליעור בירבוי קלייר' ונרמז בפסו'
 ושבת על ה' אלהיך. וע"ו אמר דוד בליה דע"ס
 מחני כשנה לא מוכל לה'. וכן מביא רש"י ל'
 בדיאל ולכי נירסמו הוא מוקדם ע"ס ומי יתן
 שיהיה מפת ה' כדבריו' וע"ו נאמר ג"כ יורדי הים
 באנוי' ת' וגו' המה לאו מעשה ה' וד"ל: ובסוף ח"ו
 שלא יתקנו הדברים המפוערים הללו עד כלות י"ת
 שנים הנ"ל מוי תדעו אחי שהתשובה ח"ו רחוקה
 לבוא עד כי ינטוללנו ערב וקמק עמקונו'. ואלו
 ירסה המקו"ב ה' עלינו ויסיר את לב האבן מקרבנו
 ויתקלנו לב בשר לתקן המעוות הזה והכה עד הנה
 היונו כשונגים אצל מחלף ואלך נחשבו כחזידים
 באם ל' יתקן הדבר הזה. ואם ישאלך בך מחר
 למחר

וילביא דמן אוק יין חסוב מונ' הדיך. מונ' הוט
 חין זמך פ"ה לו ברענגין. דט ער איינט
 (כבוד) דער איט לו מרגאן. מונ' ער אמכט
 מונ' עיר דט (אוק) יין גימק. מונ' וייח מיט
 שטיט יין זמך. דער (אוק) גיט מייט דמן
 גילעלט. וייל ער חמט זיך מונ' טאעכט מין
 גיטטעלט. מונ' מוי מין אריער למרין. מונ'
 יין חן מוי פ"ר למרין. מונ' ער קריגט דח קיין
 גונסט. מונ' יין (בקטה) מוי חוס וונסט.
 מונ' נאך פ"ל גער. ער קריגט דמר קיין
 (קבוד) נאך ער. מונ' ווערט גיטטראכט
 גמר וער. (אבל טכן לפני אוק אלפי האוכיט
 הקב"ה) דער מונ' חין זמך טוט. וייל קאן
 גחט מן געהן ווערין פ"ר גוט. דרוק מיר
 זיבן ברירד (חביריק ועדפיס) מ'ך ביט
 מייך נאך חין אמל'. נעמט דייט מין אמכט מונ'
 אמכט גיט דט מייער (תפלה) קואט (ח'ו)
 מין טמל'. דט זיא קען קואן גלייך. מין דט היאל
 רייך. מונ' הערט דיה (הזינט) לו איט
 פ"ייס. ווען זיא (טמונה עטרה) מורין
 מויל' דט גייט. מונ' המבט גרוטה (הטגחה).
 לו זמאן (מאן) מויל' מיטליכה (ברכה).
 בקרט מויל' ריה ברכה פ"ר (אודיט) מונ' מויל'
 דיה (ברכה) פ"ר (וטמרו) פ"ריילוטמאן לו
 נאכט. ומוט מיר נעמין ביה גווייח מאינט ומאלו
 מין חכט. דט למו מ'ך מייך קימן. מין דער
 (הקראה) פ"ון (אמן הקודש) ווערט מיר
 דען טעם פ"ערן. דען מן דיה לווייח מאינט מ'י
 פ"ל גילעגין. וייל קמין מונט ברענגין דיה
 (גמולה בעזרת הטן) לו וועגין. מונ' ווערין
 מונט ומכין דיה (גמולה) באד גיעהן. וייל
 מיר מ'ך איט גמטט הילף ווערט וכה זין באד
 לו געהן. מונ' גיט גיט דער דער טול מיער.
 מרויט. בידט הינטרשטי (קדיש) מוי מוי.
 דער ומרטין דט מיר נאך קענט (מאן יהי
 טויה רבא) זמאן. דח ווערט דער (סטן)
 יקט

לשון אשכנז עירי יהודה לשון הקודש

ניקט האבן קמאר הט' יב' ה' לו קלמן' אנטט ווטן
 איר דמט (ח') ניט טוט דא זייט איר אים
 (אשוח) * עט גיבט מיך מיין גוטער (ריח) *
 (כברט) חס (טבת) דארף אען דאך ניקט
 אנדרשטטן טון נאך ווארסק וויבט מיר רען
 פֿאַר און (בטוואח) חס ווייטער מיר עט קאמט *
 דא קענט מיר מיין (תירוץ) האבן קמאר הט' *
 דער הא האט מ'זיט לונגןמאט * אבר חס וואר
 מיר קיין קעלט * וואט קענט מיר דא וואן פֿר
 דעק ביטעפֿר דער דאמלי וועלט * אונ' מיר
 ווייסט וואו רש דער (אמור) טאמֿעט (בעוה) *
 ניט * אונ' וזכט מייר (באבוינס) רט ער מאגט
 קריגן קאן דער איר * דרום אויך מיר זיבה
 ברירר גיט מ'זיט דער טאזניט גטווייר * דמט
 איר (אנוחה) האבן קמאר דעם ביין קינד *
 אונ' דא מיר קיין לויבל און * ווטן איר ווערן און
 איר גאטשט הילף טאן * דא ווערט אונט הט' *
 ב' ה' טיקן רען רעכטן (גואו) רען פֿרוואן און *
 אונ' ווערט אונז מיין זאמלין פֿון פֿיר עקין דער
 וועלט * לונגן רענגן מאגט ווייר מיין (ירושליק)
 רט ערשטי געלט * אונ' פֿר געשט יא ניכט *
 דייט קליינה (סער) לונגן האמלין קמאר מייר
 גייכט * טאמאז נאכט ביים העליר זיכט *
 (בֿערט) חס טבת אונ' (י'ט) נאך אונ' גריכט *
 מיך האף לונגן (הט' יברוך חוה) דט עט ווערט
 פֿרום אהבן אעניכן ביז וויכט * דט ער זיך
 ניט ביהוף לונגן פֿערטען פֿר רען יונגטן גריכט *
 אונ' ווערט מייר טאן וואט מיך אונ' גיט פֿרווא
 זייט חס בעשטן ריכט * אבר מיר זאמט ניט
 איינין איר וועגן עט גאר דארך לייזן * דער
 נאך זיגן אויך מיין זייט * איר ווייטן וואו וואט
 עט בטייט * דער הגריל גיט קמאר ווארניט און *
 איר אונט מיך מיין זין נעמן האמלין אונ' טאן *
 אנטט ווער דר גליר (עסק חס וואוס) ניקט *
 גליך מייר דער דא שיסס מיין אום גילאדני
 ביקס * אונ' וזכט רען (טטן ח'ו) זין טעיל
 פֿרטיג

לאמר מה זאת עשה אליהם לנו להעניש אותנו על
 ב' אחיאלו ויתר תשאר עבירי קשו' ורעו' וחוזרו' *
 כיון גדל ועריות זס' ד' ועו' ולשון הרע וכיוצ' הרצה
 חאלו וחסדת לבדך ביום ההו' לאמר כי באתו פעם
 חזרו כל העולם כולם כאחד בתשובה שלימה לפני
 המקום ב' ה' חסר חסר להגיד ואין לספר תל' והלוא
 מי יתכנו בירמי קלט' והיו מתודים ומתפרטים
 על כל העבירות הנלויות והידועות לנו * אבל זה
 הקטח היה כסתר מעינינו בעוה' כי לא חשב שום
 אדם בעולם על חטא כזה והוא כיוולת לא ללא רחמי
 על אישאלו ואר אדעתא * הבס שכתוב הכספרות
 לה' אלינו והיו מתודים בין הנלוים לנו וכו' * מ"ח
 ה"מ דבר שהמתקדט אינו חוזר לסורו הרשון *
 אבל באתו פעם ב' היו עובדים על חטא זה בכל
 יום ויום בשעת התפלה כילא ילעו מה הוא * ולו
 היו יודעים חטא זה בולאי היינו מתקנים אותנו
 בלתי ספק * הבס שהשם ב' ה' ברוב דאמיו כאמר
 ראה באתו זמן את עני עמו שהיו חסב' עמם
 צמיגופים וענויים קסים ומרים בשק ותענית וכו' *
 בולאי היה מחול להם על כל עבירות שבעולם *
 אך החיוב הרע הזה חצה קוד' לבבות ממנו זעת
 שהוא והקב' ה' חקלק עם הצדיקים וכו' * ע"ב
 באה עלינו הצרה הזאת * ועלין על היום הזה לא
 יתוקן בעוה' החטא הזה * כי אין אדם אפי' צדיק
 צריך שמאס על לבו שבעוה' זה יבוא משול לעול'
 וכל' חסד בעיניהם * ועי' ונשתתק הסניגור
 והקטיגור חקטרע בעוה' * והנה עדין אחי ורעי
 לא הודעתי אתכם מיין נחשך בעוה' המכשלה
 הוא להחון העם שכלו בזה ונתבטלו ב' האח' ניש
 ה"ל * לכן שמוענא אחי את דבר ה' ולעו כ'
 התקלה הזאת הכל הוא מעשה השטן בעוה' העומד
 עלינו לכלותנו ר"ל * וכל חמתו וערמתו
 ותחבולותיו הוא כדי לבטל את תפלתו שלח תעלה
 לראש חשציר * והיה הצרכה שביך אותנו אבנו
 יצחק הקול קול יעקב חסן הילים ידעשו * והוא
 שמו של עשו הרשע הוא השטן הוא היס' ר' הוא
 החסית

לשון הקודש שירי ידודה לשון אישכנו טז

החמיות הוא המדום ל"ו. וראשית חמדתו הרעה
 לשחח את בית תפלתו. והיכל קדשיו ב"ה חטט
 שחכו מתכללי. ב"ו. וע"י און תפלתו חקובלת
 לכני החקו ב"ה. כיו"י הדברים הרעים החלו
 אקד החס עושים בהיכל ה' מתואמי את אדמתו
 אדמת קודש היא. וטעמי צעו"י יקדו הם ויבחו
 לשדים לא חלוק. ח"כ היאך אפטר שת"י תבלה
 טחט חרובה וחקובלת לכני אדון טעולם. אחר
 שהיא חלולכה בטיט קח גואה בלי חקוס טהור.
 וכן ע"ו. מינה יוכלה להיות זבה וקני חממת
 הרקורי עבירה קסה מעצירה. פאטר אכתוב
 צסחוק או"י. ודומה כמי טעובל ושרן בידו שחין
 טבילתו טבילה. ועל זה אמר חסד אלהים ברו
 גוים בנחלתו טחאו. את היכל קדש שמו את
 יושביו לעינים נכחו את כבלת עבדך ובו. כו
 קודש לכן לא היו יכולי להזווג להם לעשות עמה
 רעה. טכסיהים היו חקדיבים קרצנות והסכללו
 עליהם וקל להבין. ונחמך סבל הארציות
 הגלות חסר הוב צעו"י נחמך חסד הדברים
 החקובלי' הרעים החלו והחמשים והספטי' החלים
 שקובלי' וחזיים. ומורגלים חמד חמד בזה
 צעו"י. ונעשה להם בהזתה גחוס חמ"ס ח"ו. ככל
 העובד עבירה ושינה בה נעשה לו בהיתר. וככל
 יום ויום מתגבר והולך צעו"י ח"ו לעונו' שרואת
 ולחשט ח"ון לחבה כפטי. וכלם אחר בקטן
 פנדול בטוב כחוטא חקרה אחר לטולם. ואנסי
 פנהים צעון הפלגיו היה צעו"י. על כן חוכרתו
 את השכל להאריך בהקדשות החלו ולהביע לכניו
 הוא את כל דבריו הבאנו' הדבני' החסודל והענו'
 נדקיי יסודי העולם כדי להראות העמים והשמים
 את דבריו ועקום אשר חסם צועקי' וועקיס ע"ו
 חמים קדושים. ואין אנו חמיהים. נדברתם
 צעו"י. וחממת ספטיה' מינה חזיים ביד בלי
 אום ואום ומחומים סנה וסנה ע"כ סכרתי אותם
 יחד קפת חסם בלי. טיהא חמו ביד כל אחר ואחר
 ולא יוכל לומרנו ועלם לנכ השמימה ויביד לנו את

פרטיג חונ קיקס. חונ דער הנדיל גינג ח'ו
 לו דיקס. וענ מיר אבר ווערט איינה ווארט
 נאך קוין. דא ווערט דער (טט) איט גמטט
 הייך גויט פאר טטואן. חונ נקט קעגן חוץ
 חונט וואס ביזיווין. וויל איר ביז חמט
 (ייתברך) הוטן פלעטט חונוח חוין. חונ ריח
 גוטי (אמאריס) ווערן חונט ביז (הט"ב ה')
 אויבן חונ פריין. דען ווען איר זיך לוק רעכטן
 וועג טון לענקן. דא טוט (הט"ב ה') חונט
 חויד (אטובה) גרענקן. פלאגט נאר איינה
 ווארט. דא ווערט חונט (הט"ב ה') בזה
 ברענגן חוץ חונט ערטט אורט. חונ פארה
 חונט חויד נאר איינה אור. דא ווערט
 חונט (הט"ב ה') טאן אל חונט בגער. דען
 וויל דער אונט זיך לחוירט. חונ ווערט פרי
 געירט. בגיבט ער זיך (חס וטאק) חון בין
 וועג דא ווערט ער בטוירט. גיבט ער זיך חון
 גוטן וועג דא ווערט ער גירט. חונ וויל ער חונט
 גיט חובן איר בעו"ה ועוברט טאר. וויל איר
 חובן גיט וועלן גין חון גמטט הויר. דרוק חון
 איר דט. גלות בעו"ה. פאר זיב נעמן חונ
 טרייבן גרוט. דט חון איר (אודה) זיין חונ
 ביקען. דט איר זינדן מא טויר גרענק
 חונ. גמט חוין גירעכט איר זיין גיט ווערט זיין
 הייליג נאמן לו נעקן. נח מיר זיבה ברידר חונ
 (ערביק) חונט חונט ביז חונדר ריין איט
 (טבל) וויל אונ ווערט נאך פאר טעטרט זיין
 חונט (היבל) חונ חונט חונט חויד ריין
 (בסברה) וויל חונט זאל נאך גווערן דא
 (זרה) חונ וויל אונ ווערן נאך זיך חונט
 (אבבות בעו"ה) פאר טעטסט. גידענקט נאר
 וויל איר (בעו"ה) חונ (טבל) זיין איר ווערן
 גילעטיגט חונ געמט. גילעטט חונ גרמט
 פון חידרת (טבל) גמאגן חונ גילעטט. ייט
 זיגן לו חונט גמט חונט חויד פאר חונט חונ
 פאר חונט פון. וויל אונ ווערט חויר נאך דען

לשון אשכנז שירי יהודה לשון הקודש

(שטות) נאך גין מונ' מוין' אטירח המעין' חיר
 עמר דואפט' אייט טוין וגן מין דער וועלט
 ארום גאמען' אטיח מיט טוין' עמר לעגסט
 גיקוון' מונ' איר האבן מיט מן גיטון'
 דרום הבין איר מוין' פרייהייט מונ' איר גיהערט
 לו טרויערן מונ' לו ברוואן' מונ' איר מעגן רידן
 מונ' איר אוסט שטוויין' מונ' דרום גיט עט
 מוין' מווסטעלט' מוין' איר האט ניש' וועגן מן
 געמן זיין רעלט' מונ' מוין' איר מיט האבין
 ליסוך מוטעמאגין' דא האבין איר מוט וואט
 איר פֿר וגין' מונ' האבין מוט לו גיוואלט'
 מעגן טון וואט מונט גיעמאט' מונ' האבין
 זאנט מונ' אג' מונ' איבער מוין' דיר איבער
 האט' מונ' איר זייט פֿון גאט פֿר בער' מונ'
 מוונט לייך טאמך טייטש' מונ' טנד' דער ווילן
 איר מיט האט פֿר ואזין מונ' פֿר פֿאלט' דרום
 ווערט איר פֿון גאט מונ' ביוולט' מונ' איר וואט
 מוין' דשניט מין' בילין פֿאלט' דה גאט ווערט
 יפֿון מוין' מוט טון דען אמט' מונ' חירר ווערן
 איט מוין' ביקאמט' לו ברענגן מין ערשטין
 טטאנד' דען איר האט מין אול דיר טאמין פֿר
 געהן' דרום האט מוין' גאט פֿר טאמאנט
 מונ' קענט לו מיט ניש' גיעהן' מונ' איר זייט
 פֿר אמרין מין' אויב קייט' דש גיהנט מין מוין'
 מן בירייט' מונ' איר ווערן זייער (חוק גן
 ערן) יארטן' מונ' אויבער מוין' זיבע הירטן'
 מונ' גאט דער הער למיט מוין' נאר גין לונג
 אקסעאפיל' דש מוין' מיטליכר זאל יך טעגין
 מן מוין' מונ' מן (חורבן) פֿון טעאפיל' מונ'
 זאל מין אלט נעמין מונ'ר גלייבן' דא ווערט
 פֿר זענען זיין מונטן מונ' אויבן' מונ' דער דא
 ווערט דש געמאט ווידר שטרעבן' דא ווערט
 עט מיט מוין' מונ' גין עבין' מונ' איר ליבן
 ברידר וויל גיעמאט מוין' דאט' וויל קוואן איר
 בעו' ה מין דען (גויה) לו אמט' וויל זאל
 זיינען דש (אב) ניש' לו טערינגן' דער זעליכה
 ליר

כל הדברים האלה אילי יחוקן ה' אותי לזכות אפי'
 אחד מכת המוטאים האלה בנכסותם שישוב מדרכו
 הרעה אל ה' ע"י סכר הקטן הזה' וכל המזכה
 את הרבי' אין מעט צא על דוד' והנני צאתי לגלגל'
 לכם אחי ועמי' את המסך הבדול המכריש ומדביל
 צינינו ובין אבינו שבשמי' צ"ה ועל' אין תכלתנו
 בשמע' לכפונות' והוא עיקור ויסוד של המהרם ונד'
 לנו את האריות הנלות המר הזה בעו"ה' ועדיין
 לא שכחה חמת המלך מלכו של עולם צ"ה' והוא
 העסק הביש שנעשה צפוננו בעו"ה' בבית מקדשו
 מעט שאנו חומדים לתכלתנו והאיש נר ואויב הרע
 הזה מכתיו עומדת לו בעו"ה' וסוסה ומגרה
 ומסית את בני עמינו לדבר לו דברים בטלים תקף
 צבואם שמה קודם שמתכללי' כי מוהים לעצמן היות'
 במור חמור שעדיין לא מתכללי' וצריכין להמתין
 עד שיבוא מנין נטרה להתפלל' או שמחתינו' על
 השמש המחזיר על הפתחי' לקרוא לצ"ה' וביני ביני
 יצא איש הישראלי איש איש מחקומו יצא ואוספי'
 אבודות אבודו' כיומא דשוקא ועוסקים בצרכיה' מה
 שיש לאם לדבר זה עם זה' או לשמוע דבר חדש
 איש חפז איש מענייני והדלי עולם' ומתוך זה
 במשך ג' לפעמי' שיבואו לידי קלות ראש ודבריו
 לכבוד או קנאה ושנאה' או לידי קטנות ומריבות'
 והקטנים לומדי' מן הדולי' ועוסי' גם הם כמות'
 בעו"ה' דברים מבושרים צב"ה' וכוהנים בהם קלות
 ראש ומרקדים בשעירים תקלדו כאילים וכבני צאן'
 וצומקי' ושומקי' בבית ה' בחצרות אלהינו צריחו
 מחקום למקום' ואין מי שמוסה בידם' ואם צא
 אחד להוכיחם הם מתערים' כגדו ומעזים פניהם
 כגד המוכיחים לבלתי קמת מוסר ומלעיגי' עליהם'
 וגם החלמדים רובא דרובא אינם משגיאי' עליהם
 ומחיי' בידם' והאסרון הוא בעו"ה' חמתם שבאלו
 הארצו' במדינו' אשכנז רובא דרובא אין להם מלמדי'
 קצועי' עם נשים' ובניהם כמו הספרד' ושאר הארצו'
 וכל אחד ואחד קונה דרון לעצמו ומלמחו הוא אוכל'
 ולכן המלמד אינו מוסה בתלמידו ומיסרו כראש

זכרון חופני שהוא מתירא להכותו חסמת ועקת אבי
הנער ואמו שאם יכהו ויגרשהו וילך שנית חושב
המלמד במחשבתו מה לי לכהר זול להכניס ראשי בין
אלו שני הרים ובגשות מאחר שאין דעתו להשתקע
עם היו' הוא כאן ומחר שז' לחמותו או כונה
למקום אחר הטוב והישר בעיניו וצותק שלכבוד
עצמו הוא דורש כדי לקנו' ש טוב שלומד יפה עם
התלמידו ואינו מכה אותם כי את כל אלה
כסיתי גם אני הקטן ועל חלמדי' כאלו אמרו
חז"ל האי מאן דמרתמי ליה בני מתא וכו' ועי' ג'
תלמידים עושים כרצון לבם ואין יראת אלהים
בתלמידו' כאלו במקו' קדוש הזה אשר אין זה כ"ח
צית אלהים וכו' ועו' אחרת שאינם מוכיחים
לתלמידיה' שגם הם צריכי' לימוד ועשי' ככלה כזו
ועליהם נאמ' ויהי בימי שכות הסוכטים אוי' לדור
סוכטיהם צריכים להשכט' והוא חמש גם כן
באחר חז"ל שאם יאמר ילו טול שיקון מבין שניך
אומר לו טול קורה מבין עיניך שגם הסנאסי'
יחד בהיכל ה' ועוסקי' בדברים בטלים ובשטרי
הדיוטת חכת כשיהם או שאר קרוביהם וואהציה'
מחזיקתם ומקבלתם ואין הפרט והכלל ציניהם
בין קדם לחול המבדיל' כאשר צעני ראיתי ומתק
זה הם באים ג"כ לידי שיקת חולין' אלו הן
הנשכפין ואלו הן הנספלין ואין מילוק ציניהם
בין בשעת התכל' בין בשעת הקריא' ואם כך עושי'
בני עלי' מה יעשו חסירי דעת עניי' ועל
אלה אני בוכיה תאניה ומניה ועי' חרה אבי
בהם שמחטיאים את הרבים בירבעם ומעמידים
תלמידים שאינם מהוגנים צעו' והותק קהלות
שהיכולת ת"ל צידם וסוכרים מלמדים ובפרט חנינים
בלא נשיהם חנים יוצאים ידו ועתידין ליתן
את הדין עליהם שכחה רעות יגואות וצדאות'
ומכאולי גדולים ונאמ' מזה אשר אין להעלות על
הסכר' והן בכלל מחטיאי רבו' ואף על פי
שיש להם נשים בצדן מגוריהם הם דומי' עכשו
באלו המדינות כמו שפרו' בלא אשה ועי' אחז"ל

השירי

ליר הערט יניגין אונ דאך בעו' ה נעאין
איר זיך ניט דייט לו הערלין אונ רופין גאט
יה' אן זאל דאך לו הערן ויזא יזא אית אונש
טערלין אונ זאל דאך אונש הייל' שיקן אונש
ווילן זיין הייליגן נאמן אונ מויל' דא רטעיק
טיקן מיין (אפלה) אז מויל' דען רטע האן
דש זיט זאזין ביקענין דש איר גירעכט זענן
אונ איר גימן בעו' ה גאר נאך עטין אונ טרינק
טנלין אונ שפיין אונ טאן וואט איר זעלכירט
וועלן אונ אית זירט גנג אונ אירה (אנהאן)
טאן איר זיך בעו' ה גיזעלן קיין המצירט מי
אונט בעו' ה לו גרויט אונ גירענקט קיינר ניט
וואט דא קואט דרויט דא זענג טוט עט דאך
בעו' ה קיין גאט ויזא איר טוין פֿר דיוט זיין
בעו' ה קואן לו אונט בֿפֿרט ביים דיזלייטן דו
דיא (מוואה העולס) דורך אנגר טטרייטן
דא גיהערין איר גאט אן לו רופין אונ' לו
ביטן דש ער אונט זול פֿר און ביין בהיטן
דרוק איר זיכה ברירר היבט מויל' קעגין גאט
יה' זייער מויל' אונ העגד אונ טוט הפלה
זיין אאל נעאן מיין עגד אונ דש ער אונש
(אטיח) במוד זעגד דאר אית ווערין איר
אויט זאזין (הט' ברוך הוא) זאל אונש בלד
אחזין הערין (טוב' אטיח) באזיין אונ'
דאר אית ווערין איר דיא טייטטי (הקראה)
בשויסן (הטי' ב' דער זאל אונש) זכתי
חבתי גניסין אונ אונש אילז זיין פֿון דעס
(יזר הרע) אונ (טטן) דש אים זין מן טלעק
זאזין ניט גיראטין אונ מ'ס פֿון אונש מוועק
יזאן אונ אטיח שיקן בלד מן מוגרה טמאין
(מאן יה רגון)

נא קאן מ'ך ניט פֿר ביים גין אונ' אונ
פֿארט פֿארין אונ קיין טינט אונ'
פֿייפאר טפארין אונ אונ שרייבן פֿון דא
ווייבר ביים דני יארין פֿר דיוט ביים און

(גמולת) האבן איר איינטולך (יבֹתֵי טיפּ)
 גיהאט • חבר אין דיין לייטן האבן איר פֿון
 דיא (בעו"ה) נאך ווייג באט • אונ ריין זיך
 אין דער טול פֿיל (רבריק בטויס) דט מונט
 (בעו"ה) נאך אער טאט • איר ווערן גערין
 לו פֿרידן ראט איר קלאן אים זיח לו גלייך אוי •
 ווען זיח נאר אין דיא טול פֿרוק ווערין אונ •
 הויטן ניט מי קאן אים דער אוי • זונט
 ווער פֿיל בעטר מי דיא ועלביגן בליבן דרוי •
 אויט (גמולת זניק) זיין איר וועגן איר זיבֹת
 דער לייט ווארן • חבר זילונט פֿינט אָנן אין
 דער טול גאר ווייג דיא (בעו"ה) ערינטט
 אורין • עט גימן וואולן טולן אין טייל אונג האבן
 אירה (תפֿולת) מונטר דען מריס • אביר
 זיח אורין גאר ווייג דרוי • גאט דער באריס •
 עט ווער ניט גוט דו (חס ושאיס) • מי לו גלייך
 און טעטן • זיך אין דיא ועלביגן דיא ניט גערין
 בעטן • מיין טייל גימן נאר טולן • דט זיח
 (טאוועל) ברענגן אונג הולן • ווען טיין
 אין טייל וואלטן ערינטט אורין גערין • דט
 זאגט דיא אנדרייט טול איר דאך אין ריד לו
 הערין • דט אורין האט נאך לייט • מי דאך
 (טבת) הייט • דיא טול ווערט גאר לאנג •
 לאזט מונט דיא ווייל ריין פֿון מונרן גיפֿרונג •
 זונטט גמולן דר (טאוועל בעו"ה) גאר פֿיל •
 און אומט אונג און ליל • קאזט מויך אעניך און
 דער פֿון לאנג אונג האריר • מיכר דען פֿיל
 ריין אונג גיפֿלודיר • אונג ווען איר דורך אנדר
 ניט זיין מייניג • וויא זאל גאט (יתברך) טון
 דט זייניג • מיר ליבה ווייבר זייט וויטן דט דיא
 (עבירה) • מי פֿיל גרעטיר אונג הארבר
 מי (משה מיט ריחה) אונג (כפירה) • אונג
 טוט מונט (בענוולת הרביס) אין דיין (גמולת)
 גאר וויא • מי מי אנדריי עבירות אים • דען
 איינר דער אין דיא טול (רבריק בטויס) רעט •
 מי און פֿיל מי ווען ער און גאט דען מאנעכטיגן

השרוי בלח אשה שרוי בלח תורה וכו' • כי א"ח
 שהלימוד שלה עול יפה לכיפאין דעתיין כלולת •
 מחמת צער נשיהם ובניהם טעזנו בארץ רחוקה
 והם יושבים בענגודת ובלחמות מות • ובכל יום
 ויום הם עוסקים בסכירת עומר • ובכסוק
 התוכחה בבוקר תאמר • מי יתן ערב • ובערב
 תאמר מי בוקר יקר • ועוד נמשך מזה צרות
 צרות • רעות גדולות ומאורות • כאשר בעו"ה
 עינינו בכל יום ראות • שכחה וכחה חלמים
 רעים ומטאים יוצאים בלא הארצות לתרבות רעות •
 ועוזבים את נשיהם ומסליכים אותם אחרי גום
 ושולחים להם נט כריתות • והרבה חסם שבוסאלי
 נשים על נשיהם • ובגדים באשפת בעוריהם •
 ועוזבים אותם על עולם • ובכל שנה ושנה שלומי
 ניסן ושלומי תשרי יוצאים ושולקין ומבקשים
 אחריהם כדי להסמיכה לבי"תם אלו נשיהם • ועוד
 שאר רעות שאין להם מספר יוצאות וצאות מזה
 בעו"ה מי לי את אומרים וכו' • כי קצר המצע
 מלהשתרע • ע"ב אהו מ' ואנשי קהלות קדושות
 אל נא אחי תרעו לעשות כדבר הזה עוד ושכרו
 מלודים הגונים עם נשיהם בצדיה' • כי אז תכרתה
 הם ללמוד עם בניכם בכל אופן המועיל ביותר
 ומשגיחים עליהם ומדריכים אותם בדרך הישר
 והטוב בעיני אלהים ואדם • כי אזהם חתיראים
 מחמת גט פטורים • וקשה עלטולא דב ברא
 עם איתתא • וכוסף על זה שאז לימודיהם עלה
 יפה כסולת מנוסה • וזה וקמייה וטהורה • בלי
 שים הרהור הטאווען דלאה וזוורא • ובזה יהיה
 שכרכ' הרבה מאד כי גם את בנייהם ילמדו לעשות
 רצון אבינו שבשמים • נחזור לעניינינו • דאו נא
 אחי וקביטומה שכונת בעל ספר המוסר בפרק ד'
 ח"ל • הכנס לבית הכנסת להתפלל בין בשחרית
 בין בחמשה בין בערב • מיד ליסב באימה ברעדה
 ביחלה ויגעון בו דרך סבול ואל יקל ראשו בבית
 הכנסת מפני שראש כלועג ומבזה בית הכנסת
 וקראת שהסיר ממנו יראת שמים וצת לבית הכנסת
 לשון

לשמות שיהי בטלה ולדבר דברי מצויים שלא מדברי
 תורה ולא דילי שהיא חסיד סבר הליכתו אל
 שגורם רעה לעצמו ומסיף על מטאתו פשע שגחמך
 זבאת ועמדת לפני זבית הזה אשר קרא שמיעליו
 זאמרתם כי כלנו וגו' ונח לו לאלהם לישב זביתו
 זאל זבית זב"ה להכעים זדברים בטלים ולסלק
 חמנו יראת שמים שנאמר י תבואו לראות פנימי
 זקשזאת מידכם רחום חזרי ואפילו שלם בשעת
 תפלה אם יכנס לזבית הכנס' צריך לנהוג בו כבוד
 זאסור לכנוס לשם אלה אם כן יאמר לפחות
 פסוק אחד בשביל שיראה שלם כנסם לשם לקרות
 זיראה שלם כנסם לשם לעבור דרכו ולהזותו שנת'
 המערת פריזם היה הזבית הזה אשר קרא שמו עליו
 זעניכם ואפי' לאמר שמר צריך לנהוג בו כבוד
 זדברים כן בחסות מנילה זכרח בני העיר זבית
 זכנסויות זבית מדרשות שמרבו בקדושתן הן עומדין
 ש' והשמותי את מקדשיכם אע"פ שהן שוממין
 זקדושתן הן עומדין ורצף שהיו הקהל הנמצא'
 זב"ה חבירים והאבות ואז תשמע תכלתן לפני
 אציהם שבשמים שנאמר והבליתי להם עטרת שלום
 זאמת עטרת זו תפלה בזמן שהעטרה ישבה שלו'
 הרי הוא אמת ואם לאו איכה אמת עכ"ל ובעל
 ספר יש נחליק כותב וז"ל זדק ו' ע"א אל תדברו
 שיתת חולין זבית הכנסת ואפי' לצורך גדול כי עון
 גדול הוא מי שמדבר זבית הכנסת וגורם רעה
 לעצמו האמונם אלם תעשו עצמיכם כאולמתי
 כשתעמדו זב"ה וז"ל הרוקם המדבר זבית
 הכנסת וחזירו משבחים ומתורעים קורא אני עליו
 הוה על שכני הרעים כי שרים דרכי' זדוקי' ילכו
 צסופו פעים יכשלו זם וכבר הארכתי בזה
 צצבורי עמך זכרה צמקומו ע"ש עכ"ל וכותב
 על זה בנו בעל הבהות למיבור יש נחליק הכ"ל
 זדק ז"ב ע"ב וז"ל הנה להיות שרבים דשו'
 ועברו וסבו ושלשו זו העצירה ונעמית להם
 צהיתר ע"כ נעמית לשון הזוהר בזה וכאשר יראה
 האדם ההכלג' הגדול' שהכליגו התנאים הקדושי'
 עליהם

זין גישעט העט' דרום טוח זיך זיך ריזט
 אז לייגן דט זיר זאזט זין דיא הייזנה טול פון
 (דבריס בטליס) טיטן שווייגן זוג זאזט
 זייער תפלה טון (בכונה) עט זייא זיינה
 דיא זיין זאמן זאזט זייער זיין זאזנה בפרט
 דיא זייער דיא זין זייער טול זיין זוג ניט
 קמנין זורין זייער זיין דמ זאזט זיר זין פֿר
 זוערן דאז יא קיין (דבריס בטליס) ריין
 זוג זייער תפלה פֿאר שטערין זוג זאזן
 זיך לו הערין דאז ריין זי דען זייערן זאזן
 זמרין זיגעבן זמר זין דיא טול ניט עבין
 זיר פֿרוזי זייער נעמט זיך זמר זין בייא
 טבלין זוטן זייער (האדריל) פֿאר זין
 זררה ריין זייל זימ זאז ער זין זכט נעמין
 דיא זאזרט דט דיא זררה זיס ניט זאזרט
 זוג פֿאר זאזט זיס פֿארט זוג דאזרץ
 זיט קיין זאזרן ריין זאזיט זיס זאזיין זימ
 זאזן ער זי זין זענט זאזייר זין דט טוט
 זיין זענט קעגין דען זאזרין זימ זאזן ער
 זי היינט זיר זאזרן זאזער זאזרן זימ
 זיר זיבן טוועטיר טאט זין זאז דענקן זימ
 זאז זאזט דאז זאזט דער זאזעכט זיג טענקין
 זוטן זיר זיך זוטן זוטן זענקין זוג זיר
 זאזן זערין זאזן דיא (זאזנה) זאז קאן זי
 זוג טאזן ניט זאזייר פֿראן זימ קאן דען דיא
 תפלה זי זאזט זין זייער זיין זאזן דיא כונה
 זי זיט ריין זימ זימ קאן קאן דיא זאזנה
 זוטן דיא (כונה) זי (זאזנה) זיר פֿירן
 זאזן זערין זוכי דאז זמר זיט דעק זאזן
 זיט עט לו זאז זיין זיל דאז זיר זאזן זערין
 זאזן דט זאזט דער הער זעכט זאזט דט (זאזנה)
 קערנין זמר זיר זוטן (בענה) זאזנה תפלה
 זיט זיט זאזן הערנין זימ זאזט זיך זוג
 דער פֿון זאזן זייער דיא זאזיט זוג זין
 זאז זען זיר זייער תפלה זאזן זאזייר זאזן
 דענין זימ זאזן זיך דט זיר זעכט פֿאר
 ה ב 2 5 טטן

שטין קענין • וואס איר פֿון (גאט ית' ש"ו)
 ב'גערן זענין • ווארום זאל אונט דען גאט וע'
 הער העלפֿן • ווען איר זעלבֿרט ניט ווייטן וואס
 איר מיט אן רופֿן • וואו אריבער קאנט נאר דט
 אלז • מיבער דען ביין אויל זוג' האזי' דען פֿון
 דיח פֿילי נארטה שאוועה • קואן (אחטבֿיה
 דעוה) • דט אהעט זאט דער (יזר הער)
 דער ביר גאטט • דט זייער תפֿלה זאל ניט
 האבין ביח גאט ית' רוח אונ' ראטט • זוג' זאל
 ניט אן ג'ענע זין פֿאטט • דען ער ווייט וואז
 ווען דיח ווייבער רעכט און אהעט נעאן דיח תפֿלה •
 דא קענין זיא ברענגן דיח (גאזוה) • דען
 קאט אויך מיט מיין אפֿלה • דרוק טראכט
 ער דיח (תחבֿוה) • זוג' ריינט מיך אן לו
 דין אן דיח שול זאק נולז' יומי • דער איר
 טוט ער זייער תפֿלה לו ניקט' אמען • דרוק
 איר זיבה ווייבער פֿר נעאט איינה ווארט • זוג'
 שטראכט זיינה דיח אונרה זיאער פֿארט •
 זוג' זאט דיח זאק נולז' ינה ווארט זאיר דער
 דיליגה שול באיין • זוגט זאן איר ח' אונר
 זייט אן ג'וה' זענגר פֿר טרייבן • דען אן זייער
 תפֿלה מי פֿילי ג'עגן • אירקענין דיח (גאזוה)
 האבין זייער (זכֿוה) • וועגן • זיח אויך מי לו
 ג'יגן • דו דורך דיח פֿרוזה (אסתר האוכה)
 זי האן ווארן ג'יהגן • אויך דין אעטה ג'ייד'
 דט דא מי ג'יטעהן דורך דיח פֿרוזה (יהודית)
 דעס אפֿארני פֿר זיין שטרייך • דערי ניסיס
 פֿילי זין • זוג' בייח (סימרה) דורך (יעל) טוט
 טטין • אויך דורך דיח (נבֿוזה) פֿון דיח
 פֿרוזי (דבורה) • זיח אויך דען (סימרה)
 זין פֿאלק ג'יקואן דיח (זרה) • זיח זיין איט
 אונר זין (באך קיטון) ווארן פֿר זוג'קן •
 זוג' דער (סימרה) אונט' זוג' זאק בייח
 דיח (יעל) זיח גאב מיט אויך לו טרייקן • זיח
 ער זיך האט זאט אן ג'יזאפֿין • דא וואר ער
 טווארק אן ג'יזאפֿין • דא גאב זיח מיט זין

זין

עליהם השלום בחומר זה החטא אולי ישמר לפי
 תפסום ליראת טובשו • לכבוד סס קדשו • ית'
 ושומר פיו ולשונו שומר מצדת נכשו • אמרו פס'
 בדלשתי מאן דלשתי בני כנישת' לי' דלחמי כרוד'
 וי ליה דברע מהימנותא • וי ליה דלחמי דלית ליה
 חולקא באלקא דישראל • וי ליה דלחמי דלית ליה
 אלקא • ולח אשתכח תמן • ודלחמי קלנא בתקופא
 עילאה עכ"ל • וכן כתב צפ' קרומה • והנה עפ"י
 הדברים האלה עוד מי לזה פה לכת המדברים
 לדבר צד"ה • והאלהי' בכל העצירו' לא ראיתי
 כהנה לרוע • כי מה יתרון לבעל הלשון בדשאר
 העצירות הבודניות כגזל וכעריזת וכמאכלות
 האסורות וכיוצא בהן יצרו של אדם מתגבר עליו
 ומחטיאו לפעמים לרשע לפי שכספו של אדם
 מחמתן ומתאוה להן לסיבת יתרון הכחות הבודניות'
 המגיעות מהן • אבל בזה אין יצרו של אדם מתגב'
 עליו כ"כ • והוא ברזונו • מורד באלונו • ומוטק
 עליו כח היצר הרע והקליפ' ושומע לקול יצרו
 המחטיאו בדבר ללא דבר הנפת הנוק כ"כ כענין
 שדלשו במדע שאין יתרון לבעל הלשון • ועוד
 כי בזה העצירה בהכרח הוא קוטף ומחטיא אחרי' •
 כילא תעשה בימידי כ"כ בשנים שנים מן הכחות
 שבהם • וא"כ חטא הרבי' תלוי בו והיותו מר'
 לימור שהוא מולול בכבודו ית' וית' בפרקסי' בתוך
 קהל ועדה • ובאותן השעות הקדושות עצמן
 המיוחדות וקבועות להלל ולשבח ולקבל עלינו בכל
 לבבנו היחוד והשיבוך • וי ליה דלחמי דלית ליה
 חולקא באלקא דישראל • ודלחמי פודל' בדבור •
 ובצית גדול והקדוש המיוחד והקבוע לעמוד
 ולשרת לפני המלך ה' בצחות ולקבל עלינו עול
 מלכותו ומחיותו ית' • ובהיכלו בלו כבוד ודמיו
 וי ליה דלחמי קלנא וכבודם בקלון המירו • ועושה
 עון ועוב' על כסע • במקום הנדק שמה הרשע •
 כי השער הזה ה' אלהי ישראל בא בו לשמוע אל
 התפלה והרינה • ע"כ כך הוא מהמחוייב והראוי
 להיות המדה ההגונה • כאשר נבוא לבית אלהינו

ונתפסק

ובתאסף יחד צבית חקדס מעט לכבוד מלכה ישראל -
היה לנו ליטב שם בהכנסה ובחורל גדול מפני
חורל מלכו וכבוד ואימי השכיני כייס ה' בחקו הזה
ואנו אין שמיחין לב לידע' והיה לנו לירא ולחור
מה נורא חקדס הזה אין זה כ"ח צית מלשים וזה
שער השמים' ולכבוד ולקיים מוצא שפתינו שאמרנו
צבואנו אל הקודש' ואני צבוא חסדיך אבא
ציתך אשתחיה אל היכל קדשיך ציראתיך' ולעורר
עצמנו ולזייר בדעתנו לא צויר דמונו וצדך
העברה רק צויר שכלי אמתיו ושיהיו הדברי חקוקים
צפנימות לבנו' דהיינו שעתה אמתנו מתייחדים
עם המלך הכבוד ית' צביתו לפקח ולעיין בענייני
המלך ולתקן כל צרכי מלכותו ומושג משת"ו
ומעמד עב"דיו ומלבושיהוה הרמו (לאביע) ע"י
השירו' והתושבות על כד היותר טוב כמו שהאריכו
בזה הפכמים הקדושים וראי פני המלך וכתבו שסדר
הצרכות והשירות והזמירות והתפלה בין בשינה
בין בעמידה זה אחר זה מתחילה ועד סוף הכל
מתוקן לתקן תיקון כל אחד מהעולמות דהיינו
(אביע) מחטה למעלה ולקטרם לא צדא עד
קום המעלות ומסודר לסדר סדר התיקון העליון
נמוסף כח ובזורה בצמחיה של מעלה ככללות
מדובר בזה אשרי עין ראתה כל אלה ואזן שומעת
ותבין לה איד כל עניין ועניין צרטי כרמות וכל
סדר וסדר אכילו מה שראתה קל וכמות מאד וכל
מלה ומלה חתוקי' כנגד הכבוד העליון ומגיע
לרום המעלות ואזכיר עניין אחד לרמיון דהיינו מה
שנוהגין לעמוד כשאומרים תהלות לאל עליון קודם
ש"י ברכות הנה זהו מהמהנהגות הראה לעיני שש
ולם שהות קל וקטון מאד ואין בו קפידה אם עומד
בכאן או יושב עד סמוך לז"ח צרכו' והנה הקדושי'
צווי הארי זכ"ל כתבו על זה רמו וסוד גדול ומה
יקיש האדם לכל עניין ועניין שבעולם אכילו מה
שכראת פמות וקל מאד הוא מתוקן על פי המכמה
העליונה ובודאי ישתחום האדם על השראה ולבו
יתיל בקרבו בראותו עושה קדושת העניינים ושאיין
הדברים

אין מוג ומופך' מוג' שוג' מיין נאג' דרך זיי
ביירי טעמין' דרוק ביט איד מיין נאך מיין
אמל מוג' גמטט וילין' טוט דעם (לזר'
הרע זיין (רלון) ניט פילין' מוג' טוט דען
זעלבן' ווייבר מיין דער טול מיררה ביהה אייזר'
טטילין' דט זיט מיין ניט אמלן מיין הינדרוג'
מיין זייער תפלה ח' מיין פֿר טטערונג' מוג'
לייזט מיין איין טרייבן פֿמר' פֿיל לייטט ווערן
זיט מיררה הערליר געבין קעגן היאל קפמר'
דג גמט ית' ווערט מיין (אוחל) זיין מוג' דער
לענגן מיררה ימר' מוג' פֿערעכט מיין ניט פֿר
דיט זעלבונגה דיר דא זיין טרייך' בייח (חילול
הטם) מיין מוג' גלייך' מוג' פֿערעכט מיין פֿר
קיינט ניט' דא ווערט גמט דער מואכטיגה
דער הערין זייערה בייט' מוג' טוט מיין דער
זאך קיינה פֿר טויין' דא ווערט מיין גמט ית'
מיין וואו לויין' מוג' טוט זייערה תפלה איט
פֿוייס' דג מיר זולין מיין (זובה) זיין לו דר (גמוה)
מוג' לוקאן מיין פֿארדייט' מוג' למוט דיר קליינה
קינדר בלייבן מויט דער טול' דט מיר קענט טאן
זייער תפלה בכונה פֿר פֿול' דען דיר קינדר'
אמלן דער תפלה גרויטה הינדר' מוג' אמלן מיין
מיין דר טול פֿיל מוג' גילעגין' דט מיר ניט רעכט
פֿר ריכטן קאנט גמטט זעגין' דאר איט זייט
מיר דען (רטע אטאה) מוג' גיבט מיין בעל' ה'
מיין גרויטן (כוח) מוג' גירמט מיין ווימער זיך
האט גוואונסט' מוג' מוג' תפלה מיין מוג'
זונט' קריגט בייא גמט ית' קיין גונסט' דרוק
למוט דיר קינדר לו הויז בלייבן' דא איט קאנט
מיר דעם (רטע) מיין (גט) טרייבן' מוג'
ווערט הבין מיין זייער תפלה (אמחה) מוג'
ווערט אן גיעטן זיין בייא הש"י איט לויטר
(טאהה) גלייך אז מיין (קרבן אנהה)'
מוג' פֿערט דיר ווייבר דיר דא קינדר זיין' מיין
מיין גרעטירה אלנה דט זיט דער הייט בלייבן
מוג' אמלן יא טוויין' אגוונן יא טולין גענין'
מוג'

הדברים כשטון ובטעמים קטנים לבד כמו שגלתה
 על דעתו ויש' אותן על לבו ויעבוד את זוראית בדרך
 ציורמה ובשחמה שזכהו לכך * וחק מי שלח ידע
 ומשכיל כרטי העניינים מכל חקוס רחוי הוא
 להסתעור ולסוס על לב שיש בכל ענין דברים בנו
 דברים גדולים ונוראים ויכוין בהם דרך כלל לתקן
 העולמות ולקסקן לה בדה וק"ו בנו של ק"ו שיחד
 חרת לכבשו חמד ושמוד עמו שלח לקלקל ולהרוס
 דהיינו בכונות זרות או בשחמה בטילה ומחן לה
 אשגת בדה וי לנה וי לכפסיה שהוא מסבל בקדשים
 ומב ליה לה אברי ולא זו שמינו מתקן תיקוני
 מחלכת קדישה בלבושוי ופעטרוהי לא חק זו שבזע
 פורפוזין דליה * ע"כ הסי יתן אל לבו ונס' יסוס על
 לב שעתה שמו לבקס ממנו זרכו הן זרכי נופינו
 הן זרכי כשחמיו דהיינו הסלימה והחחילה על
 הסטמים והעונות * ולציר בשכלינו בפנימיות
 הדנת הלצ לו היינו צמים ועומדים לפני חלך בשר
 וזה שהוא עבר ריחה ותולעה חק בחיו וחלכותו
 הוא הכל הכלים כחה היה לנו פחד ורעדה והכנעת
 הלב ומורא ועלה על ראשו בזריות וזרבע אמל
 היינו משליכין מעלינו כל עסקינו ומסוי דעתינו
 מכל העניינים שבעולם ולא היה עולה על רוחינו
 כי אם העסק שיש לנו עם החלך והיינו עומדי' לפסו
 בחרדה ובזריות גדול שלא לדבר שום דבר בעולם
 כי אם מה שהוא רצונו וכבודו של חלך ושלח ליבע
 בכבודו אפילו כמלא ניחא וכחמט סדקית ואם כן
 לא תהא פתנית כבודקית * ולפסות נעשה כן
 בעמלינו ולפני מלכו של עולם החלך הכבוד הצופן
 לבזת וכליות מלהים זדיק * ולהסתעור לבגולב
 המזן ולא כחן מחוס כלל וכלל לפסווי הגזה"ר חק
 בזריות וזרבע אמל בקל כשיח דעתינו ומשליך
 מעלינו כל עסקינו ולשחור פתמי פינו מחטות
 בלשוכינו בשוס שיחה שחנה חעין התפללה שלא
 לקלקל מ"ו שוס סדר ותקון העליון * הן היום
 גדול לעסוק כל אדם בעסקיו ולד' דבריו ועניינו
 ובהשיח שעתא וערתח ליע הוא זהב ליה (ר"ל
 בלש"ה

אז' מיאר חין זמרגענין * דען דאר איט מי
 גמט ית' לו פרידן * דט זיח כייח מיר הקינד
 בזייבן מונ' ליה זיח לו פרואה יידן * נוח המב
 מוך מיין ביט מיר זיבן שוועטער * נעמט דייט
 ספר מיין מעט גייד מו ווען עט מייד ווער
 גיגעבן ווארן געטער * מונ' נעמט עט מיאר
 מער לו הענדן * מונ' שטעקט עט נט מו כרייב
 אן פענטער מוור ווענדן * מונ' פמאג'יט נאר
 איינה לער * דא ווערט מיר מויע ריכטן ביים
 גמט ית' וואס מייער הערן מיין בוגער * אזיב
 ויח ומוח מי שחמין מיס היאל זיין פער טלמסין *
 אבר דיע תפלה איט וויין פון גרוט דש הערלין
 זוערט דורך גילמסין * דרוס (מזט מייד פון דען
 ילר הרע) נלט פרידן מונ' אפ ווייכן * דח
 זוערט מייער תפילה גויעט חין האל רייכן * מונ'
 דט"ב' דער ווערט מונט טחן מיין זייכן * דט
 (מי מואוה) * ווערין זעהן דט ישראל הבין קין
 גלייכן * מונ' ווערין מוועק ומרפין מיר (עבודה
 זרות) * מונ' ווערין קואן איט גוטי ומארט לו
 שלייכן * מונ' מיר ווערט מויע ריכטן ביים גמט
 אולט וואט מיר בוגערט * דט דיע (גמוה)
 ווערט קואן ת'ז מונ' גיעערט * דט ביט מייד
 מייד מיר פרואה ווייבר * גמטט בדינטר
 שרייבר * מיין נאמן האב מייד טון פמרין מייד
 טון קינדן * (הט' ברוך הוא) דער בדיט
 מונ' ווייטר פרי זינדן * מונ' ברענגן מונט חין
 (מרן ישראל) דט מיר זיך דח מלין ביים מואן
 פרינדן * מונ' (זוכה) זיין לו זעהן דט דער
 (כהן גדול) מיין (ביה האקדש) טוט דיע
 (אנרה) אן זינדן * (באהרה ביאנו מאן
 פן יהי רלון) :

214 מיר זיבה (חביריט) מונ' (ערביט)
 מיך אז מייד מויד (אודיע) זיין פון
 דיר (קולה) * דיע דח (מעכב) מיין בענה
 דיע (גמוה) * מונ' דט מיין מויד מיין (אכה) מיבר
 מוין * מיך אז עט שרייבן ווען עט טוין דיע
 יעניגה

לחם"י) לבוי ועניו"כ מהרלוי והמחוי"כ לקבוע
 ולייחד לנו לכבודאליה ישראל יתברך לכתוב שעה
 קטנה זו ולטהר מחשבותינו ולא לשום תבנית פנינו
 כ"ח להכין עצמינו לקראת חלקינו ולעבוד אותו
 בשמחה ובגאון ובתורה בשירות ותשבחות בכל
 פונותינו שתהא תפלתנו עטרה לראש חלך מלכי
 המלכים הקב"ה והוא יהא בדרק מחמירנו ולרצון
 אמרי פינו ובקשתינו סמנו אומרי" בסוף כל התפלו'
 והשבחים בשיר הכבוד תהלתי תהי לראשך עטרת
 כו' לאמורתך תהא' וגם להתפלל תפלתנו בתוס'
 לבנו ולבקש מחנו יתב' צרכינו המרובי' בהכנסה
 גדולה מקורו לבנו כעני בפתח נספוך לפניו שיתנו
 וזרותנו לפניו נביד' שימלח בחדו פטרותינו
 ויאמר די למותינו ולא שנעשה תפלתנו ובקשתנו
 כמי שרצה לכתור מהחוב המוטל עליו ומתפלל
 במיסונו ובמהירות' אלא יתכלל בפתח מתוך
 ובתחום ובתחומים וליזהר ולהזהיר הקטנים עם
 הגדולים בכבודו ויחדו של המלך ה' נצחות של
 להוציא מפינו שום דבור רק שיהיו עינינו בקיומת
 ואינו קשובות לשמוע אל הרינה והתפלה אשר
 הם'ך מתפלל ומברך ומקדש ה' בדרים ולייחד יחוד
 במור בעניית אמן כראוי על כל ברכה ותפלה היוצא
 מפי הש'ך והמברך וכן בקדים ובקדושה' הן כל לא
 תלק אחד מאלף מקצת דרכי הקדושה שמחויבים
 מאנחנו להתנהג בהמה בעמלנו לפניו יתברך'
 והנה בעו"ה קצת האנשים מהכבין הקערה על פיה
 ועושים הכל במילוף' ונרנן מבריד חלוף' ובבית
 הקדוש בית התפלה' בפני המלך הקדוש המרוחם
 על כל ברכה ותפלה' עומדים בשחוק וקלות
 ראש וסיהא בטלה' והתפלה טבלה' גם קצת
 מאנשי המעלה' תפת ידם קצת זו המכלה' גם
 קצת מהלומדים' קצת צוה נלכדים' וקצת היודים
 המוחללים' הכסילים והנכלים' בזה מתנכלים'
 ועצמם תולים' במלכות הגדולים' וע"כ לחוליתם
 כותנים כסף סודרת' ולא זו שאינן מוכונים לשמוע
 אל התהלה והתפלה שתהא עטרת תפארת' רק
 תתתה תעמוד בהדרת' אשר אמרו ללכוננו כגביר
 לשון

יעניה טוט ניט גיעמין' אונ' אומן היבן אמן
 (אב הרחמים) לו יניגן' וואס איר חויט שטין
 ארט (אשרתיב) אונ' אויך מדרויניגן' יזא
 אכין מונט אויך דט (גלוה) מרלעניגן' אונ' קיין
 גוטש זין דער וועלט ברעניגן' אונ' אכין מונט
 אויך אונטט אונ' באנג' דט דיש (גלוה) בוייבט
 חויט גאר אמק' דען ווען טוין אמן טייל פון יזא
 אנ' דיין' דא טומן יזא דאר ארט ניקס גוויין'
 נאר (הטומן רעים' עגוה' ופטעים)' אונ'
 ווערט פליבוי אונטר זיין פֿר טייקט' אויך
 אונ' עש (בעו"ה) ניט ברעניגן זין דער טריקט
 יזא ווען ניט פֿרייזאן (דוקח) ארט געלט' מי
 בוייבט ער פֿר זיין ווען עש טוין קיינס גיעלט'
 דער נאך האט ער גרויטה (חדטה)' דער
 מי גווארן זיין אונטיר (טוטה)' אונ' דער לו
 (בעו"ה) זיין גרויט (חוטט) לו שרייבן דיש
 (עביריה) דזיזא טומן' אונ' אויך דזי אמן נאך
 זיין בירואן' דען יזא זיין גאר גרויט און זיין
 אונ' אאסיין' יזא האבן חויבן דראן לו ביטן'
 זיין יזא נאר זין דיש טייטטי (תשובה) זיין'
 דא האבן יזא חויבן לו גרייט' אונ' פלי זיין
 טוט אויך אויף יזא פֿר דריסן' ווען טוין זיין טייל
 האבן קיין געמלי טוא און דיש פֿיסן' אונ' באאר
 אז (טבת) קואט נאך דען עטין' אונ' זיין וואונט
 אס טייט געטסין' דא גיאון יזא (תכל' ואיד)
 טפאלייטין' (חס וטומן) דז זיינר געלט גין
 זיין טייטט (ספר) און ריין' אונ' געלט זיך
 גידענקן אויך וויל פֿאר דריין זיין' דז אויך זאל
 וויסן ווארום דז איר יהודים זיין' דיש גלגה
 וואך מרביט אויך אויך גאר זיר איר' זיינר
 רוח אויך דא וויל אויך טאן אז זיך גבירט זיין
 פֿראן יי' אונ' וויל פֿאר זיין טעה זיין זיין
 טייטטי בייכר' דז אויך זאל קענין בשטין זיין
 איינס גוויבן פֿרייזאן זיין' מורר אויך וויל לו
 דען רבי גין' לו הערין (חיבור) זאגן דז אויך
 זאל קענין דיש (סדרה) וואונט פֿר שטין' דאט
 ווער זיר בעטט' ווען יזא ווערן ועליה פֿרווה
 געטט

לשון נשכנו שירי יהודה לשון הקודש

גַּעֲשֵׁט * אונ' זעלטן דאט טון בירענג * אונ' זיך
 זיין דיין וועג געבין אונ' לענקן * אבררש לזיין
 פֿיל פֿון יום בעוה' בלייבן * אונ' טומן דיא וייל
 אונט זייל טרייבן * אונ' דארירר קואט די פֿיל
 פֿון מיין ניט קענין זיינן נאך טרייבן * אונ' גימ
 נאר התק' לזיביר אונ' ברטייוויין * אונ' למיין
 זיך וואו זיין * אונ' למיין אונט (ערביס בעוה')
 זארדין אונ' טענקן * די איר זיבר יא איד
 און דאט (אריכוה' הגלות) לעקן * טא
 זיר ליבה ברירר אונ' (ערביס) ווייט טוט איד
 דאט שאנקן * די איר מיט יא זאלן זיין אונטר
 לזיין דעקן * דרוס זיר ליבה (חבריס) וייל
 איר בעוה' מיט יא יא זיין אינטרעזירט * רח
 און איר יא שטראפֿין אז זיך גיבירט * אונ'
 יא דאט לזיביר ביטן * דאט יא טבת רעכט
 האלטן אונ' היטן * אונ' גאט ית' ניט לזיער
 לערנין * אונ' גימן פֿאר זיין הייליגה טייטש
 (ספֿריס) לערנין * אונ' זיין איד דזשנו פֿר
 זערין * דזיז (לכל הפחות טבת) ניט זאלן
 גיין איער הנטירין * ביז יא פֿאר זיין (טעה)
 לערנין אודר לזי הערין * אונ' זיך ניט למיין פֿון
 (טטן) אער פֿר פֿירן * דאר מיט דאט יא
 אונד וואט קענין * ווען יא איד זיין אאל איר
 אייגינט זענין * אונ' זאלט זיין אונד העלפֿין די
 יא במזל לזי פֿריימן קואן * דען דאר מיט ווערן
 זירה (עביריה) אפ' גינאין * דען דרוק דיא
 (קידושין) אונ' (התרה) * קאן קואן די יא
 זיער קריגן זיין (כפרה) * זונט ח' ובלייבן
 יא זיין דער (טואמה קאעבן * אונ' איר אמען
 קיין (רוח) דער נעבן * אונ' און (ה') זיבר
 יא לענגר זיין (גלות) אראר טוועבן * דרוס
 זי דאט בעשט דאט מען מיין בייא זייטן טוט
 ווייבר געבן * דאר מיט קענין יא ביהלטן זיר
 לעבין * וואו יא אבר זעלטן גאטש ווארט ווירר
 טערעבין * אונ' וועלטן וועלן לענגיר לזיין בלייבן *
 דאט טוט זיר מיין גרוש' אלזה די זיר זיין טוט

זיין

לשון גדולות מדברת * זכעו"ה השפחה קירש
 הגברת * וכמה מעילות רעות יונקות זכרות מזה
 ועצירה עצירה גוררת * כי לא זו שמדברים דברי
 הכשות אלא קף זו שמדברים לכנות ולשון הרע זרעת
 מתחלת * והנה האנשים האלה יתקולו לז' כתות
 זיתועפת ה'נם שניהם יש כת שאינה משנתת כלל על
 עניית אמן * ויש שעונה תוך כדי דיבור אמנותומה
 קטופה וקטופה * וממהר לענות אמן כדי שיחזור
 לסורו * במקום שפסק דבורו * וכן עושין בצרכו
 וקדושה * איז למותה כלמה איוליאותה זבשה *
 עד מתי יאה הפנס הגדול הזה והקטנה הגדולה
 הזאת טמונה תחת ידינו וכזבשה * ומדוע לא
 נעורר מתרומת יצרינו הרע ונקח מוסר מענייני
 עצמינו כי כאשר ידבר איש רעהו שום דבר וענין
 מה צעת טרדת עסקיו הנה הוא פונה אליו עורף
 ולא פנים ואינו שומע לו כי ידעו דמי"ס מלאו או
 שאר עסקים * זאלו צעסקיו עם המלך הכבוד
 יתברך צעת התכלה והתלה ערם יקרא הוא עונה
 עוד הוא מדבר תפלות ותהלתו והוא שומע * שימו
 לבכם למילה ותשימו על לב מוראות * וגורו לכם
 מפני העונשים הנוראות * ותנו כבוד למלך ה'
 צבאות * והנה אוביחסם ואערכה לעיניכם ח"ט על
 זה הזוהר צפ' וילך * ושאר כל ראי פני המלך *
 המקובלים ע"ה כתבו כי העליונים והתחתונים
 תלוין בחלת אמן והוא שרש ויסוד מוסד לכל
 העולמות כולקומי שמכין לכל צרכה וזכרה היוצאת
 מפני המבנה ועונה אמך זכוונה וכדונו גורם למעלה
 קדושה הרבה מאד ושפע רב טוב לכל העולמות
 זשאון ושמה לכל העולמות כו' הכל כמ"ס למעלה
 צהנתת אמן יש"ר צסם הזוהר וכבר הוספנו נוסף
 משלנו למעלה צס"ד והצבנו את אשר דברנו צעניין
 כוננת עניית אמן כראוי וכמו דאקטריך יתוייב צו
 העיין * והנה על פי הדברים האלה יתשובת
 המדברים שכר עצירה כנגד הכפלה אם שיה הגאון
 דבור לשונם * כגד מה שהתריסו ומרדו כנגד קונם
 זלא חסו על כבודו ותצדק ולא צעונם התמידי של

עצמם

לשון הקודש שירי יהודה לשון אשכנז בא

פצמם • ובאותה השעה הקדושה עצמה המיוחדת
 לכך שהיו יכולים לתקן תקיחי חלכו' שמים ולהרבו'
 בכבוד שמים וגם לתקן עולמים • הם מהפכים
 לרעה • ועושים בה כהמאים גדולים ודב דוכי • כי
 תחת יופי • ומחללים ולחשפית מהפכים הודם •
 ולשאר עתתית למרפת עולם בשתי ידים מורידים
 כבודם • מהה עד מתילת יסירו מסו' העודון ויפסחו
 קצת עיניהם ויתעוררו קצת וישמחו על לבם הנרד'
 שהעונם והפגם גדול במאד מאד והעון הזה טמון
 בידם • ואלו לא היה בנינו אלף זה המטע בלבד
 היה די לעמוד בצרות בלותנו הקשה כי להיות
 שסיבת הגאולה הוא אמירת הקדוש והקדושה
 כדאיתא ברוקח בשם המדרש כשישראל עושים מיס"ד
 אומר הקב"ה התי אקבץ את שארית ישראל בניי מבני
 האמור' ותיאף נמי בשבולי הלקט בשם המד' בשעה
 שאחרים לכני קק"כ' אני מוכיר בלותם ומחבר
 גאולתם • וכן העתקנו לעיל מהוהר ומחסכת
 ברכות • ומה גם הקדוש שהוא צעזעורא שונה •
 פכלה ותמכה • על גאולת השכינה • וכבר ארו"ל
 כל המדרש מתבר' ומכלל הן אפה שזמע לאו כי באש'
 אין אכחמו כזהוין און און חוששין לגאולת
 אמינו • ע"כ במדה שאנו מודדין לה מודדות לנו •
 ועל הגלות והשעבוד חשך עלינו • ולך ה' מסדכי
 אפה תשלם לנו כמעשינו • והנה מאמר שהעניינים
 הללו הם גדולים ועצומים ועומדים ברוחו של עולם
 הכלל ופלא ממי שיש בידו חקל ורצועה ואינו מתקן
 הלא ידוע מחמרה א"ל על פסוק וישמים בראשיהם
 שמשאות הצביר וישמות תלוע • בראש מנהיגיהם
 וא"כ היאך אנו רשאים להתעצל ולברוח עול מעל
 צורינו שאל לנו חס"ו על כבוד וצדקנו יתבר' לצטל
 זו הקליפה הקשה בצרוע כגויה • בכל מיני תפוצה
 וכפייה • ולא נשא כני אים ולא נהדר כני גדול •
 עד אשר יחדל חדול • ומבשרינו נחת חלוק כי
 אכחנו רואים בעינינו שאם יתטא אפי' אים ככבד
 מחשוב מאד לאיש ככבד ונוגע בכבודו הנה חמתו
 בערה בו וקוס ונוטר כנשא ולא יקטול ולא יכוח
 האנש

מיין (גט) טרייבן • רעדט מיין חוס אין אידן לו
 טרחין • רען אנטט דט דיש (עבירות) הבן
 בעו' ה' לו זאגין • ררוק אונט דיוט חידק ניט זיין
 חוס גילעגין • בברט דיש עט (ת"ו) וואו
 פֿראגעגין • זאג' אונט זייער קינדר בלייטן
 פֿרייזן • זאג' טוט ניט זאלט טיימן רען המפֿין
 זאג' המרין • מאכט אעניכן לום זאלין נארין •
 זאג' ער ווערט דער רודק גטייט • רט ער גין
 בוייבט זונדר גֿפֿרייט • זאג' זען טוין פֿיל
 זאגין • בייז דיו יארין אונ' טאגין • האט
 דיש פֿרייזן ווערק קיין מיין • ער זאל (אטמ
 ווארן) טרייבן נאך מיין ווייל • דיש זעליכה
 (עלוה) געבין • דיש ווייטן דאך ניט ווייז אג
 דש דער אענט קאן לעבין • זאג' דש מיין דיש
 ערשטי גיבאט • דש גאט ביבולין האט • זאג'
 זען ער קאנט חויל יעניר וועלט • דש פֿרעגט
 זען מיין חויל' דיש זאך דש חויבן מיין גיאעלט •
 חויב ער האט דיש אקייס גוועזין • וויא ער מיין
 דער (תורה) האט טון לעזין • זאג' זען ער ניט
 בטטייט • וויא טעלעט זש עט חויל' גיט • ררוק
 דענקט זאז ווייט • זאג' גיבט זייער קינדר
 אויט בלייט • דש ווערט מיר (זכה) זיין לו
 לעבין מיין אויטר פֿרייר • דיוס גלייכן פֿון דיש
 דינטט אירין • קיין המפֿירט לו זיין • זאג' דש
 זיח מיר זיין ניט פֿר קויירן • דש זיש גיין נאר
 טעלעט זאז רעכט • זאג' דש מיר זיין ניט
 ווערט גיטוועלט • זאג' חויל' חויל' העלפֿין לום
 פֿרייזן • דיש (אלוה) קאן זען אז זיין טאג
 ניט פֿר ריימן • רען דש קרן פֿון דער (אלוה)
 ווערט ביזאט חויל' יעניר וועלט • זאג' דער
 (רוח) מיין חויל' רייט עואק גיטעלט • וואו
 רען זעליבין דיש זעליכה (אלוה) זאג' טירחח
 טוין • זיח מאכין דש דיש (טכניה) טוט
 בייז חונט דואן • זאג' אונט זיש זיח ניט לו אג
 דין • דש קאנט מיר מיין גרעטרה (אלוה)
 גוויין • זאג' ווערט דער רודק הבין מיין גרויסן

לשון אשכנז ישרי ירודה לשון הקודש

האים עד אשר ישוב עמלו בראשו ועל קלקדו חמתו
 ירד וכל ישוב לכסלה עוד • ואם כך הוא מקפיד על
 כבודו המדומה • אשר לא ירד אחריו כבודו מאומה
 אדם להכלל דמה • יחמו ככל עובר • ואינו בטוח
 בחייו וכבודו חד רבעא דימא • ומה נעשה בכבוד
 האמתי הנכמי הוא המלך הכבוד ה' נבואות שוכן
 רומה • יתברך שצדיקין אמתו לפקח צוה ולא בדרך
 עראי והעברה כ"ל לעיני תמיד בכל ענין תחבולה
 וערמה • וליוהרלוהויר הקטנים עם הגדולים
 שלא לגיב כבודו יתברך אפילו כחלא נומא • הים
 פה להשיב על דברינו מאומה • והנזהר והמזהיר
 ומרד לכבוד המלך הכבוד ית' ויתברך יוכה לראות
 בנועם ה' ולבקר בהיכלו • וכבוד אומד כולו עכ"ל
 זינוכא זאת שוכחילוק ושימו לבכם לכל הדברי
 האלה אשר כתבו הנאונים הרבנים החסידים
 והענוים ה"ל ואל תקשו את לבכם ואת ערפכם
 עוד רחמי והזכרהסידרו רוע מעלליכם האלו מעליכ'
 ומלדו הרע למדו היטב ודאו את המעשה הרע ואת
 השטות הגדול הזה אשר אתם עושים כי אין אדם
 חוטא חלא חסן כן ככנס בו רוח שטות • וע"ז אמר
 הכנפיא השמן לב העם הזה • ודוד מלך ישראל חסה
 טפס כחלב לבס • הלא חס היה האכזר הזה חסית
 אותנו בדבר שיש בו חסרון כים או משא כבידה כגון
 שלא להצית טלית ותפילין ח"ו או שלא לכתוב ולקנו'
 ס"ת או שלא לעשו סוכה או שלא לקנו' לול' ואתרוג
 ושאר מצות כאלו הרי דולדאין אנו שומעין לו וכמה
 טרחות גדולות אנו מטריחין בצרות לולב ואתרוג
 להביאו מארץ רחוקה וכל הדרכים בפרט כאלו הם
 בחזקת סכנה • וה"ה בהלכות פסח דכוחא כמה
 יגיעות וטירחות גדולות וכבידות אנו עושים כדי
 לקיים מצות בוראנו יתברך שמו • חע"ס יכן אין אנו
 שומעין לו וחוסרים עצמינו על קדושת שמו יתברך •
 ודברים הללו אין בהם חסרון כים ולא משא כבידה
 ולא שום חניע ואתחלף בעולם כלל וכלל • ובפרט
 בדבר שהוא דבר קל מאד אנו יכולים לכופף את יצרנו
 הרע כאשר חס"ל אין טוב למכמים חלא שתיקא •

(זכור) • דש איר יא (אלי) וייט פון (זמית) •
 דען בייט דער (סחורה) • מי אטן מאיר
 אער זין (אורח) • יא נעמט אעניך אמל
 (קרן) זונ' (ריח) זונעק • אען קריגט
 זונך אעניך אמל דרייבר זיין קענק • זונ' קיין
 (ריח) מי דער בייט • יא אעג זונ' זין אורד
 גייט • זען שוין אעניכר דענקט זונ' טראכט •
 דיא אייר און זיך נעמין זין חכט • דען יא
 זאז איר גטרייט • זאז קריג זיך זאז מינה
 דיא מיר קואט בייט • דרום וויל זיך יא ניט
 קין זאזין פרייט • זיך פראג ניקט נאך דיא
 זייט מיר גטרייט • דען יא טוט מיר זאז
 גיפעלין • יא זאגין רידן זאז זעלין •
 זיך זאג יא זאז זעלין זיט זי ויל • מי
 איר גליק פיל • דען איין הויז האטן זי דורך
 מיר זאז פרומרט • יא האט מיר אעניכין
 טיגן טאזיר גיטפארט • זאז זען זיך מיר העלף
 זאז זיינט זאז • דאבין זיך פרומ גאר זיבן
 דראן • איין הויז האטן זעלט מיר דאריבר
 פרוטערט • זיך זאג זיין אנדרה קריג
 דיא קיין העליר מי זעלט • דרום וויל
 זיך זאז פרייזאן איין ראט ניט געבין • זאז זאג
 זאז יא זעלט ביהלפן מיר זעבין • זאז זען
 שוין דיא (הכאים) דער פון טרייבן • דאז וויל
 זיך דיא (אנזה) דאך זאזין בלייבן • דען
 דיא (אנזה) טוט מיר טאדין • יא זאכט
 מיר זיין זאטט זיין איין זאז זאדין • דרום
 וויל זיך זיין בעטט טאן זאז פאגין • דען זיך
 קריג זאז מינה ניט זאז אהרגין • זאז זעלט
 זעבין זאן זארגין • זאז זאט זיך אעניכר זין
 בליין • זאז טאן נאך זיינט גוטין וויל • זאז
 הערט מיר זאז מיר זיבה געלין • דער זיך זאז
 וויל זין שטעלין • זאז זיין בעטט בידענקין •
 דער זאז ווישן דט גאזט ית' טאז • זעלט מיט
 דאט ניט שטעקין • זאז קאן גאטראכט זעלין
 זיין אנדרה זייט • דט מיטן דיא זעגן געב ח"ו

לשון הקודש **שירי** יהודה לשון אשכנז **כב**

קין כרייד דין (גמט ית' טאו) קאן מיין
 דרום פֿינדן מלי לייט דען ער ווייט מלי
 הייליגקייט מלי מלי קר בארגין הייט *
 מליט וואש דער אענט טרעט טייט מין גמטט
 אמעט * עט זיין פֿינטער מורד לייט *
 גמט דער מליטעטער מלי לייט * מלי ווייט
 מליט דו דמ גמילט * פֿר מיס קאן זיך קיינר
 פֿר בערגין מלי רירין * ער פֿארטט מלי ריח
 הערליר מלי פֿרובט מלי ירין * ער ווייט מלי
 גידמקן * פֿון גונקן מלי קרמקין * עט אמג מין
 זיך גיטעהן זיין מורד ווערט גיטעהן * המט ער
 טוין גיטעהן דרום דענקט ניט מלי ווייט * מיר
 זיבה לייט דען מיר אמט קין ריח דרבייט מיט
 דער ווארהייט * מלי ווען טוין ריח אייד מלי
 זיכרירן מיט * מלי דאך מיר ערינטט ניט *
 זיח רידן עט וואויל מיט מירן מליט * מבר זיח
 איינעט ניט פֿון הערלין גרונט * דען דורך ריח
 (גארט) קאן עט בוויין ווערין * דו זיח פֿריימין
 גערין * דרום מיר זיבה (חֶרֶסֶת) העלעט
 זיין לוס פֿריימין בור * דמ ווערט מיר (זוכה)
 זיין מין (עושר וכבוד) לו ווערין גמר מליט *
 מי מייער דמ מיר מין העלעט לווערין * מי מייער
 ווערטן מיך היט * מליט גמטט בטערין * מלי
 ווערט (זוכה) זיין לו לעבן מין (טאחה) מליט
 (טוין) נאך מלי מייער פֿיגערין * (מליט קן
 יהירלון) :

בוא מיר זיבן ברירר מלי (ערביס) מיר
 האבט פֿר גוואן זיין ברייט * וואו
 מיריר דו דמט (מיריבה הגולה) גמילט *
 דרום מליט מליט ריח זעלבדי (מעטיס רעיס)
 זיין מליט מליט זייט * מליט לו דער (תשובה)
 זיין מליט בירייט * דען עט מליט מליט זייט מיר זיבה
 זייט * מליט בֶּרֶט דמ מליט סֶפֶל האב בֶּה פֿר
 נואן מליט פֿר טערין * דמ מליט מליט קורני לייט
 מליט מליט מליט (זאן הגמול) פֿר מליט
 דרום מליט מליט ביסניך ווייט לו דער (תשובה)

ובדבר הזה תלוי כל משאלו לבנו ומפנינו ורפואה
 גדולה למחשבותינו ונרצותינו ושפדולינו ועינווינו
 ולמחשבות נבולתינו המר הזה בעו"ה * ואף גם זאת
 אין אנו יכולים לכופ את יצרנו הרע בזמן מועט כזה
 ולעשות רצון אציקו שבשמים ולעבדו בלבב שלם *
 הנשמע כדבר הרע הזה מו הכרמא כוהו * אוי
 למותה בשה אוי למותה מרסה אוי למותה כלומה
 מהבאמר מה כדבר ומה נכמדק * והאיך נשא פנינו
 זכרים ראשנו אל אלהינו שבשמים ובארץ ובמה
 כתרצה למדוכנו כל היום כלומתנו נגדנו העוד יש
 לנו מה להשיב ומצו להרים ראש כי גדול עווננו
 מנשוא * ואל יקשה בעיניכ' לממר מדוע מסית אותנו
 המדיח הזה ומחטיא אותנו בנט' כזה שאין בו מעש'
 כשאר מחטיאים גדולי' וכראה כדבר קל מאד בעיני
 הבריו' * ולמ' דוקא החטא הזה מעבד את גאולתנו
 יותר משאר עבדיות רעות שנעשו בימינו לכן שמעו
 אחי דעת עליין * ודעו שזהו הכל תפלות העקש
 והסתלת ללוד אותנו במוצול' רע' וכונתו מ' ולעקו'
 את הכל כמו שמצינו אלל המן הרשע דפקיב ויבו
 בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו כי הגידו לו את עש
 מרדכי ותרגמוהו ארום טויאו ליה דמרדכי אתי מן
 יעקב דשקל מן עשו אבא דאבוי דהמן ית בכורתא
 וית ברכתא כו' ע"ש * והבליעל הזה הוא ג"כ שרו
 של עשו כידוע ולכן עומד עלינו על הכלל לכלתנו
 עד היום הזה כאיש אחד ומסית אותנו בחטא זה
 דוקא שכל החטאים ככללים בו כי שאר עבדיות
 שעושים בני אדם בזמן הזה הם גורמי' רעה לעצמם
 והאש' תלוי בראשם * כי אין לנו שום עסק בזה עמה'
 בעוונות * אבל בזה החטא ר"ל כולנו בני איש מ'
 אנחנו כולם בכלל נלכדים בו ולכל אחד וא' מחתנו
 יש בו חמיה ועל ידו זה הוא בקרף חטא רבי' תלוי
 בנו וביותר ועל כולם שנעשה בפריהסיא בגלוי ולא
 בסתר ואין לך מילול השם גדול מזה וככללים בו כל
 החטאים ר"ל כידוע לידע חן ולמחמי אחת בכמה
 מחומות ואין צורך להאריך בזה כי קטן וגדול הם
 שוא בעו"ה ואח' מאלף שניצל מחמו ונזהר בו ובכלל

לשון אשכנז ישרי יהודה לשון הקודש

ב' העלפין דא ווערט מונט הט' ב' העלפין
 ב' העלפין דער זון הוב מי יא וואו מ'אזל זון
 שווער אבר דער נאך גיט עט גרינגר הער
 טא האט דער גיינער אמן אין לער נאך זינער
 ב' הער מונ קאן דען (תענית) ס'ון דער
 (תשובה) טעלן נאך זין גוטי גיעלען
 דהיינו אמנטאן מונ דונרטאן ב' זאמק דרייט
 דען קאן ער (אנהא גרוה) מוזין מונ (וודוי)
 טאן דער בייט מונ גוינין זיך אויך (סתחיה)
 זון מ'אז (ערב שבת) ל' הפחות טבילה
 מונ מ'אז פ'ר טאן מוז' זון זין מונ
 (התורה) מ'אזיט גוויין מונ ווען ער ווערט
 מונ פליסיג טאן מ'אז איר קיין (ס'ק' ת'ו)
 דראן ד'ט ער ווערט זיין כפרה האן מונ
 ווערט ווידר זין מ'אז גיבארין אז זיין
 קינד פון יארין דער נאך קאן זיך זיין מיט'כ'ר
 זין גרייפ'ן נאך זיין קראפט מ'אז טאן מ'אז זון
 טאן מונ גיט גיטאמט מונ לענגיר מונ
 אער מונ גרעסיר ד'ער (תשובה) רעכט
 טוט מ'אז פ'ר זיך בעטיר מונ אמ'טש זאט דען
 (ט'טן) דען פ'רעסיר ד'ט ער גיטעכט ווערט
 זאנר אעסיר דען דאר איט אמ'טש ער דען
 (ט'טן) טווייגין ווען ער (תשובה) טוט
 זון גאט איט בוקין מונ נייגין מונ דער (ז'ר
 ט'ב) ווערט זיך זון זיין גיעלן זיין ער
 זעוברט ווערט וועלן מונ ווערט זון זיך
 קאלעבין טאן ז'אג נאכט זיין לעבין מונ
 עט' גיבט זיך (הט' ב'ה) זיין (ריח ניהוח)
 ווען ער (תשובה) טוט נאך זיין (כוח)
 מונ ווערט זון זעהן מונ (תשובה) מונ פ'יין
 מונ ווערט מונ ד'ר זאלין זיין (כל ישראל)
 ריח גל'י גאזין מונ ד'ט (בית האקדש)
 ווידר בויאן איט זיטר זידן ג'טין מונ
 זיין (טבילה) דריין רואין זאין פ'ר ריח גל'י
 וועלט זיך מוזין פ'יין ד'ט זיך זעהן ווערין ד'ט
 ער מ'אז דער מונ'ט'ג'ר ג'ט מ'אז איר
 ישרא

דבריו כל שאר המטאים ולכן חסית הערום אותנו
 דוקא כמטא זה שמכרע את כולם דעו"ה ומאריך את
 גלותינו דעו"ה: זאת ועוד חמדת שחשו נא אמן
 את הרעה הגדולה הזאת אשר נעשה בתוכנו דעו"ה
 נוסף על הרמסונים שמאריך גם כן גלותינו והוא
 בודאי פועלת ומחמתו וערמתו של האים הקליל
 הזה שמורס ומושב עוד תחבולה חמדת ומתדבק
 ומתחבק ומתאבק בעפר דגלי שלומינו המתכללים
 בעדינו כדי לבטל תפלתם אשר הם מתכללים עלינו
 והאשם תלוי דעו"ה בראש החנונים והמתכללים
 שהחנול הזה חסית אות' להתפלל במדוי' ובמיכוון
 בעוף הפרוס ולכבוד עצמה הם דורשים כי כל
 המרבה להתפלל בזהירות באלו הדורות הוא
 חשוב מאד בפי הכריות ומצוי ומאד צענייהם
 ומשכמים ומפארים אותם ואומרים כמה נאה ושוב
 ויפה וישר מתפלל זה שלא חזר אותנו באריות
 התפלה ובטור אותנו מהר לנצח חז"ה ואינם
 שזים על לבם אם מחוון בתפלתו את לאו ואלו היה
 עומד לפני שר או שוכט מכל שכן לפני מלך בשר ודם
 שהיו' הוא כפאן ומחר בקבר והיה חזע דבריו לכניו
 כך במרוצה הלא אין דבריו נשמעין ויאז אצל ומכיו
 ראש על אחת כמה וכמה ק"ו בן זנו של ק"ו לפני
 הארון ה' נצחות שמו יתברך היאך תהא תפלתו
 נשמעת ומרוצה ומקובלת לפניו יתברך מאחר שהוא
 בעצמו אינו יודע מה שהוא מדבר וזה כן איך
 יחלף המקום ד"ה את תמינתו ושאלו ובקשתו מאמר
 שהוא בעצמו אינו יודע מה שהוא מתאן ושאל
 ומבקש (ועיין לעיל) מה שכתב חסיד בעל הנהגות
 בספר ישועות: וכתב עוד דק"כ"ו ומאריך
 שם מאד על המתפלל שלא בכוונת הל' ואני לקטתי
 לקוטי בתר לקוטי דק טובן והתחמית קצת דבריו
 ח"ל מי שחשים על לבו פירוש וכוונת העניינים
 בדקשותיו ומכוון בהם אז יעורר עצמו ויך ויכנע
 לבדו העל' כי כאשר מתפלל ברכת אהא אונן כו' וכן
 השיבו כו' וכן סלח לנו כו' כשישים על לבו פירוש
 וכוונת העניינים בודאי מתחדש בו רוח דעת ויראת

ה' חיוס ליוס' כי יתעורר בלבו ויאמר היאך אני
 חונת הדברים הללו חכי ותפלה שיתן לי חכמה
 ובינה וישיבני לתורתו ואני הוא המונע בטעמי
 ומבלה ימי ושנותי הקצרים. בענייני בלתי חוילי.
 רק הולכים וכלים' יום אחר יום בהבלי הכלים'
 ובפתע פתאום יפוח היום וכסו הכללים' ואני
 עוזב תורתו ויראתו ומרחיק עצמי ממנה הרחק
 כמטמו קסת' ואין זה נקרא תפלה ובקשה אלא
 לעב וקלם ובושת' ואין יתרה לי הלאה ויתעשת'
 וכן כאשר חבקש מהש' הסליחה והחמייה והכפרה
 יחשוב בלבו ויאמר היאך אעמי פני ואקשה ערפי
 להתפלל לכניו יתברך ולהוציא חכי שיחירני
 בתשובה שלימה ואני איני יודעה בה' או היאך אני
 מתפלל ומבקש ממנו יתברך שישלם לעונותי ואני
 המלא עון וכפע רב המניעה הוא. חזדי ומעכב
 בעצמי הלא פסתה כלומה פני' וכן כמתפלל
 על הגלות והבאולה בכונת הדברים יעשו רושם
 בלבו ויתעורר ויזכר בעצמו מהדברי המעכבים את
 הגלות ולקיים כל דבר הממחר את הבאולה כדי שלא
 יהא הוא המעכב והמונע. ומה ויקש האד' על שאר
 ענייני הבקשות והתפלות כשמשעמו אזכור מה שכש
 מדבר ויכוון ויתן לב להבין מוצא שפתיו בולאי יהא
 בזהר וכשחר מהדברים המעכבים שאלתו ובקשתו
 כדי שלא יהא תפלתו פלשתר וקול וסוברו עמו פי
 בולאי את פלוטופש בעולם שיעלה בלעתו מהש' י
 יעשה שאלת המבק' והמתפלל כשיש תחת ידי עצמו
 ועורו חמויק בטומחתו דהיינו בדברים המונעים
 והמעכבים על כל פנים שאלתו ותפלתו פי הוא
 בעצמו חונת אותה ממנו וזאת אותה פשתי ידים
 האלמה זה דומה למי שמבקש מהחל' דבר מה ומביא
 אתו עמו מקטרגים והמעכבים וממונעים את שאלתו
 ע' כ פנים הנח בולאי שאלתו תסוד ריקס כן הדמר
 הזה ובולאי אין זה נקרא בקשה ותפלה' לא תוכח
 ועלולח' ומעוררת ח' חדת הדן של מעלה' והנה
 גם כי ירבה תפלה ויתפלל פעמים רבים אין מספר
 לא יעשו הדברי' רוש' בלבו כמתפלל תכלתו בדרך
 ההרגל

(יסראל) דט הייליגי פמחוק זיין . דען ווערן
 דיח (חוואה) מיר זיכרנה אונ' ג'ירנה
 עבדוה ירה' מוועק ווארפין . אונ' ווערן דורך
 אנגער קואן לז' למפין . טאג' פאר טאג אית הויפן .
 פון אזי זייטן לז' קרויפן . אונ' ווערן קרייטן
 אונ' דרפין . אע טרימירן . אונ' וויין . איז
 זיפלין אונ' גרייין . וויא מונ' דז איר אונ' זיין
 טטה' זיין ביגנן . אונ' פון דען (שטן)
 למזין פאר פירן אונ' פאנגן . אונ' ווערן זאגן
 ויח חיבר דיח . גרויטה זינה גיטריחן . דז
 איר פאר דיח (עבדוה ירה) האבין טאן
 פמחין אונ' קניאן . עט טוט אונט זיר גרייחן
 אונ' איזן . דז איר האבין גיט בירמאט אונ'
 ביטרמאט . דיח גויטי גייט לז' נעאין מין חמט .
 אונ' לויטר אונטויל גטריכן . אונ' בייח דען
 (שטן) גבויבן . אונ' האבין פאר למזין דיח
 חיביגה גוטה וועלט . אונ' חונטרה זאפן מויל
 לזעטן גיטעלט . אונ' דיח פרוואה יהודיפן
 גיברמאט אונט גוף אונ' געלט . אויך ברויבט
 אונ' ביטעלט . אן מוים בין האט ניקט
 גיעלט . וויא חונט וואט האבין איר אונ'
 אונטר עלטרין גיטאן . וויא קאנין איר זיין
 (כפרה) האן . בייח דיח גרויטה גוואנט
 אונ' אויך רעכט . דז איר האבין גיטאן אן
 גאטט קענעט . אונ' איז יח אונט גיגנן גאר
 טאעט . וויא קאנין איר זיח ווירד לז' רעכט
 ברענגין . דז יח חונט דט לעבין טענקן אונ'
 דער לענגין . אונ' ווערין אונט בעטין אונט
 (אחיה) . ווייל זיח זייין איז . אונט אונט גיגנן
 איז לויטר (עלויה) . אונ' ווערין אויך קאנג
 אונ' טרייחן . אונט גיטן אונט פאר זיימן . אונ'
 ווערין זאגן גלויבט זיח גאט דער אויך טוט דר
 פרייחן . אונ' דיח (גוואה) בייחן . אונ'
 ווערין פמחין אויך איר (פניס) אונ' לז' קינד
 (יסראל) בוקין . אונ' ווערין זיח האן אונ'
 קוסין אונ' דרוקין . אונ' פאר גרויטה זיבטמאט
 פערין

לשון אשכנז שירי יהודה לשון הקודש

ההרגל צפוי ובשפתו לצד מזלי חשים על לב פירו'
 כוונת העניינים כי לא תלה ולא מרגיש וכעשה הכל
 כמישור לפניו ורוח ההתעוררת סוגרת ומסוגרת
 לפניו כי תפלתו רק מן השפה ולחן ואין זה נקרא
 מתפלל ומבקש אלא מנאץ ופתלתול ועקש ופי
 בסיל חסרת ופתחון פה למדת הדין ח"ו כי לא זו
 הדרך ולא זו העיר לילך בראש המלך ה' צדקות ית'
 אשר בידו כפש כל מי המוקר לבצות ובחן כליות
 יודע מחשבות אדם ותחבולותיו על כן צריך שיהא
 זהיר וזריז לטהר מחשבותיו ולא יתן מקום לחיות
 בכל לשון הרע והמחשבה בעולם לבא לבדו וישלי'
 מעליו טרדת מחשבותיו כדי שלא יהא כלכד ברשת
 היצ"ה והולך ומתגבר עליו ויורז עצמו לכוון
 צפוי כל מלה ומלה ובכרת בהזכירו השמו' הקדוש'
 וכו' עיני שם:

ובספר

חסידים סו' תרי"ב כתב וז"ל בשביל
 ז' דברים אין תפלתו של אדם נשמעת
 ואין עתירתו מתקבלת ואחד מהן המתפלל בלא
 כוונת הלב כח"ס ויפתוהו צדיקים ולבם לא נכון
 עמו: ובתב טוד בסו' סט"ו ז"ל יותר טוב
 שיתפלל אדם בשבחו של מקו' מעט ואותו מעט שלא
 ירוץ בו ולא יחמר בו מחשבות הרבה ויחמר כי עליה'
 כאמר ותהי מרוצתך רעה ובתנ"ב ולא אותי קראת
 יעקב כי הלויים אומרים שירה ומושיבים בהם'
 הרי שיר שלפני המלכים מושיבים ומנעימיהם לפני
 מלך מלכי המלכים הקב"ה ממליך מלכים ומלכותו
 מלכות כל עולמים לא כל שכן ובסו' תקפ"ח וסו'
 תשס"ח כתב וז"ל שצדיקים המתפללים להבין מה
 שמתפללים כי התכלה אינה אלא בהבנת הלב
 ואם הלב אינו יודע מה שיוציא מפיו מה מועיל לו
 טוב לו למדע שיתפלל ויקרא את שמו וברכות בלשון
 שמדקן שיתפלל בלשון הקודש ואינו מדקן וכתב
 על אשר לא ידע ספר לאחור קרא נא זה ואמר לא
 ידעתי ספר ויאמר ה' יען כי נגש העם הזה צפוי
 בשפתו כדכוננו לבו דקח מחני ותהי יראתם אותי
 פצות אנשים מלומדה שמתפלל וקורא ואינו מדקן מה
 שמוציא

אשר אין יד אום זיין יהודי רייסן מונ' לוקין
 אונ' ווערט מיט זעלין מונ' זיין דוקן מונ' ער
 אעג זיין קליין אודר גרויט דא ווערט ער
 זיט נעמן זיין זיין טויט אונ' ווערט זיין
 אויך טראגן אויך זיינה הענד ריח (טאהה)
 ווערט ווילט גאט החבין קיין ענד מונ' ער
 ווערט דער בייט זאגן אויך ווילן ריך לו' (אשיח)
 טראגן מונ' איין לעבן וואגן אויב זיך
 קענט דער דורך זיין (כפרה) דער זאגן ווילן
 זיך בין אייט דיר מוז אום בארשן הערליך מום
 געגן מונ' ווערט מיט בעבעין און זיין
 (כסף וזהב) געבין מונ' טאן וואט ער
 ווערט פֿר זאגן מונ' פֿר אעגן מונ' מיט
 פֿירן זיין קוטשין מונ' ביהנגנה וועגן (בכל
 יום יום) ווערן (ישראל) העכיר ווערן
 זיין (מוואה) פֿון פֿיר עקין ריח וועלט ווערן
 זיך לו זיח קערן (אנליכט) פֿירשטן גראמדין
 מונ' הערין מונ' מיר זיבטשעט ווערט
 גינעהן זיין פֿר אויגן דייח גמלי וועלט אז
 זיין היאל ריח טטערן מונ' ווערן זיין פֿר
 גאט יתברך מונ' (תורה) לערנין פֿון זיין
 אויל נאך מירן באַערן מונ' ריח מואליכט
 ווערן זיין הינטר זיח אונ' פֿראגן וואט
 ווערקט גאט יתברך מיט שטיטאן לו
 ערין (הטי' ב'ה) דער געב
 דאט איר דייח (טאהה)
 זולן (זוכה) זיין בוד
 לו זעהן מונ' לו
 הערין (זאן)
 זין יהי
 רלון

סליק סליק סליק

גדול ומובהק לרבי' והיה גוער בצניי אדם שהיו
 מאריכין בצרכות ונענש על ככה בצאתו עולם
 אף על פי שהיה דעתו ללמוד ע"כ רצה שיהיו מחזקין
 הלכך כל אדם יקח אל לבו ויאמר צרכות אלו בקול
 נעים וצבונות ויזכה לב"ע. עכ"ל:

הנה

אחי שמעתי את דברי האמיד והבאונים
 הכל' לכן אל תדמו בצנעוכם לאמר
 שמלני אני צודה זאת ח"ו הלא ראיתם שכבר צומו
 בה הקדמוני' גדולי עולם כאשר הצעתי את דבריה'
 לפניכם היום ובסמוך אציה בס"ד את שאר דברי
 הרבנים וועקתם על זה בציתר' אך אקדים עוד
 לפניכם רעה גדולה שנעשה בין בני עמינו צעו"ה
 שב"כ מעבד גאולתינו והוא צוצאי צלתי ספק
 תחבולת הערל והעמא' כדי לבטל תפלתנו שמפחה
 את בני אדם שמצויים ילדים וילדות הקטנים לצ"ה
 אשר הם פקוים מנ' שנים ועדיין לא הגיעו לחינוך
 שאינם יכולים לעלות ברגליהם אין אומר ואין דברי'
 צפיהם ואין חלה בלשונם ושחקי' עמהם צצ"ה
 בין צרוך שאמר לשמונה עשרה צרכות וצפונות
 הש"ך תפלת י"ח ועי' מחטיאי' ג"כ פאת הרבי' שנס
 הם שחקי' ושורקים ויגיעו ראשם אליהם ומצטלי'
 ומכספים בתפלתם.

וער

מכהב רע ראיתי צמדנות אלו הרעב
 ומצלב את תפלתנו והוא צוואי ג"כ
 מעשה השטן צעו"ה שציום שני וחמישי צעשה
 שמור הש"ך תפלו' י"ח הולכים הנצחים או השמישי'
 עם הקופה של צדקה אצל כל איש ואיש שיתן לצדק'
 מה שצדקה רוחו אפותו ומצהו זו גורת עביר גדולה
 צעו"ה ויוצא שרם בהספד' שמכת חמה זו מצלבלין
 ומצטלין את העם חלענות אחן על כל צרכה שמצדך
 המתפלל. ויש שעונין עונין בלא כוונת הלב
 ואינם יודעי' על מה עונין והוא בכלל אחן יתוה
 או שאר אחי"ם רעים ולא טובים כל"ל. ובציתר
 ועל כולם גדול עונם חכשא צמקום שאנשים צה
 מעט חנין מצוצאי' או אפילו קצת יותר לא תמצא
 ט' אנשים שעונין אחן אחר המתפלל כדת ובראו'

שמוציא בשפתיו חסיו. וכתוצא צדה חכמת חסיו
 וצני' כבוניו תסתתרו האיל ואינו חנין מה שמוציא
 חסיו. לכך כתבו התלמוד צבבל וצא' בלשון אחי
 כדי שידעו את המצות אפי' עמי הארץ ולכך היו
 מתרגמין. ועו' ימוד אדם את עצמו אם יכול להתפלל
 צכוונה יתפלל ואם לאו אל יתפלל לפי שהתפלה
 צריכה כוונה לכך אם נתמלא זקנו. יורד לפני
 התיבה ואילו למי שירד לפני התיבה כדי ליטול
 שם ואילו לצבור שיתפללו עליהם שאינם ראויים.
 הקצ"ה חונע הטוב מאת הקהל ומעל כל מי
 שישיעורם כאלו נזלו את הטוב מן הקהל ועידין
 לית את הדין וכתביהמה עזרו לרעה וכתביהשאי'
 פנים בתורה. והתורה צועקת על כל יודעי התור'
 ועל כל שגידם לחיות או מחניכס. וכתבי ותוספי
 התורה לא ידעוני. וכתבי על הרועים חרה אפי'
 ואוי לצבור שקטן או גדול מתפלל בעצורם שאינם
 חצונים. וכתבי אילך ארץ שמלך נער. לכך אם
 איש שאינו חנין או אינו רגון יודע להרים קולו
 בענינות ורצה להתפלל להוציא את הרבים ידי
 חובתן לא יתנו להתפלל רע מעללי' לפי שאין קטיגו'
 בעשה סיגור. ומי שאינו חנין לא יתפלל לפי
 שהתפלה תלויה בלב ואם הלב חנין וטוב יקבלו
 חסיו תפלתו. ותפלתו זכה. עכ"ל:

ובספר

מטה משה סימן ט"ד כתב ו"ל צרוך
 שאמר צריך לאמרו בניגון ובענינות
 פי הוא שיר נאה ונחמד למעלה וכו'. וכתב שם
 עוד בסימן ח"ג בשם ספר אור ורוע מעשה צאמר
 שהיה נחשב בקל בעיני הצריות ולאחר מותו צא עם
 כתר של עשבים צראסו מעשבי גן עדן וישב לפני
 צית הכנסת. ושאל לו השמש מה זכות היה לך
 שזכית לב"ע אמר לו בזכות שהייתי אומר ברכות
 צקול נעים בצית הכנסת ע"ש באריכו' קצת.
 וכתב שם עוד וצני שמעתי צשם רבי יודל חסידו"ל
 שאמר דביות המורק שהוא קור גדול חוטב שילכו
 לביתם אותם שאינם מלוצשי' צטוב וא' יקצר בשבתו'
 של הקצ"ה. וגם שמעתי חסיו שהיה רב אחד

שירי יהודה

כך תפלתו של אדם עוברת בין אלו הכחות ועולה
 לרקיע אם יש בו זכות לא יפגעו לסטים בתפלתו
 ואם אין בו זכות כמה פגעים ומשפיתים פוגעים
 בהם בדרך לפיכך עד' תיקן דהמ"ט הזמירות
 כדי לכפות דרך לתפלה לעבור כי כל אותן הכתוב
 הרבמוענן מעכבין לעלות התכל' וע' אמר הכתוב
 שכותה צעקן לך מעבור תפלה וכשבא דהע"ה
 והתקין הזמירות בהיות אדם מסדר אותן הזמירות
 אזי מסתלקי' והולכים להם אותם המשפיתים
 והמעכבי' ונקראים זמירות חלשון חומר ש' וכת
 הולולים בזמירות ועל זה אמר דוד המלך ע"ה
 זמירות היו לי מוקף בבית חבורי כלומר באתן
 המקומות שאני הייתי מתירא בדרך והיה לי כמד
 וחבור אותם הזמירות כורתים אותה והצרתם
 ולפי דרך זה כאשר בן יחד כוכבי בוקר ויריעו כל
 בני אלהים וענין רינה הם הזמירות הנאמרים
 בבוקר ואז יתפדו ויתעצרו כל בעלי הדן הקשה
 הנקראי' אלהי' ולשון יריעו חלשון רועה התרועעה
 הארץ לכן צריך לזוהר שלא לדבר בין הזמירות הללו
 עד אשר תפלות י"ח ולכונן מחשבתו כראוי שלא
 יתעכב תפלתו ואם סח בנתיים נתבטלה הכוונה
 וחוזים אותם גדודים לערוך מלתמה אתו לעכב
 תפלתו וזה שאמרו בירושלמי השם בין ישפצם
 ליוצר אור עבירה היא בידו וחוזים אותו ממערכי
 המלתמה ר"ל אותם גדודי אשרהמה מערכי מלחמ'
 שכבר התבזרו בסבקי דמרת' ואם שח חזירי' מחותן
 מערכי המלתמה לעכב תפלתו מספיק למזין עכ"ל
וכזאת אחי שמעתי חפי איש אחונה שמסוד
 אמר היה מוקף ודורם בשאלות חל' ע'
 והשבעות ומכמת הקבל' לידע סיבת של הארזי'
 הבלות המר הזה כדי לתקן את החטאות המעכב
 באולתנו והגיד לו בעל המלום כדברים האלה
 לאחר דע שאין תפלתכם עולה יפה ואינה מנעת
 עד כשא הכבוד מכת תפלות של האבן נגף
 בעו"ה הכל מכת הענייני' המכוערים הכ"ל וע"ה
 זה אינה יכולה להיעת בוקעת ועולה להינתק שמת
 לעטרה

מחמת הצטול ההוא זק מצטלין ומצבלין
 אמ"כ ג"כ את העם כשהם מצפלים בלחש תמיכי'
 האעולה והגורלה והוא רמוסוכו' ועלידי זה
 הם חוטאים ומחטאין את הדסים לכן יש לבטל
 גם כן המנהג הרע הזה עם שאר מנהגים רעים
 המצבללי' ומעכבי' את התפלה ויעשו זאת אחר
 אמירת אל ארך אפים כמנהג פולין וזה יפתם
 פי המקורב:

ועוד

יש מנהג רע בעו"ה נטע בתוכנו והוא
 ג"כ תפלות וערמות הכליעל כדי לבטל
 את תפלתנו שלא תהיה לרצון לפני המקום ב"ה
 ומעכב ג"כ באולתנו והוא הדבר הרע שהפזים
 והמתפללי' מאורדים ומגביס' ומחריס' בבית אלהינו
 בין כסוקי' דומה ל"ח ברכות כגון אל ההוללות
 צי"ס ובשבת או שמחים בצאתם או קרא לשמש או
 וקרבנתו וכדומה לאלו ומתוך שהם חארכי' בכבונם
 העם חססיקי' ומדברים דברים בטלים בעו"ה או
 מדברי משל ומתן ואז השטן והחשמי' מרקל ושמת
 בערמתו ותפלותיו שהגליח במעשיו לבטל התפלה
 בעו"ה כי ע"ז כחשך שקליכות הטומא' התגבר'
 והלכי' בעו"ה לערוך מלחמ' גדול לעכב ולבטל את
 תפלתנו כאשר כתב בספר מטה חשה סי' ג' ו"ל
 ואחרים פסוקי דזמרת והם הללויה פתר הללויה
 ועתה אבאר לך למה נקראי' פסוקי דזמרת והט
 אלהי אונק' ושמו ואתה דע לך כי מן הארץ ועד רקיע
 אין שם מקום פנוי אלא הכל מלא גדודים והמונים
 יש חס' שהורים ובעלי מסד' ויש למטה כמה
 צביות טחאות חזיקות ומקטרנים וכולם עומדים
 וצורתי' באויר ואין מן הארץ עד לרקיע מקום פנוי
 אלא הכל מלא המונים המונים מהם לשלו' מהם
 לחלמה מהם לעונה מהם לרעה מהם לקיים מהם
 לחות ועל דרך זה מיוסד שיר של פגעים יושב
 אסתר עליון וגו' כי הוא יעילך חפץ יקוש בצבדתו
 יסך לך לא תירא מפחד לילה ידבר באופל והלון
 יכי מלאכיו יצוה לך וגו' וכל המחנות האלו בין
 השמים והארץ דוגמא והלון בדרך במקום סכנה

לעטרה בראשו ית' צ"ה :

ימחמת

הדברים המכוערים הנ"ל נמשך ג"כ
המכשלה הזאת בעו"ה להמון העם
שנתצטלו ב' האמני הנ"ל. משום דאמרין
בשמיני ע"ץ למודים שוחים עמו הצבור. וברסיני
צפוטה בשעה שה"ץ אומר מודים העם מה הם
אומרים מודים אנחנו לך וכו'. והוא נקרא מודים
דרבנן ונמצא כתוב בפי' אחד שצריך המתפלל
להמשיך מן מודים עד לעולם ועד כדי שישימו
הקהל מודים לרבנן. ומאחר שהמתפללים עושים
גושים שוחים לאמר תקח מודים בקול רם אחר סיום
הדרכה ללעיל מיני' בלי הכסף מעט כלל בנתיים.
ולכן הקהל ג"כ ממהרים לבוא אחריו כדי שישימו
מודים לרבנן כנ"ל. ומחמת שטות זה יהיבטל
בעו"ה האמן ההוא. ובמערעב של שנת נמשך
ג"כ המכשול מחמת המתפלל בזהירות שאומר
בלשם בכני עצמו ושאריו חקק אחר סיום הדרכה
ללעיל והקהל אצים וממהרים ג"כ עם ושאריו וכו'.
לבוא אחריו כדי לענות אחר הש"ץ ועתה יגדל גא
וכו' וה' ישר. ועי' ג' נבדד גם בן האמן ההוא
בעו"ה :

על

בן אהו' מורי ורבותי מו' בכם הירא את
דבר ה' הטו' אזניכם לאמרי פי כי לא דבר
קטן גליתי לכם היום. ובכרת עמודי העולם
סמה הרבנים והתכחוס אשר בידיהם חקל ורצועה
ובת לחות ולהובית את עם ה' ליסרם ולהדריכם
צדק ישרה שלח זיורו עוד לעשו' כדבר הזה בקרבנו
ויכוונו לבם לתכלות המתפלל לענות אמן כראוי על
כל דרכה ותהלה בכל כוונת לבם כמו שכתב בספר
הזה עכ"פ לא פחות מט' אנשים. וראוי ונכון
לקבוע מנהג יפה כזה בברט נקהלה שיש ת"ל קהל
גדול מניינים הרבה שיעמדו תשעה אנשים לכל
הפחות קרוב אל המתפלל כשיתפלל תכלות י"ח
ברכות בקול רם שיענו אמן אחריו בכל כוונת לבם
בנ"ל. ובפרט על אלו ב' ברכות הנ"ל יש לזרז
אזעס ביותר מאחר שגשמתו בעו"ה זמן רב עד היום

הזה שיכוונו את לבם בכל אחזי כותס כח"ש בספר
הזה בשם ספר יש נחלק הנ"ל. כדי לתקן את
המעוות כנ"ל. ואל יאמרו מודים לרבנן עד שישימו
מלת מודים מפי המתפלל. והמתפלל אל יתחיל
מודים בקול רם עד שישימע שיענו השומעין אמן אחר
סיום הדרכה ללעיל מיני'. ואז יאמר מודים בקול
רם. ובן קודם ושאריו וכו' יעשה כן המתפלל
שימתין מלומר ושאריו וכו' עד שישימע מהשומעים
את הדרכה שיענו אמן על סיום הדרכה ללעיל.
ואז יאמר בקול רם מלת ושאריו בדי שיאמרו השומעין
ג"כ ושאריו וכו' אחריו. ואל יאמרו השומעין ושאריו
וכו' עד שישמעו מפי המתפלל שאמר בקול רם מלת
ושאריו וכו'. ולא יתחיל הקדים שאמריו עד
שיכיומו הקהל ושאריו וכו' עד גמירת. וזוה
אקוה להצורא ית' שמו שיומר המכשלה הזאת
מקרבנו וכפתח פי הסניגור ואלם הקטניגור.
ואולי יקום ה' עלינו וישב מחרון אכזו ויסיר לב האבן
מקרבנו ויתן לנו לב בשר לשמור ולעשות ולקיים את
כל דברי תורתו בזהבה כדי שזוכה לנאולה האמתי'
בעגלה ובזמן קרוב אכי"ר :

ובן

יש להזהיר ג"כ את המון העם שלא יעשו
עוד כדבר הרע הזה. בזהבנו לדבר שמת
מולין בצ"ה הן קטן הן גדול ולכרש להם את המטא
הגדול הזה בפרהסיא בצ"ה ב"ש. בספר הזה
ולחנות עליהם אנשי אמת יראי אלהים שישימו את
השפתם על זה ויגערו בנייפה את האנשים ההמה
פת המדברים דברים בטלים בבית הכנסת.
ולקנוס אותם בגופם ובמאורם עד שיקבלו עליהם
שלא לעשות עוד בדבר הזה. ובן ג"כ להכריע
בצ"ה שתקפה ופה בשעת התבלה קודם שיתחיל
המתפלל כ תפלות י"ח כדי שיכוונו את לבם אל
תכלת המתפלל לענות אמן כראוי כנ"ל. כי אפי'
ללמוד או לשיין בספר או לומר תהלים או מעמוד
או שאר בקשות ותמינו' אסור לומר בשעת מורת הש"ץ
תפלות י"ח כח"ש בספר יש נחלק דק"ט"ו ע"ש
ובקיצור שכי' לוחות הצרית. וכן להכריע בצ"ה

שירי יהודה

ועל

זוה צועק וצועק עד מאד הזקן המוכלב
 צוקנה ובחכמה המאור הנדול הנאון
 צעל ספר שאלות ותשובות משאת צמיון צסי' ו' אחר
 סיום התשובה על קריאת י' דברות ו"ל ובאמת
 שהארכתי במקום שהיה לקצר מכני הקאה כי קנא
 קנאתי לשמו ית' בארצות האלו דבור הזה שרוב
 דרובת המאנו' אינם יודעי' בקריאת התורה צין
 ימיו ושמואל וס' עשרת הדברות קוראין בסדר יתרו
 ובסדר ואתמנן בשבת שלהן כמו שקורין ביום חתן
 תורה ואלמלא היו קוראין כל הב' בטעם אחד
 דהיינו בטעם התפתן לבדו שהו עיקר או אפילו
 בטעם העליון לבדו היו יוצאין גדי הקריאה לטעם
 הא' אבל הן מערבין את הסוקי' ומקלקלין
 את הנקודות שלא כדיון שהי' און אחוזין לא בטעם
 העליון ולא בתפתן רק מטעמין ועולין מטעמין
 ויורדין פעם בעליון פעם בתפתן כחשוב עין שהי'
 הן מערבין כל הסוקים הן החמה פסוקי' לאכני
 ולא יביה גך הן הד' פסוקי' דלא תרצא וזה לא
 לפי טעם התפתן ולא לפי העליון כי לפי העליון
 צריכין אנתו להכריד' פסוקי' דלא תרצא ולפי
 התפתן צריכין אנתו להכריד' ה' פסוקים לאכני'
 וגם ד' פסוקים דזכור את יום השבת ולא זה לבד
 אלא און קורין באמת אפילו פסוק אחד בתורה
 צנקודותיו ובעצמו עפ' הדקדוק ואינן יודעין כלל
 צין טוב לרע חכמי שהקלו' בחרים וחכמיים
 באותן חזנים היודעים להאריך בקול נעים ובנינון
 יפה התפלות והקדישים ומידי חודש צחדשו ומידי
 שבת צשבתו הכנוני' חג צברים זהלכים חדשים
 לבקרים אשר לא שערם אבותיו הקדושים ולא אבו
 לשחוע בקולם כי מקול ילדי הככרים המה לקחו
 ולמדו הרבה מהכנונים המצננים צבתי תועבתם
 וכמה הפלגו ע"ז צעל ספר חסידים צסימן רל"ח
 ועם כל זה לית חזן דחש לי' אלא כל החגגן יתרו
 הרי זה תשובה צענייהס' ואע"פי שחולס לא
 לחד ולא ידע דין אחד לא בתפלה ולא בקריאה
 ומתוך זה החזנים אינן מתפדין מאומה צדיני
 התפלה

צקנם שלא צינאו וצרים קטנים לצ"ה עד שיהיו צן
 ה' שנים או עד שיתחילו לילך לבית המדרש ללמוד
 ואו יתנו ויחסרו אותם ציד המלמדים להדריכם
 צדרך ישרה לענות אמן על כל צרכה וצרכה' ואמן
 יהא שמי' רצא ושאר דברים כנהוב' ושלא יתעסקו
 צדברים בטלים ודברי טעות צצ"ה כמהג הילדי'
 ולנהוב קלות ראשי' אבל הילדות כלל און להציט
 צצ"ה צקנם כי לית בהן צרוך' וכן יש להזהיר
 ולרזו את החזנים והמתפללי' שלא יתכללו צמיזון
 וצמרוצה כנוכר לעיל' ושלא ישירו ויזמרו כלל
 וכלל צין צרוך שאמר לתפלת י"ח עד אחר שסיימו
 הצבור תפלת י"ח כדי שלא יתעטאו את הרבים
 כנ"ל ויצא ספרם צהפסדס' הלא יש לחללים
 עוד שירות ורנני' צצמות והלולים רבות כהנה צתוך
 חזרת תפלות י"ח כגון נקדש או מתי תמלך שהיא
 תפלה חשובה להתפלל על הנאולה' או קדיש
 פלם אחר תפלת י"ח קדיש על ס"ת' וכן בתפלת
 מוסף ג"כ נעריךך או והוא ישמיענו וקדיש מוסף
 ואנעים וזירות' ואו הרשות צידם צציוה שבה
 שירצו להודות ולהלל את השם צצ"ה ולהכבד את ה'
 חננוס אים ואיש כפי כמו ויחלתו מאת ה' צצ"ה'
 אך הפיוטי' שאחרי' קודם ק"ש ולאחר ק"ש שהי'
 כבד לעולמי' מומים קדמונים הגם שצמוג"כ על
 זה הקדמונים אבל מו יכניס ראשו צין הרים גדולי'
 כאלו לכן יש להם רשות שישירו ויזמרו כל אחד ואחד
 לבי לימודו הטוב שקבל חרבו' אבל שלא לערב
 בהם שאר כנוני' שלא מענייני דיוח' כמהג החזנים
 צאלו הדורות צדודים כנונים חלבס ומוסיפים מחול
 על הקודם הלואי שיצאו שוה צשוה לא שכר ולא עונש
 כי לא לרצון להם לפני שמקום צצ"ה' ולצוות עליה'
 צכל תוקף ועוז שילמדו כוננת התפלה כל אחד ואחד
 לפי השגת שכלו מאתו ית' ושיקראו הקריאה צדיוק
 על פי הדקדוק תורתו הקדושה כדי להוציט את
 השומעים כדפי' כראוי וככון' כי עיני כל
 ישאלו צס תלויות' ועיניהם להם מיתלות':

התפלה והקריאה ואינן נותנין לב לסדר הקריאה
תפילה זיכרון לבין עמנו שהיא שבורה צביהם וכו'
ענין סג:

וכתב עוד ו"ל ולא עוד אלף עליהם אני אומר
עבירה גוררת עבירה שמזוך שאינן
יודעין לקרוע ואינן מסדרין תפלה מעמידין אללם
בשעת הקריאה אדם אחד הקורא לפני הש"ן מתוך
החומש במקדויותיו ובטעמים בקול רם והקצין קורא
אחריו והוא איסור גדול ענין שם שחריף בזה:
הביטו באל עובדי דרך וראו את כל דברי
הנאונים והרצונים והמכזיבים והמסידר'

האלו ואת זעקתם שמעם הים מלאוב כמלאוב
הזה ועל כל זאת עדי היום הזה אין חנו משגיחים
בדבריהם ומשימו אותם על לב לקדקד אחריהם
לומר נחמשה דרכיו ונקורה ונשוכה מן הדרך הרע
הזה אולי יש תקוה לגלותנו הארוך המר הזה
ומוסיפים טעם על פשע וצומרים צמוגים כאלו
שאינן בהם דעת ויראת ה' ואינם יודעים לרצות את
דבונם ומוזרים ומשוררים ומנבגים כגוני אשר אין
להם שמר וכל מפי שוי צענייהם ר"ה ו"כ ושלום
דגלים ושאר שבתות השנה ואין הפרש והבדל צנייה'
כ"ה הכל בערובי בלא טעם וריח וזודים כגונים
מלכסם וכמו שתפלתם צמורה ובמנוסה כך
הנבונים משוררים בזהירות לו חמיו ישכילו
ויציגו וישאלו לדורות הראשונים אשר היה לפנים
בישראל שהיו מונגים כגונים בקבלה איש מפי איש
השייכים לכל מועד במועד ובימים הנוראים
היו להם כגונים המעוררי את לבות בני אדם
למשונה שמחת התעוררות הגיון כמחר רחמם
לצבות עד מהר ועיניהם כוולגים דמעה וע"ז היו
מזורים בתשובה ומתקטגו על פשעיהם הרעים
שעשו כל ימות השנה כאשר ראו עיני ולא זר ועי"ו
כמשך ג"כ שכרתוקליפות הטומאה ולא יכלו לעשו
עם תפלתו רעה וכן בשלום דגלים היו ג"כ
משוררים כגונים מומדים להם המעוררים את לבות
בני אדם שנשעה ששיו משוררים ומנגני בחוסף

וטוב צעניך וקדים צפרא היו המון העם נזכרים
בעבודת המקדש שמרוב צעונינו ורואיני
צעניי צימי צמרותי שמכח התעוררת ההוא ככלה
חרדה על המון העם ונשבר לבם הרע צאותו טעה
וצפו עד מאד על חורבן בית קדשינו ותפלתנו
השם צע"ה וצודאי נגונים והתעוררת כאלו
מרוצים ומקובלי ומציבים מאד לפני המקום צ"ה
כריח ניחום כאשר באמת שמעתי מפי איש
אמונה ואין עול איש לדיק המים היה בדורותיו וספר
לי את המעשה שאירע בחסיד אחד שהיה מתפלל
צימים נוראים בימנהגו עכשיו בדורות האלו עד
היום הזה שמהדרים צימים האלו אחרי אנשים
האובגני בכל מה לאפשר להם שיודעו לכוון בתפלת'
ולרצות את רבונם ובתוך התפלה ראה החסיד
הנ"ל שהקליפות הטומאה ר"ל מתגברי בגדו לערוך
אתו מלחמה ולעכב את תפלתו שלא תעלה למרום
ליוצר בראשית מה עשה החסיד ההוא כאשר
ראה זאת הכסיח מניגון הראשון השייך לאותו הכינוי
והתפלה והתחיל לומר הכינוי והתפלה בקול חר
בניגון אחר של התעוררת ומתוך זה נכמרו רחמי
וצכה עד מאד בתפלתו וע"ז נכרתו הקליפות
הטומאה וגסתלקו המקטרגים והמעכבי והמערבי
והלכו להם ומורה תפלתו כנראשונה בשלום
ושלום בהשקט ובצמח בלי שום קטרוג שטן ומשחי'
ומערער ובעד רע והיתה בזקעת ועולה עד
למעלה ובאשר ראה החסיד שנכרתו וכרתו
וכסתלקו המשחיתים האלו ר"ל ותפלתו זכה
וטוהר מזר אח"כ להתפלל כנראשון בניגון השייך
לאותו פיוט והתפלה והיה צאותו פעם הקצין
קבוע דמתא עומד קאחורי החסיד ומתוך בו על אשר
הכסיח בתפלתו ויצא מן הניגון הראשון השייך
לאותו הכינוי והתפלה וסדר שהיא טעה בתפלתו
והרגיש החסיד בתפלתו את זאת ולא חש בטטות
ולאחר שסיים את תפלתו אחר להאזין למה צקת
בי הלך אם בתם לבדי ובקצין כפי עשיתי זאת
דע כי מות תמות בשנה זו ושאל החסיד למה עשה

יהודה שירי

זאת והגדלו המסיד את כל המעשה הכל שאירע
 לו בתפלתו ע"כ"ל והנה אחי ורעי ע"פ הדברים
 האלה נחמני שתועלת גדול הוא לתפלתו מחמת
 הנבונים ת"ל המעוררים את לבות בני אדם
 שחבטלין כל הנזירות רעות בעזרת השם וקובעי'
 גזר דינו של אדם ועתה בדור הזה בעו"ה קחו
 חלטה מקרוב צאו לא ידעו ולא יבינו בחשיכה
 יתהלכו ועוזבים את הנבונים השיניים ומשליכים
 אותם אחורי גוס וצוקים ושוקים בהם ואומרים
 דבר ישן הוא ואין לנו קורת רוח מהם ובודים
 גבונים אחרים תחתם מלכב או לוקחים אותם חבתי
 טאטראות שלהם ומציאים אותם בהיכל ה' והם
 בדמיון הנבונים שהולכים בחמול עם הבתולות
 וכן יש מהם שלומדים נבונים חן הערלים הדלפנים
 החמוריים על הפתקים ומבקשים אוכל למו ושוררי'
 אותן צבית קדשינו הנשחט כדבר הרע הזה או
 הנכרה כמוהו הירצה ה' בשמים ומרים כאו' ראו
 לא אחי העוד לנו פה להשיב ולהרהר אחר מדותיו
 של הקב"ה יתברך שמו ויתעלה זכרו לעד לאחר למה
 הגלות הזה ארוך יותר מגלות הראשונה ולמה נגרע
 מאבותינו ואם לא היה בידנו בעו"ה כ"כ העון
 הפלילי הזה לא היה די בעונותינו ע"כ יש לכם
 למונע אותם חן הדברים המכוערים כאלה ולהוכיח'
 שישובו מלכס הרעים וישמו באלהים כולם
 כאבותינו הראשונים ולא ישכחו מעללי אל ומצותיו
 יגזרו וילמדו כונת התפלה תחת הסרפד יעלה
 הדם כדי שיבינו מה שידברו ומה שישאלו ומה
 שיפארו כדי שלא יבשלו בלשונם ויכונו את לבם ג"כ
 בדקדוק הקריאה כדי להוציא את השומעים כדון
 תורתנו הקדושה ואח"כ יכבדו את השם ב"ה
 ברוממות אל בגרום ובלתי ספק שאם שמוע
 ישמעו ויעשו כאשר אנכי מצוה אותם היום להזהר
 אתה' אלהינו ולעבדו בכל לבבם רוח מנחה ותיט'
 לה' משורפר מקרין מפרים הגם בנעוריו עבר
 עלי ג"כ הכוס התרעלה הזאת וכמקרה הכסילים
 הגיעני אחים אנכי מאתני וישר העייתי הנחש

השיאני אבל ח"ח לא צמד ונמעל עשיתי זאת
 לפעמים כי שמעתי אזהרים שבצפת הראשון אחר
 הלידה כשעשה יולדת יוצאת חפתה ביתה והולכת
 לב"ה ואישה הנעל הוא חיוב לעלות בתורה או חתך
 בפעם הראשון לאחר התנאים בשעת הקים כשנא
 לב"ה אז הוא ג"כ חיוב לקרותו בתורה בקול רם
 כנהוג במדינת אלו שמסוררים לו אחד יחיד ומכני
 כבודם נתקן המנהג הזה באלו הארצות שהמונים
 מסוררים לכבודם שמחים בצאתם ואחרתי מנהג
 אבותינו תור' היא ועוק' ההלכ' אבל עכשיו בדורו'
 האלו כאשר ראיתי שרעה גדולה בעו"ה יוצאת
 מחצת זה להחן העם שמסטיקים ומדברים דברים
 בטלים בעת ההיא שהמונים מסוררים ומגנים
 ככ"ל ונחמני שפרס יוצא בהפסד ע"כ ראוי וכחך
 לבטל את המנהג הכ"ל בכל מה דאפשר ולשורר
 לכבודם לכבוד התשם אחר ששימו הצבור תפלות
 י"ח כגון נקדש או חתי תמלוך או קדוש על ס"ת או
 שאר שבחות בתפלת מוסף והכני ספקתי על
 ירך שלא לעשות עוד כדבר הרע הזה להפסיק
 ולשורר בין ברוך שאמר לתפלו י"ח כדי שלא להמני'
 את הדברים והמקום ב"ה ישלח ויחמול לכוכל כל
 עונותינו ח"ח כל ימי נתתי אל לבי בתחלה בדבר
 שהו עיקר ויסוד ותכלית ותועלת לתפלה ולמדתי
 קצת כונת שזריך המתכלל לכוון בתפלתו מתוך
 סברי קודם וקצת בקבלה מרבתי המונים וקצת
 חכמת הדקדוק בכל תוקף יכולתי בכל מה שהיה
 אפשר לי מאתנו יתברך כדי להוציא השומעים
 והמקום ב"ה יראנו נבלאות מתורתו והנה מאחר
 שראיתי שדור עני הזה בעו"ה מהירות התפלה
 חביב אחד בעיניהם ואינם מדקדקים אחר המתכלל
 שמכוון בתפלתו רק אחר מסוררים ומגנים בקולות
 נעים ואין הפרס ביניהם בין שלמים טובים
 לרעים לכן חנעתי את עצמי חכמה שנים לעבור
 עוד לפני ארון ברית ה' להתפלל בצבור כירע
 עליו המעשה הזה שכעשה תחת השמש בשחמי דבת
 דבים חגור חסביב בהוסדס יחד לאחר על צדין

דברי עתק על אשר לא מתכלל במהירות * ובתוכם
 שמכירים את רצונם ומכוונים למרוד בו * ואקוה
 להצורא יתברך שמו שימחול לי על זה כי לא צמרד
 ובמעל עשיתי זאת * ותמהני מאד על שטות כזה
 שאין המוטא נשכר כי מתמלה מאריכים צננונים
 בין ברוך שאמר לי"ח ומתמלאים את המון העם ככ"ל
 ואת"ג מוסיפין טטא על פטע ומתפללים במרוצה
 ובתיכוחן וא"כ שתי רעות עושים עמי * והנה כל
 ימי היותי מתמלה על זה שרובא דרובא מהמון העם
 שבדורות הללו נותנים שם כנוי להמונים שבדור
 הזה וקוראים אותם בשם שוטים וכסילים ולא ידעתי
 כירשו על מה ועל למה * ושעפתי מהם כמה וכמה
 טעמים דברי הלצה ע"ז וכל כוונתם כדי לחזק את
 דבריהם * כנגד המתפללים צדיהם * שאמת
 אתם עמם * אבל לא לכנסו דבריהם באוני וע"ז
 היה לזה לבי עד מאד ומה אפי בהם על אשר שוטי'
 ומלעינים בשלותי דרמנא ובהני ה' * אמנם השתא
 הכא אתי שפיר ואכן נודע הדבר בבאו ולא ידעו מה
 כבאו ושאתם אתם כי עכשו בדור עמי הזה יש
 בעו"ה חונים שאינם יודעים מאומה להבדיל בין
 קודם לחול והיאך לעבוד את ה' ולבבדו מבורם *
 ועולם הסך ראיתי כי באיזה מקומות של שבתי"ם
 שיש להם להודות ולהלל את השם ב"ה צדיר וזמר
 יפה בגון קדיש על ספר תורה או שאר קדישים עם
 שתקבל של שתי' ושל מוסף שיש בהם כוונת וסודו'
 גדולות וגוראות עד מאד כאשר נמצא בצפרי קבלה
 חבילות חבילות ובספר המוסר פרק ד' כאשר ת"ל
 ג"כ נרשם אצלי * ועל זה יסדו ותקנו החונים
 הקדמונים ז"ל נבונים ושירים יפים וארוכים כדי
 שיוכלו לכוון את היסודים ההמה * ועכשו בדור
 הזה בעו"ה אומרים השוטים והפתיים את הקדישי'
 במקיחון ובמרוצה ובמנוסה כחץ יעוף אפי' בשבתות
 וימים טובים שהעם בטלין מחלאתן ואין בזה
 טירחא להצורא ואפילו בעתים שאין בהם לא קור
 ולא חוס * ומאריכין צננונים בחקום שיש לקצר
 שאין שם כוונת כל כך כמו הקדיש * ראו נא מורי

ורנתי את השטות הגדול הזה שעושים ואת המטא
 השטן בעו"ה שמללים ומשיב חכמים אחר ודעתם
 יסכל כדי שלא לכוון כוונת הנ"ל ועל כאלו נאמר
 והכסיל בחושך הולך ולב כסילי' צדיק שמחה * אבל
 החונים שהי' בתיכעורי היו מכבדים את השם ב"ה
 בצרונם והיו משוררים ומזמרים הקדיש על הש"ת
 בכל הנבונים הימים עד מאד המשמחים את אלהים
 ואנשים ואיך ימות החכם עם הכסיל :

ועוד

ראיתי שטות ורמאות שעושים הכסילים
 ועל ידיהם נעשו החכמים ארילים * זה
 דרכם כסל' למו ואמריהם בפייהם ירעו את הקטנים
 בדיעות והגדולים * ומטעין את המון העם כמותם
 בקריאתם את התורה שבכתב והוא שקורין בקול רם
 אותן התיבות שיש בהם השם בן ד' בראשי התיבות
 והשומע סבר מאמר שהוא יודע את זאת בזדאי הוא
 צקי בכל חדרי חכמת הדקדוק והקריאה כדינו
 וכהלכתו בכל התורה מתמלה ועד סוף * וכן
 שומעתי מפי אינם מבינים שמשנתי' ומכארי' אותם
 השוטי' וערומים מדעת בקריאת' כזאת והם לא ידעו
 ולא יבינו שעויה לבב הם לא ידעו מאי קאמרי רבנן
 כי התורה הזאת אזהרה היא להסופרים לבדם כדי
 שלא יכסיקו בדבור בשעת כתיבתם את הכסוקים
 האלו שיש בהם השם של ארבע אותיות בראשי תיבות
 וכן מצאתי בתקון סופרים לטוב פראב שבדכס שם
 כל השמות הקדושים היוצאי' בראשי תיבות ומסופי'
 תיבות בכל התורה כולה שצריך הסוכר לזוהר בהם
 שלא להכסיק בשעת הכתיבה * אבל להקורא
 בתורה אין שייך זה כלל בי כל התורה כולה שמוטי'
 של הקב"ה * וכדבריהם וקריאתם לא מצאתי בכל
 ספרי הקודש ובדור הדבר היה חלבם וכונתם רק
 כדי לקנות שם טוב אבל אינם מבינים כמותם *
 והחכם שקורא כדינו וכהלכתו ואינו קורא הר"ת
 ככ"ל בקול רם נחשב בעיני המון העם כאיש בער
 לא ידע וכסיל לא יבין את זא"ת * אין אומר ואין
 דברים של תכחומין נכנס באזניהם * חמת
 שנשתקעו בטעות זה מעורריהם * מעניי דעת
 שלותיהם

שירי יהודה

שָׁמַח יְהוָה וְעוֹד מִזֶּה עוֹשִׂין לַפְעָמַיִם סָקְרוּן
 בְּקוֹל רַם שְׁמוֹת הַמַּהֲכִינִין אֶת מַלְאֲכֵי הַרְחָמִים לַמַּדָּת
 הַדִּין וּבִזְמַת מַעֲרָרִי אֶת מַדַּת הַדִּין ר"ל לְכַן יֵשׁ לַמְּנוּחַ
 מֵהַם הַדְּבָר הַזֶּה וּלְמִמּוֹת בִּידָט׃

וְכֵן

עוֹשִׂים עוֹלָה עַם שְׂנֵי הַמְּזוּמָרִים הָאֵלּוּ
 שֶׁתִּקְוֶה הַמְּקוּבָּל אִישׁ הַאֲלֵהִים הָאֵלּוּ יוֹלֵךְ
 לְזוּמַר אַחַר קִצְלַת שֶׁבַת וְהֵם מְזוּמָר שִׁיר לַיּוֹם הַשֶּׁבַת׃
 ה' מֶלֶךְ בָּאוּ לְבַשׁ וְכוּ' אִישׁ זֶה־עַם סוּדוֹ בְּדִלְאוֹ וְגוֹרֵאוֹ
 עַד מֵאֵד וְהַיִּשְׂרָאֵלִים וְהַקּוֹלִים הָאֵלּוּ אֲזוּמָרִים אֶתֶּן
 בְּמִרְוָה בְּמִרְוֹת וּבְמִסְפֵּן כְּרוּחַ נוֹשֶׁבֶת בְּלִי הַשְׂכַּל
 וְחֹדֵעַ וְאֶחָד מֵאֲרִיכֵינִי בְּגִבּוֹנִים בְּמִקְוֹת מִים
 רַבִּים כְּמַשֵּׁיט וְעַקְרָבִים בְּקוֹלוֹת מְשׁוּכִים׃
 בְּכַמְהָ גּוֹיִי וְכַכְּסוּף הַעוֹף כְּמִי שְׁאִין לְהֵם הוֹף
 וְכֵן שְׁטוּתָם הוֹלִיךְ וְמוֹסִיף וְגוֹרֵעַ שְׁאֲזוּמָרִים גַּם כֵּן
 בְּרַהֲיֵטֵם אֶת הַשִּׁיר הַכְּבוֹד בְּסוֹף תְּכַלְתֵּינִי וּבְקִצְתָהּ
 הַאֲתָרוֹן רוֹנֵים לְתַקֵּן אֶת הַמַּעֲוּוֹת וּמֵאֲרִיכֵינִי בְּצַדִּיקֵי
 תַּעֲלֶה לַפְעָמַיִם בְּלִי טַעַם וְרִיחַ כְּאֲלֵהִים וְסוּמוֹ׃
 וְשֶׁבַת אֲנִי אֶת הַמְּנַחֵם שֶׁל הַאֲשַׁכְּזִים שְׁמִשׁוּרִים
 וּמִגְנִיִּים וּמְזוּמָרִים אֶת שְׂנֵי הַמְּזוּמָרִים הַזֶּה׃
 וְאֶת הַקְּדִישׁ דַּעֲרַבִּית שֶׁל שֶׁבַת וְכֵן
 שֶׁל שְׁמִרֵי וְקִדְיָעַל שׁ״ת וְכֵן שֶׁל מוֹסֵף
 לַפְעָמַיִם וְכֵן אֲנֵעִים זְמִירוֹת
 בְּגִבּוֹנִים הַמְּקוֹבְלִים אִישׁ
 כְּמִי אִישׁ וְכֵן
 עוֹשִׂים מַדָּת
 שֶׁבַת

על

כֵּן שְׁמַעוּ נָא אֲמֵי הַשּׁוֹמֵרִים אֲשֶׁר נִבְטַע בְּהֵם
 יִרְאֵת אֲלֵהִים אֲדוּמֵי הַאֲדוּמִים אֵל תִּפְנוּ
 אֵל הָאֲצוּרֹת וְהִידְעוּ נִים וְתִפְלְלוּ מִתּוֹן מִתּוֹן
 לִפְנֵי הַמְּקוֹם בְּהַתְּפַלּוֹת וּתְסַכּוּכִים הַשּׁוֹמֵעַ
 לְנַעֲקַת עֲנִיִּים וְאֲדוּמִים וּמִנְעוּ עֲמִיכֶם מִהַיּוֹם
 וְהַלֵּאֵה לְזוּמַר וְלַהֲפָסִיף בֵּין צְרוּךְ שְׁאֵמַר לְתַפְלוּת
 שְׁמוּנָה עֶשְׂרֵה בְּגִבּוֹנִים וְתִנּוּ בְּבוֹד לְשׁוֹכְן מְעוֹנִים
 אַחַר תְּפִלוֹת שְׁמוּנָה עֶשְׂרֵה שֶׁל הַצִּיּוֹר בְּשִׁירִים
 וְרַנִּים וְכַבְּדוּ אֶת ה' מְגִדּוּכֶם בְּקוֹלוֹת נְעִים
 וּמַהֲוֹנִים בְּקִדְיָעַל עַל סִכַּר תּוֹרָה וְשֶׁאֲרִקְדִישִׁים
 בְּכוֹכּוֹת שְׁהוֹרוּ לְנוֹ סְכָמִים וּבְגוֹיִם אִו שְׁאֵר תְּהִלּוֹת
 שִׁיסּוּדוֹ חֲמִי וּזְקִיִּים וְדַבֵּר בְּעִתּוֹ מַה טוֹב בְּבִלְ
 עֲדָנִים שְׁאִין אֲזוּמָרִים בְּהֵן תְּמִנוֹת לְשׁוֹכֵן
 מְעוֹנֵי וּבִזְמַת תּוֹכּוּ לְאֲרוּךְ יוֹמִים וְשָׁנִים
 בְּעִזְרַת מְרִים מְסַכְּנִים וְלִרְאוֹת
 בְּנִמְחוֹת צִיּוֹן וּבְקִבּוּץ בְּנֵי גּוֹמְלֵי
 חֲסִדִּים בְּיַשְׁנִים וְרַחֲמִים
 בְּעִגְלַת וּבְזוּמַן קְרִיב
 אֲחִין כֵּן יֵהָיֶה
 דְּלוֹן

אל עליון ברוך ה' מציון השומע תפלת עני ואביון והגין עליו כעלה
 וינה הקיקין והוציא נפש נאנחה מתוגיין הסדיה אוכיר תהלות ה' אשר עשה
 עמדי להחיות את נפשי ועורני עד כה וזכני להשלים ולסיים הספר הזה עם המומרים האלו
 והקים את דברו אשר דבר בפי קוד' נסיעתי לבית הדפוס לעבודת מלאכת הקודש כי היית
 דואג ומצער דבר יום ביומו כחשיכה כאורה ותדר שתי מעיני כי מתיירא הייתי שמא יגרום
 החטא ה' ו' שלא אוכל לקיים את הדבר הזה ואת המצוה הזאת עם הספר הזה לזכרת ארת
 הדבים וגם אמרתי אל לבי אולי אין אני כראי והגון וראוי לכך כי קשונתי מכל החסדים
 וגם ראיתי שגובר האויב זה השטן ועומד לנגדי ללחום בי לבטלני מדרך הטוב הזה מחמת
 שהרוחות רעות היו מתגברים לנגד עיני מדי יום ביומו וביותר נפלה הרדרה בלבי כאשר
 שמעתי שדרך הים הוא עכשו בחזקת סכנה מן הלסטים והחומסי' והייתי מ'יה לשלום
 ואין טוב ולעת מרפא והנה בעתה ולעבור בדרך כל הארץ קשה מטולאל דגרי' ואורחא
 דחיקא וזוודין קלילא ואתנפל לפני ה' אלהי בכל לבבי להודיעני הדרך ישר והטוב
 שאפנה שמה ויצליחני בשליחותי למען דעת כל בני עמו ונחלתו כי לא מלבי הוא לעשות
 הדברים האלה כי אתה ה' שלחתי וממך יצא הדבר הזה והנה דבר ה' אלי על ידי
 הספר הקודש מהחכם אבן עזרא לאמר אל תירא עבדי יעקב כי תעבור במים אתך אני
 ושנסתי את מחני ואורתי כגבור חלצני ושמתי נפשי בכפי ועל ה' השלכתי יהבי נחתן ביס
 דרך ובמים עזים נתיבה וביום נסיעתי מגבולי היה רוח ה' הולך וסועד לנגד עיני ולא
 זע ממקומו כבראשונה ואחזני חיל כיולרה מחמת שקרוב היה לראש השנה וזעקתי
 א' ה' אלהי בבכי בתפלה ותחנה וישמע אלהי את נאקתי ואשר אתי בספינה ויהפוך
 ה' את רוח ה'ים קרמה אחרונה והביאני לשל' למחוז חפצי ברננה בזמן קציר מעוטה
 וקטנה ואברך את ה' כהנה וכהנה על הטובה אשר גמלנו והנחני מדרך אמת וברוך
 יבחר והגונה והנה ראינו את ישועת ה' ית' ואת החסד אשר עשה עמנו ברוב רחמי וברוב
 חסדיו כי תכף ומיד שבה רוח ללכת לאיתנו הראשון אשר פנה חוק מאד יותר כבראשונה
 ואנחנו ישבת' ל' ית' בטח כמקשה במלונה ונתתי עור שבת והוראה והלל לשוכן מעונה
 אשר הטיב עמדי בכל מכל כל על כן אהר' מורי ורבותי אוהבי ה' אהי ורעי חברי וערבי
 הנה באתי בקירה בכריעה ובהשתחוואה אפים ארצה מול רום הדרת מעלת כת"ר שאר
 תרינוני כוהווי הלב ותעבירו קולמוס על שגגתי ואל תאמרו נוא' לרברי כי לא מלבי עשיתי
 זאת ואת הדברים האלה שלח' עלי ידי להגיד לכם ע' הספר הזה ולהודיע ולהודיע שהדבר
 נכון וממהר אהים לעשותו באחד מהזמני הנזכרי' בספר הזה באם שיתוקנו הדברים המכוערי'
 הא' הנזכרי' בספר החיי' הזה לכן שאו למרום עיניכם והאספו יחד כאיש אחד פ' רונני וקציני'
 כל מי שיש בידוכ לטחות וליוסר את עם ה' ולנקום נקמתו בפרט מלכי ארץ המה החכמים
 הרבני' גאוני ארץ ועמדי עול' כולם קרושי' ובתוכ' ה' עיצו עצה ודברו דבר ופקרו שרי צבאו'
 בראש העם בכל בתי כנסיות שיש שם מגיין עשרה אנשי אמת וירא אלהים שונאי בצע'
 שיתנו עיניהם ולבם והשגחה פרטית בבית תפלתנו על מיומי ההולכים בדרך הרע הזה ועוסקי'
 בשיחת חולין בבית מקדשינו מעט ופזרבים בו רברים בטלים ולצני' לקנסם בגופם ובמאדם'
 ולהזהיר ולזרו אותם בתהלה ולכרו כב' הדברים האלה ולמנות ג' כ שופטים ושוטרים ולתת

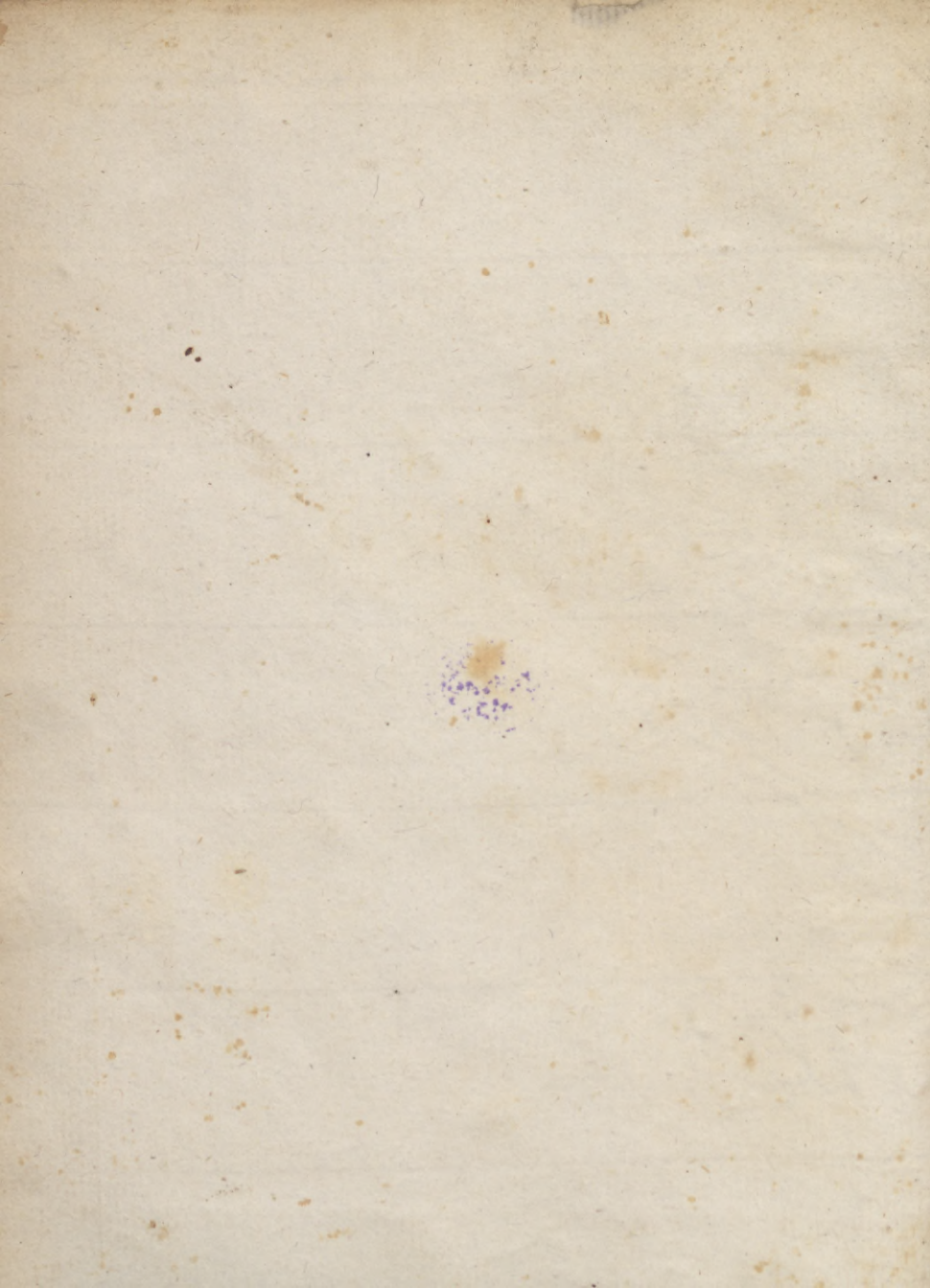
מקל ורצועה בידם על אותם הנערים המודרש הנוהגין קלות ראש בבית קדשינו ותפארתנו
ולגרש אותם מבית תפלתנו ולהחריס אותם בכל החרמות באם שיתנו כף סודרת כרי
להרריכם בדרך ישרה ושלא יבטלו את המזן העם מדרך ה' בעת תפלתם ויהיה כל אפק
שווין בעיניהם בין עשיר בין עני ולא יחניפו את עם הארץ ואתם אל תיראו את עם הארץ
כי סר צילם מעליהם וכן לצוות על המלמדים עם הנערים הן קטנים הן גדולים שיחזיקו
אותם אצלם וישגיחו עליהם בכל כוונת לבם שיענו אחר המתפלל אמן על כל ברכה
דברכה ובפרט על שני אמנים הנשכחים הנ"ל ואל ישחו שום שיחה במילה בבית ה'
ועליו תגרשו את המקטרג והוא מבית תפלתנו בעזרת השם ואם כה תעשו יאוי תרעו
אחי שכרבר זה תקרבו את הזמן הגאולה בעוה כי המדה טובה מרובה וכו' ומכלל הן נשמע
לאו ח"ו ואז הכבוד בודחת ממנו וצרות רבות ח"ו סבבתו ואז נהיה מוכרחים לבקש
ולדרוש אחר אלהינו ולקבל עלינו את עול מלכותו כמש"ה חו אני נאס ה' אם לא ביד
חוקה אמלך עליכם וגו' וכן שמעתי ממ"ו מהר"ר איצק ב"ק ז"ל לכן מוטב שנתקן הדבר
ברצון טוב מרעת עצמנו ולא מחמת אונס ח"ו כי התשובה כזאת או המצוה שאדם עושה
ברצונו הטוב הם מקובלים יותר לפני המקום ב"ה מן העושה דבר מחמת אונס ודוחק שהצרו'
מתגברים עליו ואפילו תשובה קטנה וקלה עד כאד כאשר כתבתי בסוף ההקדמה של ל"א
היא נחשבת ונחביבה ביותר לפני המקום ב"ה מתשובה גדולה שעושה מחמת יסורים באים
עליו ח"ו ומקובלת לפניו ית' כריח ניתוח תכף בלי שום קטרוג בעולם כלל ופועלת פעולה
גדולה מאד מאחר שעושה אותה מאהבת ה' ב"ה ועל התשובה כזאת אומר המקום
ב"ה נתת שמחה בלבי ובמדה שאדם מודר מודדו לו שכאשר נקדים לתקן הדבר הזה ברצונו
הטוב כן יהיה ה' עמנו נגד אויבינו הרע העומד עלינו לכלותינו ויקדים את דברו הטוב אשר
הבטיח אותנו וימהר ויחיש לגאלינו בעגלא וב"ק אכ"ר :

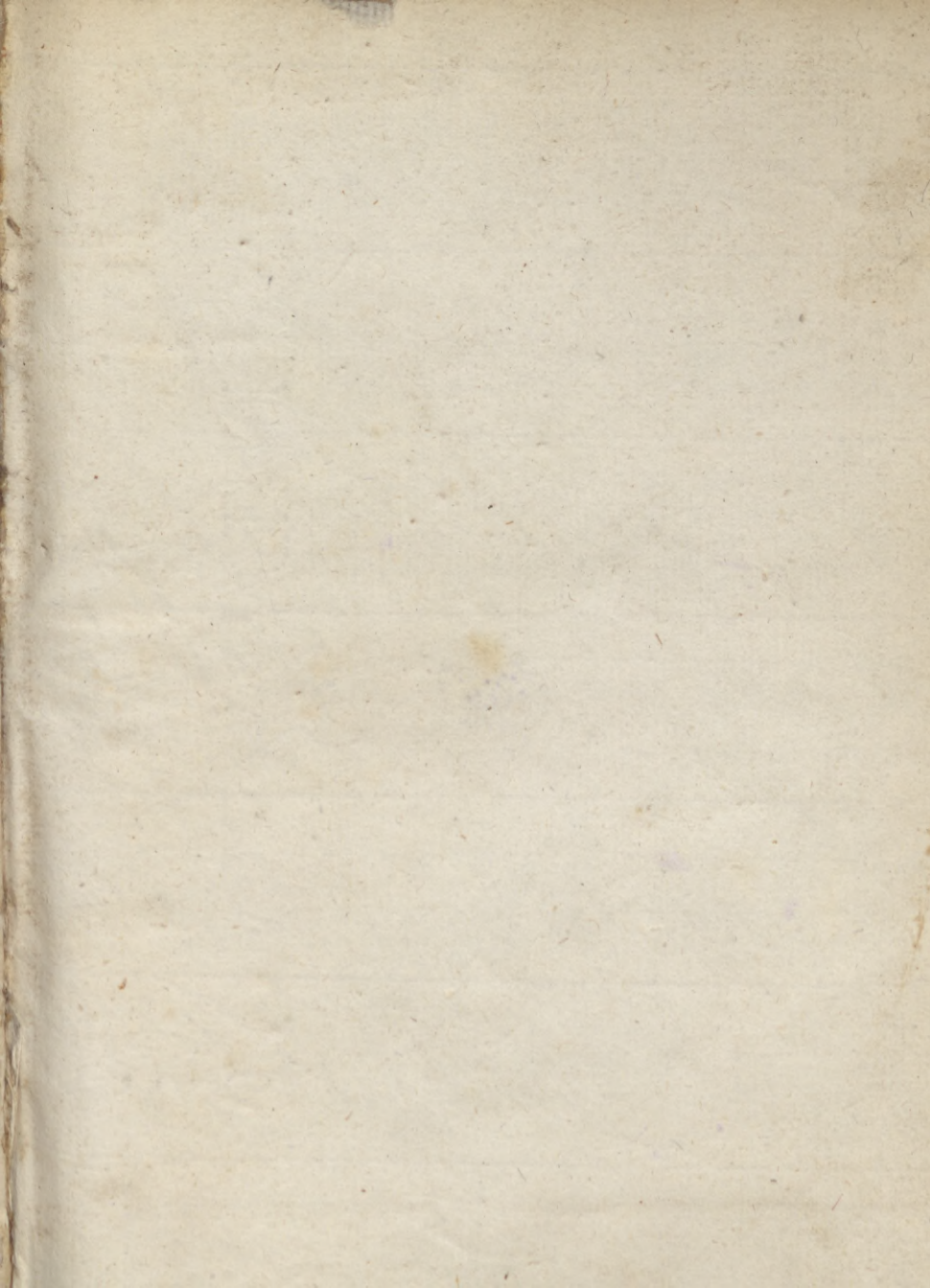
ב"ר הקטן והשפל יהודא ליב בן מהר"ר משה ז"ל זעליחאבר פולין קטן סמוך לקהלא קרישא
לוקאב יע"א חזן וסופר מקרמת דנא בק"ק אפטרוד ובק"ק מינדן דוועור יע"א
ועכשיו מסתופף אצל אנשי ק"ק אלטנויא והמבורג יצו :

תם ונשלם שבה לאל בורא עולם

על ידי הפועל במלאכת הקודש נאם בנימן וואלף בן לא"א אשר
אנשיל שליט : זעציר מק"ק אמשטילדרם :

ותחי התחלתו כיום ה' כט תשרי וגנדר מלאכתו ביום ה' י' השון תנו"ל באמשטילדרם :

B
617-
520.

